

Lőrinci Város Önkormányzata Képviselő-testületének
180/2009. (XI. 13.) önkormányzati határozata

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia jóváhagyásáról

Lőrinci Város Önkormányzatának Képviselő- testülete megtárgyalta a Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégia jóváhagyásáról vonatkozó javaslatot és az alábbiak szerint határoz.

Lőrinci Város Önkormányzata Képviselő- testülete Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiáját a mellékelt dokumentum szerint jóváhagyja.

Határidő: azonnal
Felelős: Lőrinci Város Jegyzője

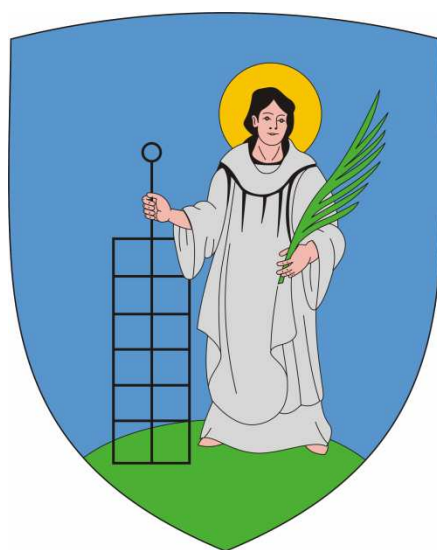
K.m.f.

Víg Zoltán sk.
polgármester

Princz Ádám sk.
jegyző

Lőrinci Város

Integrált Városfejlesztési Stratégiája

Lőrinci, 2009. október

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló	6
2. Bevezető.....	8
2.1. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia fogalma	8
2.2. Alkalmazott módszertan	8
3. Település és várostörténet.....	14
3.1. A település történeti fejlődése	15
3.2. A városfejlődés főbb lépései.....	15
4. Város szerepének meghatározása a település-hálózatban.....	17
4.1. Lőrinci nemzetközi kapcsolatai	17
4.2. Lőrinci térségi funkciói	17
4.2.1. Lőrinci helyzete az Észak-magyarországi régióban.....	17
4.2.2. Lőrinci megyei szerepköre	17
4.2.3. Lőrinci kistérségi szerepvállalása.....	18
4.3. A város vonzáskörzete.....	18
5. Helyzetelemzés a város egészére vonatkozóan.....	19
5.1. Városszerkezet.....	19
5.1.1. Morfológiai tényezők	19
5.1.2. Történeti tényezők.....	19
5.1.3. Közlekedési rendszerek.....	21
5.2. Gazdasági jellemzők.....	22
5.2.1. A város gazdasági helyzete	22
5.2.2. Kistérségi dinamika.....	22
5.2.3. Ágazati szerkezet.....	23
5.2.4. Vállalkozások mérete, általános működési feltételei	24

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

5.2.5.	Gazdasági aktivitás térbeli különbségei	25
5.2.6.	Kutatás-fejlesztés helyzete	27
5.2.7.	Turizmus.....	27
5.2.8.	Helyi gazdaságfejlesztés	28
5.2.9.	Információs társadalom	28
5.2.10.	Kultúra szerepe.....	29
5.3.	Társadalom	30
5.3.1.	Demográfia.....	30
5.3.2.	Foglalkoztatás.....	31
5.3.3.	Képzettség	32
5.3.4.	Egészségi állapot	32
5.3.5.	Lakosság jövedelmi és szociális helyzete	33
5.3.6.	Társadalom önszerveződése	34
5.4.	Települési környezet.....	35
5.4.1.	Természeti környezet állapota.....	35
5.4.2.	Épített környezet	36
5.4.3.	Lakásállomány	38
5.4.4.	Települési környezeti infrastruktúra.....	38
5.4.5.	Közlekedési infrastruktúra	40
5.5.	Közzolgáltatások	40
5.5.1.	Oktatás – nevelés.....	40
5.5.2.	Egészségügy	41
5.5.3.	Közigazgatás	41
5.5.4.	Szociális ellátás	42
5.5.5.	Sport és szabadidő, közművelődés.....	44
5.6.	Korábbi időszakok fejlesztései	45
5.7.	Összegzés.....	45

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

6.	Városrészek elemzése	48
6.1.	Városrészek beazonosítása	48
6.2.	Lőrinci városszerkezete	48
6.3.	Városrészek helyzetelemzése	50
6.3.1.	A város központja.....	50
6.3.2.	A középső városrész.....	50
6.3.3.	Selyp-Vörösmajor városrész	51
6.3.4.	Az Erőmű lakótelep.....	52
6.3.5.	Városrészi funkciók.....	53
6.3.6.	A város központja.....	53
6.3.7.	A középső városrész.....	54
6.3.8.	Selyp-Vörösmajor városrész	54
6.3.9.	Az Erőmű lakótelep.....	55
6.4.	Anti-szegregációs helyzetértékelés.....	56
7.	Stratégia	58
7.1	A város jövőképe	58
7.2	A városfejlesztés célrendszere	59
7.2.1	Települési szintű célok.....	61
7.2.2.	A városrészi szintű célok rendszere	63
7.3.	Fenntarthatósági szempontok	70
7.3.1.	A fenntartható környezeti fejlődés programja.....	70
7.3.2.	Anti-szegregációs program	78
7.4.	Stratégia külső és belső összefüggései	93
7.4.1.	A stratégia külső összefüggései.....	93
	A Konceptió Célállapota és alapelvei.....	94
	A Konceptió Stratégiai Céljai.....	94
	1. prioritás: A vállalkezési telephelykínálat növelése	95

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

2. prioritás: Vállalkozásfejlesztés szervezeti feltételeinek megteremtése.....	95
3. prioritás: Humánerőforrás-fejlesztés	95
1. prioritás: A kertváros hagyomány és jövőkép tudati feltételeinek megteremtése.....	95
2. prioritás: Városszerkezeti, városépítészeti megújulás.....	95
3. prioritás: Kisvárosi szerepkör erősítése.....	95
4. prioritás: Tájfenntartás és hasznosítás megújítása	96
Tervezési szempontok, településrendezési terv.....	96
7.4.2. A stratégia belső összefüggései.....	110
7.4.3. A stratégia megvalósításának főbb kockázatai.....	114
7.5. A megvalósítás eszközei.....	123
7.5.1. A célok elérését szolgáló nem beruházási jellegű önkormányzati feladatok ...	123
7.5.2. Az integrált stratégia megvalósításával kapcsolatos szervezeti elvárások.....	125
7.5.3. Településközi koordináció mechanizmusai	131
7.5.4. Ingatlangazdálkodási koncepció elkészítése	133
7.6. Partnerség	143
7.7. Az IVS eredményeinek nyomon követése és az IVS rendszeres felülvizsgálata, aktualizálása.....	144

1. Vezetői összefoglaló

Jelen tanulmány Lőrinci következő évekre, alapvetően a 2009-2013-as időszakra vonatkozó középtávú településfejlesztési stratégiáját és operatív programjait tartalmazza. Tartalmában megfelel a területfejlesztési programokra vonatkozó hatályos jogszabályoknak, igazodik a II. Nemzeti Fejlesztési Terv céljaihoz és elveihez igazodik, továbbá összhangban van a Észak-magyarországi Régió Fejlesztési koncepciójával, a Hatvan Körzete Kistérség Többcélú Társulása Kistérségi Komplex Területfejlesztési Programjával.

A településfejlesztési stratégia kiemelt célja, hogy keretet adjon a konkrét területfejlesztési akciók és azok megvalósítását szolgáló különböző közösségi kezdeményezésű projektek számára, és további önálló vagy támogatandó kezdeményezést kutató fel. Összefoglalva, a stratégiai program az országos, a regionális, a megyei és a térségi területfejlesztési koncepciókhoz, programokhoz igazodóan is építkezik, figyelembe veszi az EU módszertanának sajátosságait, a város településszerkezeti terv és szabályozási tervét és településfejlesztési koncepcióját, továbbá különös tekintettel integrálja a stratégiába a következőket:

- Nemzeti Vidékfejlesztési Terv
- Észak-magyarországi Régió fejlesztési koncepciója
- Heves Megye Területfejlesztési Koncepciója és Stratégiai Programja
- Hatvan Körzete Kistérségi Többcélú Társulás Kistérségi Komplex Területfejlesztési Programja
- Lőrinci Város Önkormányzatának Környezetvédelmi Programja
- Nemzeti Fejlesztési Terv és Operatív Programjai
- Észak-magyarországi Operatív Program
- Lőrinci Város Rendezési Terve

A 2007 és 2013 közötti időszak kiemelt jelentőségű lesz Lőrinci számára, mert ebben a periódusban eldől, hogy – az Európai Unióhoz történt csatlakozás révén megnyíló új lehetőségeket kihasználva – sikerül-e a korábbi hátrányokat leküzdeni és a korábbinál is dinamikusabb fejlődési pályára állni. A stratégia célja, hogy a jelen viszonyainak tényszerű ismerete és a feltáruló tendenciák alapján kiválassza a legvonzóbb és reálisan leginkább megvalósítható jövőképet. E jövőképhez történő közelítés és a hozzá kapcsolódó stratégia megvalósítása szolgálja a város közép- és rövid távú célkitűzéseinek megvalósítását.

A város szerepének meghatározása és helyzetértékelése, valamint a célok, feladatok meghatározását követően a stratégiai program megjelöli a megvalósításban résztvevők körét, a lehetséges szereplőket és közreműködőket. Bemutatásra kerül az a mechanizmus, amely a

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

megvalósításba képes bevonni a résztvevők minél szélesebb körét, és amely ösztönzően hat a különböző, lakossági csoportoknak az elfogadott program realizálása érdekében történő együttműködésre.

A stratégia sikeres megvalósíthatóságának további biztosítéka a fejlesztésekhez szükséges erőforrások feltárása, bemutatása. A fejlesztések eredményes megvalósításának feltételei az anyagi erőforrások, a humánerőforrások, valamint a fejlesztések környezeti és társadalmi fenntarthatóságát biztosító erőforrások. A program mindezekkel összefüggésben előrejelzéseket tartalmaz a tervezett fejlesztések társadalmi, gazdasági és környezeti hatásaira vonatkozóan.

Mindezek mellett a városfejlesztési stratégia várospolitikai dokumentum, városfejlesztési koncepcionális és stratégiai anyag, amely a város fejlődésének közép- és hosszú távú keretét és irányát jelöli meg. Ugyanakkor fontos hangsúlyozni, hogy e program megvalósítása az érintettek kölcsönös érdekeltségén alapuló – a pályázati kereteken átívelő - tartós együttműködésre épít.

2. Bevezető

2.1. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia fogalma

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia középtávú, stratégiai szemléletű, de megvalósítás orientált tervezési dokumentum, amely meghatározza a városok középtávú (7-8 évre szóló) városfejlesztési tevékenységeit. Az integrált városfejlesztési stratégia tematikus szempontokat integráló, területi alapú tervezési szemlélettel készül.

Lényeges eleme, hogy a helyzetértékelésre alapozó fejlesztési célok és irányok meghatározásán túl megvalósítási elemeket is magába foglal, ennek keretében a lehetőségek figyelembevételével a lehető legpontosabb becslését adja a városfejlesztés céljaira igénybe vehető forrásoknak és azok lehetséges eredetének. Területi alapon hangolja össze a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek céljait, elvárásait az önkormányzat városfejlesztésben meghatározó és döntéshozó szerepe mellett. Az integrált megközelítés további eleme, hogy a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, megvalósítási és fenntartási módját is összefüggéseiben kezeli.

Meghatározásra került a stratégiai cél, a hozzárendelt irányvonalak, valamint, hogy milyen településen kívánunk élni:

- ahol jó lesz élni, ahol tiszta és egészséges a környezet, jó a levegő, magas a zöldfelületek aránya, ahol az utak állapota jó.
- amely teljes körű közszolgáltatásokat nyújt lakóinak, ahol biztosított a magas egészségügyi és szociális ellátás.
- amelyben versenyképes- alternatív energiára épülő helyi gazdaság működik, ahol erősek a kis és középvállalkozások, ahol befektetővonzó környezet van, ahol az önkormányzat partnerségben dolgozik a gazdasági szektorral.
- ahol megfelelő sportolási, szabadidős infrastrukturális háttérrel biztosít a lakosság számára
- ahol a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek integrálódnak
- amely erős térség-szervező erővel bírva, jó kapcsolatban van a térség településeivel és részükre biztosítja a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést.

2.2. Alkalmazott módszertan

A településfejlesztési koncepció képezte a stratégiai alapját a tervezésnek. A településfejlesztési koncepcióban kidolgozott helyzetértékelés valamint a stratégia alkotás, teljesen összhangban van jelen dokumentummal. Az IVS összhangban van a település fejlesztési koncepciójával mind a település településhálózatban elfoglalt helye, mind a helyzetértékelés vonatkozásában.

A lőrinci szabályozási terv, az abban foglaltaknak történő megfeleltetés a tervezés alapját képezi, így a dokumentumokban foglalt stratégiai célok, és konkrét tevékenységek összhangja

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

biztosított. Az IVS és a helyi építési szabályzat valamint a település rendezési terv összhangban van, a városrészekre kitűzött célok megvalósítását a rendezési terv lehetővé teszi.

A fenntartható európai városokról szóló LIPCSEI CHARTA a tagállamok dokumentuma, melyet az európai kulcsszereplők széles körű és átlátható részvételével dolgoztak ki. Az európai városok kihívásainak és esélyeinek, valamint eltérő történelmi, gazdasági, társadalmi és környezeti hátterének tudatában a tagállamok városfejlesztésért felelős miniszterei közös városfejlesztés-politikai elvekben és stratégiákban állapodtak meg.

A városok harmonikus belső fejlődését ajánló Európai Városok Chartája tíz fő fejezetben foglalja össze a fejlesztések legfontosabb elemeit.

Az 1076/2004. (VII.22.) Kormányhatározat alapján az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió az egyes szakpolitikákat koncepcionális keretbe foglalva, azok számára – meghatározott időtávra (2020-ig) – közös célokat fogalmaz meg. Az OFK tehát lefedi a hazai és uniós fejlesztési források összességét. Az OFK által felvázolt koncepcionális kereten belül fogalmazódik majd meg a kizárólag az uniós strukturális alapok és a Kohéziós Alap forrásait (és azok hazai társfinanszírozását) magában foglaló Nemzeti Stratégiai Referenciakeret („II. Nemzeti Fejlesztési Terv 2007–2013”), illetve az agrár- és vidékfejlesztés uniós és hazai forrásait felölelő Nemzeti Agrár-Vidékfejlesztési Terv cél- és prioritásrendszere. Szintén az OFK céljainak uniós forrásokból történő megvalósulását szolgálják a VII. K+F-keretprogramot, illetve a transz-európai közlekedési infrastruktúra összekapcsolását finanszírozó, a vizsgált periódusban erőteljesen növekvő uniós források.

A 2005-ben felülvizsgált új Országos Területfejlesztési Konceptió (OTK) irányelveket fogalmaz meg a területi egyenlőtlenségek kiegyenlítésének érdekében. Az ország egészére vonatkozó területfejlesztési irányelvek a térségi versenyképesség erősítése, a területi felzárkózás elősegítése, a fenntartható területi fejlődés, örökségvédelem, integrálódás Európába, a regionalizmus és a decentralizáció erősítése. A 2015-ig terjedő időszakra vonatkozó országos területi célok között fejlesztési prioritások fogalmazódtak meg a speciális adottságú térségtípusokra, melyek az alábbiak: természeti, táji értékekben gazdag területek erőforrásainak kiaknázása, agrár térségek diverzifikálása, határmenti területek együttműködése, tanyás térségek revitalizálása, romák lakta térségek fejlesztése. Az OTK-ban az Észak-magyarországi régió 2007-2013 közötti időszakra megfogalmazott stratégiai céljai is szerepelnek.

Az Országos Területfejlesztési Konceptió (OTK) az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptióval (OFK) szoros összhangban készült, a két tervdokumentum egymást kiegészíti. Az OTK elsősorban a területi jelenségekre és folyamatokra vonatkoztatva értelmezi az OFK fejlesztési elveit, ahol szükséges, ott speciális területi elveket is bevezet. Továbbá földrajzilag orientálja az OFK célkitűzéseit, és sajátos területi megfontolásokkal gazdagítja azokat.

Az OTK célja, hogy kijelölje az ország közép- és hosszú távú területfejlesztési politikai célkitűzéseit és prioritásrendszerét, valamint a területi szempontok konzekvens érvényesítésének feltételeit, mind az ágazati szakpolitikák, mind az országos, regionális,

térségi programok kidolgozásához. Ezáltal megadja a nemzeti fejlesztési tervezés területi kereteit is, tehát az Új Magyarország Fejlesztési Tervhez (UMFT) kapcsolódó Regionális Operatív Programokban (ROP) érvényre kell juttatni az OTK regionális szintű koncepcióit.

A területfejlesztési politikában megfogalmazott jövőkép a területi harmónia vízióját vázolja fel, mint elérendő célállapotot.

„A cél olyan harmonikus, fenntartható társadalmi – gazdasági - környezeti térszerkezet és területi rendszer létrejötte, amely a helyi adottságokra épülő, saját arculattal és identitással rendelkező térségekben szerveződik – köztük mind több európai szinten is versenyképes területegységgel, és amely szervesen és hatékonyan illeszkedik az európai térbe, s amelyben a társadalom számára az alapvető esélyeket meghatározó közszolgáltatások és életkörülmények tekintetében nincsenek jelentős területi egyenlőtlenségek.”

A területfejlesztési politika átfogó céljai 2020-ig:

A térségi versenyképesség következetes erősítése az ország egésze szintjén és a régiókon, egyéb térségeken belül egyaránt a területi struktúra hatékony működésének biztosításával;

A kohézió jegyében a területi felzárkózás segítése az esélyegyenlőtlenséget sértő és a hatékony működést korlátozó legsúlyosabb területi elmaradottságok mérséklésével.

Régióink, térségeink fenntartható fejlődésének biztosítása, ahol a helyi értékek, természeti és kulturális örökségek, erőforrások és a belső összetartozás nemcsak hogy megőrzésre kerül, de tovább is erősítik azokat, vagyis a társadalom, a gazdaság és a természeti – környezeti - kulturális elemek összhangját helyi-térségi rendszereikben biztosítják.

A társadalom, a gazdaság és a fejlesztéspolitika térbeli szerveződése a területi integrálódást kell szolgálja az európai térbe határokon átnyúló kapcsolatok építésével.

A régiók felzárkóztatásához hatékony, decentralizált fejlesztéspolitika szükséges, ahol a fejlesztések a helyi térségi adottságokhoz igazodnak, és a különböző fejlesztéspolitikai beavatkozások térségenként összehangoltan területi szinergiákat eredményeznek, valamint képesek biztosítani a helyi-térségi, társadalmi-gazdasági szereplők hatékony bevonását és mozgósítását, a célok elérése érdekében.

A térségi versenyképesség megteremtése érdekében minden térségben alapvetően fejlesztendő az alábbi tényezők:

Tudástársadalom építése és az innováció területi terjesztése (a régió gazdasági struktúrájához igazodó képzettségi szerkezet kialakítása, a kutatási, felsőoktatási központok, a tudásközpontok megerősítése, azok régióon belüli, dinamizáló kapcsolatrendszerének ösztönzése, valamint az információs társadalom területi elterjedésének támogatása);

Az elérhetőség javítása (a gyorsforgalmi úthálózat és a nagysebességű, ill. többvágányú vasúthálózat fejlesztése, a mellékúthálózat szűk keresztmetszeteinek felszámolása);

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

Regionális üzleti környezet és szolgáltatások fejlesztése (befektetőbarát önkormányzati magatartás, hatékony információs csatornák, megfelelő telephelyi kínálat (pl. ipari parkok révén) és a vállalkozások működését segítő regionális intézmények);

Térségi hálózatok ösztönzése és a kis- és középvállalatok regionális fejlesztése (gazdasági klaszterek, a régió belüli beszállítói hálózatok ösztönzése);

Regionális és helyi menedzsment szervezeti fejlődése, stratégiák ösztönzése;

Regionális és települési marketing-kommunikáció erősítése (stratégiaiilag megalapozott arculatformálás, a kommunikációs és marketing eszközök alkalmazása a befektetések ösztönzése, a turizmus élénkítése, a lakosság elégedettsége, a pozitív megítélés kialakítása és az érdekérvényesítés érdekében)

Környezet megóvása és fejlesztése;

Turisztikai infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése.

A területfejlesztési politika 2013-ig megvalósítandó országos területi céljai és területfejlesztési feladatai között szerepel a magyarországi felszínalatti vizek és ezen belül is kiemelten a magyarországi termálvízkinccs védelme, megőrzése ill. fenntartható és integrált térségi hasznosítása.

Az Országos területfejlesztési koncepcióban rögzített célok érvényesítéséhez szakterületenként megfogalmazódnak azok a feladatok, melyek figyelembevételével a különböző fejlesztési területeken megvalósuló politikák hozzájárulhatnak a területi célkitűzésekhez. Ezen belül a turizmuspolitika feladatai az alábbiak:

Fokozottan szükséges törekedni a területi koncentráció csökkentésére, a turisztikai forgalom területi szétterítésére.

A hazai üdülés modelljének, ezen belül is a falusi és a vidékies térségekbe irányuló öko- és aktív turizmusnak a népszerűsítése alapvető térségfejlesztést (is) szolgáló cél.

Alapvető követelmény a vonzerők, szolgáltatások, a turisztikai infrastruktúra és a marketing térségileg összehangolt, integrált rendszereinek megteremtése.

Budapest és a Balaton esetében a turisztikai versenyképesség nemzetközi pozícionáláson alapuló megerősítése szükséges, valamint az, hogy e célterületekhez az ország többi térsége is kooperációkon keresztül kínálatával mind intenzívebben kapcsolódjon.

A regionális és helyi jelentőségű turisztikai célterületek fejlesztése során kiemelten fontos a desztináció menedzsment szervezetek felállítása, tematikus ill. térségi turisztikai hálózatok kialakítása.

A táji, természeti és kulturális értékekben gazdag, tanyás és aprófalvas (rurális) térségekben az értékek fenntartható módon történő kiaknázása elsődleges feladat. Ennek során főként az értékek (vonzerők) társadalom számára ismertté és hozzáférhetővé tétele, a tájidentitás és táj-ill. régióspecifikus jellegek erősítése szükséges. Éppen ezért a falusi turizmus, ökoturizmus,

agroturizmus, a bor- és aktív turizmus kiemelten fejlesztendő. E térségekben a turisztikai, üdülöhelyi funkciók megerősödése jól szolgálhatja a társadalmi-gazdasági megújulást, a helyi identitás erősödését és az elmaradott, illetve esetenként funkciójukat veszített térségek dinamizálását. Fontos azonban, hogy a fejlesztések olyan fenntartható turizmust ösztönözzenek, melynek hasznait – a helyi lakosok és a vendégek, üdülők közötti partnerségen alapulva - túlnyomórészt az ott élők élvezik. Ehhez az elmaradott térségek fokozott támogatást kell, hogy kapjanak. A perifériális kistérségekben különösen fontos az e-turizmus fejlesztése, lehetőségeinek kihasználása.

A nemzeti kisebbségek által lakott térségekben kiemelten fontos a térségek, települések népi hagyományaira és egyedi kulturális értékeire alapuló alternatív örökség-turisztikai kínálat megteremtése (pl. térségi örökségközpontok).

A fejlesztéspolitika elsődleges területi egysége a jövőben az ország hét NUTS2 szintű régiója, amelyek a decentralizált fejlesztéspolitikának, az ágazatok területi integrációjának elsődleges szintjét jelentik. A hét régió a korábbi tervezési-statisztikai funkció mellett határozott fejlesztéspolitikai szerepet kap. Növekszik a szerepe az alulról jövő kezdeményezéseket hatékonyan megjelenítő, integrált térségi fejlesztéseket megvalósítani képes kistérségi szintnek is.

Az OTK-ban megfogalmazást nyertek az ország hét tervezési-statisztikai régiójának fejlesztési tervei is, ahol az OTK céljai, mint kötelező keretek következetes figyelembevételével határozták meg a prioritásokat és intézkedéseket.

A dokumentum az Észak-Magyarországi Régió jövőképét a következőképpen fogalmazta meg: „A régió célja olyan társadalmi-gazdasági térszerkezet létrehozása, mely biztosítja regionális versenyképességünket, kiegyensúlyozott településrendszerre épül, szervesen és hatékonyan illeszkedik az európai térbe. A közszolgáltatások és életkörülmények tekintetében a régióon belül mérsékli, vagy megszünteti az elfogadhatatlan területi egyenlőtlenségeket.”

Heves Megye Területfejlesztési Koncepciója az alábbi célokat jelölte ki:

Települési környezetvédelem

Az ivóvízminőség javítása, a vízbázisok védelme

Szennyvízelvezetés és –kezelés fejlesztése

A hulladékgazdálkodás fejlesztése

A levegőszennyezés és zajterhelés csökkentése

Épített környezet műemlékek

Települések, településrészek rehabilitációja

Műemléki épületek rekonstrukciója

Települési arculatjavítás, zöldfelületek növelése

A környezetbiztonság növelése

A vizek kártétele elleni védelem erősítése

Környezeti kárelhárítás, környezetbiztonság

A természetvédelem erősítése

Az energiagazdálkodás környezetbarát fejlesztése

Környezetkímélő közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Turisztikai célkitűzések

Kapacitásfejlesztés

Attrakciós célpontok

Hálózati logisztika

Innováció az idegenforgalomban, tudásközpontok szerepe, képzés

Kiemelt rendezvények fejlesztése

Gazdaság-iparfejlesztési stratégia

Az UMFT a 2007-2013 közötti időszak stratégiáját fogalmazza meg, megvalósításának konkrét erőforrásait – a strukturális és kohéziós alapok felhasználásával – a hozzátartozó operatív programok foglalják rendszerbe. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv – összhangban a hosszabb távú fejlesztéspolitikai megalapozást szolgáló Országos Fejlesztéspolitikai Konceptióval, illetve az Országos Területfejlesztési Konceptióval – arra szolgál, hogy kiterjedt helyzetelemzésen, az egyenlőtlenségek, gyengeségek és kiaknázatlan lehetőségek feltárásán keresztül, megalapozó stratégia alapján történjen meg az Európai Unió Strukturális Alapjaiból és Kohéziós Alapjából származó támogatások 2007-2013 közötti felhasználása.

A Nemzeti Agrár-vidékfejlesztési Stratégiai Terv és Nemzeti Agrár-vidékfejlesztési Program céljainak finanszírozása a 2007-2013 közötti időszakban az újonnan létrehozott Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) fog történni. Az NSRK-val párhuzamosan készülő Nemzeti Agrár-Vidékfejlesztési Stratégiai Terv és az ennek végrehajtását szolgáló Nemzeti Agrár-Vidékfejlesztési Program (Terv) az EMVA forrásaira épülve határozza meg az ágazat stratégiai céljait, de számba veszi a Kohéziós és Strukturális Alapok forrásait is. Az agrár-vidékfejlesztés 2007-2013 közötti céljainak megvalósítását, annak közösségi támogatását az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapról szóló 1698/2005/EK rendelet szabályozza. Ezen túlmenően az Európai Halászati Alap felhasználását célzó Halászati Stratégia és Halászati Operatív Program kerül kidolgozásra.

A kormány által 2005. szeptember 25-én elfogadott Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia (NTS), igazodva az EU költségvetési ciklusához 2013-ig vázolja a turizmust érintő javasolt

fejlesztési irányokat. A stratégia három legfőbb prioritása az egészségturizmus, az örökségturizmus és a konferenciaturizmus.

Az Észak-magyarországi Operatív Program céljainak illeszkedniük kell a vonatkozó Európai Uniósi stratégiai dokumentumokhoz, melyek közül a legjelentősebb és legátfogóbb dokumentum a „Közösségi stratégiai iránymutatások a növekedésért és a foglalkoztatásért 2007-13.” Az operatív program elsősorban az iránymutatások területi kohézió ösztönzésére vonatkozó céljához járul hozzá, elősegítve a városi és a vidéki térségekben élők életminőségének javítását.

A közösségi stratégiai iránymutatások alapján készítette el a magyar kormány a 2007-13-ra vonatkozó Új Magyarország Fejlesztési Tervet. Az operatív program az ÚMFT kiegyensúlyozott területi fejlődés ösztönzése prioritás tengely megvalósítását szolgálja. Az operatív program a fenti célokhoz teljes mértékben illeszkedik, figyelembe véve azt, hogy elsősorban a kis léptékű, a helyi, térségi adottságokra építő fejlesztéseket támogatja. Az operatív program a régió középtávú fejlesztési stratégiája alapján készült el, annak csak a decentralizált végrehajtási keretek között megvalósítandó részére vonatkozik.

A program hangsúlyos eleme az üzleti, befektetői környezet vonzóvá tétele és a helyi erőforrások ésszerű és fenntartható hasznosítása. Továbbá a program a közszolgáltatások minőségének kistérségben összehangolt fejlesztésével kíván hozzájárulni az életminőség javításán túl az egyének foglalkoztathatóságához és a társadalmi feszültségek oldásához. A területi dimenziót érintve a programban meghatározó a városhálózat fejlesztése, ugyanakkor preferenciát élvez a társadalmi-gazdasági különbségek mérséklésével összhangban a rurális területek fejlesztése. Elsősorban a kisvállalkozások és a turizmus versenyképességének javításától várható a közvetlen munkahelyteremtés, miközben a városhálózat fejlesztése révén új vállalkozások megtelepedésével, illetve inkább közvetett munkahelyteremtő hatással lehet számolni.

A regionális operatív program csak részben tud hozzájárulni a régió fejlesztéséhez, a további fejlesztési igények a régió fejlesztési stratégiájával összhangban az ágazati operatív programok és az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program finanszírozásával valósulnak meg.

Az operatív program összhangban van a „Nemzeti akcióprogram a növekedésért és a foglalkoztatásért 2005-2008” című dokumentummal. Az intézkedések közül elsősorban a kkv-k működését támogató üzleti környezet javítását, az ipari szektor kompetitív előnyeinek erősítését, a munkavállalók földrajzi mobilitásának elősegítését, valamint a humán erőforrás fejlesztésére irányuló befektetések javítását szolgálja.

3. Település és várostörténet

Lőrinci település lakossága a KSH 2006-os adatai szerint mintegy 6198 fő, 2008-ban 6126 fő volt. Az Észak-magyarországi Régióban, Heves megye nyugati részén, a Zagyva folyó mellett terül el, a Mátra és az Alföld találkozásánál. A város a Zagyva déli völgyében

található az alföldi területeket a Felvidékkel összekötő 21. sz. főút mellett. A város alig 9 km-re van Hatvantól, 26 km-re Pásztótól. A város Budapest városhatárától az M3-as autópályán és a 21. sz. főúton kb. 3 perc alatt megközelíthető. Lőrinci közigazgatásilag magában foglalja Selyp, Lőrinci Erőműtelep és Vörösmajor egykor részben önálló településrészeket.

Lőrinci a Hatvani Kistérség tagja. A Kistérség 13 települést foglal magába. A kistérségben a szántóterületek aránya a legmagasabb. A Zagyva mentén jelentősebb területfoglalással rétek és erdők is előfordulnak. A Kistérségben jelentős szerepe van az iparnak, amely leginkább Hatvanban, Lőrinciben, Petőfibányán és Apcon koncentrálódik.

3.1. A település történeti fejlődése

Lőrinci település várossá fejlődésének fontos tényezője volt, hogy a különböző kistájak (Cserhát, Mátra, Alföld) találkozásánál fekszik, így a város a különböző adottságú alföldi, dombvidéki hegylábi és völgyvidéki termékek, életmódok találkozási pontja volt, amely megteremtette a településfejlődés alapjait. A várossá fejlődésben legfontosabb szerepet a Zagyva vízkészlete és a Mátraalja barnaszén (lignit) vagyona játszotta, hiszen ezeknek köszönhetően telepedhetett meg a városban a Selypi Cukorgyár és a Lőrinci Erőmű egykor igen korszerűnek számító üzemei.

A városfejlődés másik igen fontos tényezője a közlekedésföldrajzi adottságok voltak. A város a nemzetközi viszonylatban is fontos, országos kelet-nyugati tengely (M3-s autópálya) szomszédságában fekszik, melyhez a Zagyva völgyében futó, észak – déli irányú hagyományos vásárvonal köti a várost. Az ezekre szerveződő Hatvan- Salgótarján- Losonc 83. számú vasútvonal a hosszanti elrendezésű várossal párhuzamosan fut. A városban három állomás is van. A térség meghatározó közúti közlekedési eleme a völgyben futó 21. sz. első rendű országos főút, melyet a környező vidékeket összekötő utak kereszteznek a településeknél, így Lőrincinél is.

A fenti tényezőkön túlmenően a városfejlődés jelenleg legfontosabb mozgatórugója Hatvan és részben Gyöngyös közelsége. Lőrinci napjainkban Hatvan agglomerációs településének fogható fel, számos munkahely, valamint a középfokú szolgáltatások elsősorban Hatvanban, a magasabb színvonalú és felsőfokú szolgáltatások Gyöngyösön és Gödöllőn érhetők el.

3.2. A városfejlődés főbb lépései

A Lőrinciben feltárt bronzkori és Árpád-kori leletek tanúsága szerint a terület már évezredek óta lakott hely volt. A település nevét 1267-ben említi okleveles forrás. Lőrinci a XVI. században már jelentős településsé vált 80 háztartásával; a fejlődést a török uralom szakította meg. A törökök kiűzése után a Királyi Kamara igazgatása alá került, a hatvani uradalom részeként. 1730-tól gróf Grassalkovich Antal lett a földesúr, majd örökösei, egészen 1841-ig maradtak Lőrinci birtokosai. A templom 1695-ben épült, ekkor bronzkori csontokat találtak. 1783-ban a földrengés jelentősen megrongálta.

A mezőgazdasággal, kereskedelemmel foglalkozó Lőrinci a XIX. század végére iparosodott: megépült a Zsófia Malom, a Cukorgyár, a Magyar Vulkán Cementgyár és 1940-ben a Lőrinci Erőmű. Ipára 1945 után kiegészült a téglagyárral, keramit- és cserépgyárral, sajtüzemmel. A

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

település a térség fontos foglalkoztatási központjává vált. Közigazgatásilag a településhez csatolták Petőfibányát és Zagyvaszántót, így az immár 14 000 fős Lőrinci – nagyközségi rangot kapott.

1989-ben Petőfibánya önálló település lett, majd 1990-ben Zagyvaszántó is különvált. Lőrinci település 1992. január 1-től városi rangot kapott. 1995 nyarán megszűnt a Lőrinci Erőmű Vállalat és a lakótelep az Önkormányzat tulajdonába került. 1998-ban a sok helybéli számára munkát adó Cukorgyár is megszűnt.

4. Város szerepének meghatározása a település-hálózatban

4.1. Lőrinci nemzetközi kapcsolatai

A települések közötti nemzetközi kapcsolatok építésének egyik karakterisztikus formáját jelentik a testvérvárosi kapcsolatok. A testvérvárosi kapcsolat lehetőséget nyújt a partnervárosok számára a kulturális, gazdasági élet különböző területein való együttműködésre: művészet, oktatása, üzleti partnerkapcsolatok, tanulóvárosi programok kialakítása. Ezen programokat az Európai Bizottság pályázati úton elnyerhető pénzügyi forrással támogat.

Lőrinci városa fontosnak tartja nemzetközi kapcsolatok építését és fenntartását hasonló várostörténettel rendelkező országokkal, melyek tapasztalatait fejlődése során hasznosíthatja.

Nemzetközi kapcsolatok:

1. Casalmaggiore, Olaszország
2. Gmina Zdunska Wola, Lengyelország
3. St. Lorenz, Ausztria
4. Santa Maria di Licodia, Olaszország

4.2. Lőrinci térségi funkciói

4.2.1. Lőrinci helyzete az Észak-magyarországi régióban

Lőrinci 6.126 lélekszámú városi rangú település, amely az Észak-magyarországi régióban található. Az Észak-magyarországi régió, három megyét felölelve terül el: Nógrád, Heves és Borsod megye, valamint 28 kistérség alkotja. A Régió központja Miskolc.

Szerves kapcsolatait tekintve Lőrinci városa hasonló mértékben kötődik a Közép-magyarország és az Észak-alföldi régióhoz. Az Észak-magyarországi régió, mint „anyarégió” hatásának csökkenése viszont érzékelhető a korábbi „ipari tengely” felől való elmozdulással a szolgáltatások felé.

4.2.2. Lőrinci megyei szerepköre

Lőrinci Heves megyében, a megye nyugati részén helyezkedik el. Lőrinci megyei szerepkörének feltárását a Heves Megyei Területrendezési Tervben foglaltak szerint mutatjuk be. Lőrinci környező települései: Petőfibánya, Zagyvaszántó, Nagykökényes, Heréd, Nagygyombos, Ecséd.

Lőrinci városi rangjával kiemelkedik a környező települések közül.

4.2.3. Lőrinci kistérségi szerepvállalása

A hatvani kistérség az Észak-magyarországi régióban, Heves megye legnyugatibb részén, három megye szomszédságában (Pest, Nógrád és Jász-Nagykun-Szolnok) szomszédságában helyezkedik el. A kistérséget alkotó 12 település 370 km²-en található, az állandó lakosok száma 55.068 fő. A kistérség központja a Zagyva-folyó és a Nógrád-patak találkozásánál elterülő Hatvan. A települések közül városi ranggal rendelkezik Hatvan és Lőrinci.

A Hatvani kistérség megközelítése Budapest és Miskolc irányából az M3-as autópályán és a 30-as számú fő közlekedési úton lehetséges. A térség Szolnok irányából a 32-es számú főúton, Salgótarján irányából a 21-es számú főúton érhető el. Hatvan vasúti csomópontként négy irányból fogadja a személy- illetve a teherforgalmat.

A Hatvani kistérségben jelentős szerepe van az iparnak. A legnagyobb ipari vállalkozások Hatvanban, Lőrinciben, Apcon és Petőfibányán működnek. A hatvani ipari park jelentős vállalkozói betelepülést vonzott a térségbe. A térségben vállalkozói ipari területek kialakítására megfelelő hellyel rendelkezik Hort, Zagyvaszántó, Petőfibánya és Lőrinci városa.

A kistérségben kalászos, szőlő és gyümölcs termesztése folyik. A földek minősége jó, a szántó és gyümölcs művelési ágban a földek aranykorona értéke kiemelkedő.

A kistérség településeinek a közcsatornával való ellátottság a régiós átlag alatti értéket mutat. A víz- és vezetékes gázellátás a térségben megfelelő.

Hatvani kistérségben alap- és középfokú nevelési-oktatási intézmények találhatók, felsőfokú oktatási intézménnyel nem rendelkezik.

Az egészségügyi és szociális ellátás, zömmel Hatvan városára koncentrálódik. Itt kórház, rendelőintézet és járóbeteg-ellátás működik.

A kistérség idegenforgalmi kihasználtsága rendkívül alacsony. Kevés a szállás és vendéglátó kapacitás.

4.3. A város vonzáskörzete

Bővítés

alatt

5. Helyzetelemzés a város egészére vonatkozóan

5.1. Városszerkezet

5.1.1. Morfológiai tényezők

Lőrinci a Zagyva- völgy kistáj legdélebbi települése, tőle délre már az Észak-Alföldi hordalékkúp- síkság kezdődik, nyugatról a Cserhátalja, keletről a Mátraalja határolja. Az északi hegyvidék és az Alföld határán fekvő útvonal és a kelet- nyugat irányú legfőbb közlekedési útvonal csomópontjától alig pár km-re fekszik. A Zagyva völgyének uralkodó talajtípusa az agyagos vályog mechanikai összetételű, viszonylag jó vízgazdálkodású, átlagos termékenységű réti öntéstalaj. Természeti erőforrás a keleti határon végighúzó dombvidék ásványvagyona: jó minőségű téglanyag, homok, kavics, építési riolittufa.

Lőrinci legfontosabb és egyben legveszélyeztetettebb természeti erőforrása a víz. A Zagyvára települt rá a XIX. század végén a cukoripar és a XX. század negyvenes éveiben az erómű. A biztonságos iparvíz- ellátás érdekében hozták létre 12 hektáros Selypi és az 52 hektáros Eröműi víztározókat.

A városban a legfontosabb védendő természeti érték a Zagyva ökológiai folyosója, illetve a víztározók mára természetszerű élőhelyé fejlődött vizei. Az eredeti természetes vegetáció maradványa a várostól délre található 30 hektáros kocsányos tölgyes. A belterületi értékes természeti környezeti elemek elsősorban az Árpád út központi részén elhelyezkedő fasorai, valamint a hozzá kapcsolódó templomkert, és a volt a Tornyai- Schossberger várkastély – jelenleg gimnázium és szakközépiskola – parkja. Ezen túlmenően az Erömű telep idős fái és a selypi Művelődési Ház kertje is védelemre érdemesek.

5.1.2. Történeti tényezők

Lőrinci területe 3329 ha, ebből a belterület 570,94 ha, a teljes terület 17 százaléka. A város legfontosabb strukturáló elemei keletről nyugat felé haladva az észak-déli irányú, gyakorlatilag csatornává szabályozott Zagyva folyó, az Árpád út (főutca), a vasútvonal valamint a 21-es számú országos főút. A szintén észak-déli irányú régi Hatvan-Apc közötti országút sohasem játszott szerepet a településstruktúra alakításában. A közlekedési tengelyek a történelmi fejlődés eredményeképpen egymástól igen kis távolságra, egytől-egyig a folyóval párhuzamosan haladnak, alapvetően meghatározva és behatárolva Lőrinci fejlődési-terjeszkedési lehetőségeit. Az észak-déli irányú tengelyek Lőrinci közigazgatási területét négy karakteresen eltérő területre osztják:

- A 21-es főúttól nyugatra fekvő alapvetően szántóföldi művelésű mezőgazdasági területek, ahol elférő elemként jelenik meg a volt szovjet laktanya délen, a Vörösmajor északon és a TSZ-major közepén.
- A 21-es főút és a vasút közötti területek, ahol mozaikossá vált mezőgazdasági területek és az 1950-es évektől fejlődésnek indult homogén kertvárosi, családi házas

karakterű településrészek váltogatják egymást. A kertvárosi mozaikok sokkal inkább kapcsolódnak a tőlük keletre fekvő vasúton túli településrészekhez, mint egymáshoz.

- A vasút és a Zagyva közötti terület, amely történelmi fejlődésnek megfelelően három önálló településrészből - Selyp, Lőrinci, Erőmű városrész - áll. A három településrész területhasználatában, építészeti karakterében és szociokulturális jellegzetességei vonatkozásában is eltérő karakterű.
- A Zagyvától keletre fekvő terület, amely a 21-es főúttól keletre fekvő külterületnél topográfiai funkcionális és tájképi értelemben is tagoltabb. A Zagyva menti síkság és a Mátraalja közötti átmeneti területen a szántóföldi művelés mellett a várost kiszolgáló funkciók: temető, szociális intézmény, becserjésedett mozaikterületek, volt szőlőművelésű területek, bánya, meddőhányó található.

Az észak-déli tengelyek - amelyek egyúttal markáns határok is - igen keskeny, ugyanakkor több kilométer hosszan elnyúló hárompólusú település kialakulását eredményezték. A fő pólusok közül kettő: Lőrinci és Selyp az észak-déli irányú regionális tengelyek és a többé-kevésbé kelet-nyugati irányú kistérségi jelentőségű tengelyek - Herédi út illetve Vörösmajori út-Nefelejcs utca - kereszteződésében alakultak ki. A XVIII. században még erőteljes strukturáló szerepet játszó Bem József utcai tengely mára alárendelt lakóutcává vált. A harmadik pólus: az Erőmű és hozzá kapcsolódóan az Erőmű-lakótelep helyének megválasztásában a hűtő számára kedvező hidrológiai-földtani viszonyok játszottak meghatározó szerepet.

A jelentős távolságok miatt e három pólus fenntartása és párhuzamos fejlesztése mindenképpen indokolt, mindazonáltal (városon belüli helyzetének, történelmi szerepének és funkcionális gazdagságának köszönhetően Lőrinci történelmi központja tekinthető elsődlegesen a város (és vonzáskörzetébe tartozó települések) intézményi-kulturális és kereskedelmi fókuszának. Ugyanakkor, közlekedésföldrajzi pozíciójának köszönhetően a Selypi központ szerepe is túlmegy a közvetlen környezete alapvető kereskedelmi-intézményi ellátásán. Az Erőműhöz kapcsolódó városrész a rendszerváltás előtt számos intézményt magában foglaló alközponttal rendelkezett, ezek jórésze azonban a 90-es évek folyamán megszűnt és ma már csupán az alapellátás egyes elemei vannak még jelen, városközponttól legföljebb építészeti értelemben lehet beszélni (szemben Selyppel, ahol a helyzet némiképp fordított). Az Erőmű-lakótelep pólusfejlődésének rendszerváltás utáni leállása többek között a másik két városrészhez hasonló keresztirányú térségi jelentőségű közlekedési kapcsolat hiányával magyarázható.

Sajátos történelmi fejlődés eredményeként a város - eltekintve a szigetet alkotó volt laktanyától - mind a mai napig csupán egyetlen helyen érte el és lépte át a 21-es főutat, kihasználatlanul hagyva a határon túli gazdasági kapcsolatokban is fontos szerepet játszó közlekedési tengelyben rejlő lehetőségeket.

Lőrinci arculatát a város zöldfelületi rendszere olyan mértékben befolyásolja, hogy azt a folytonosság hiánya mellett is strukturáló, vagyis a település térbeli-fizikai fejlődése szempontjából a közlekedési tengelyekkel és a pólusokkal egyenrangú tényezőnek kell tekintenünk. A településstruktúra szempontjából kiemelt jelentőségű az Árpád utcai négyes fasor, amely a templom körüli fásított pihenőtérre terebélyesedik és a rá merőleges, az Kegyeleti Park, az Könyvtár és a kettő közötti Közösségi Ház mögötti - rendezetlen - zöldfelület alkotta parksáv. A hagyományos városi zöldterületek, zöldfelületi intézmények mellett a város meghatározó zöldfelületi eleme a Zagyva az északon és délen hozzá kapcsolódó vizes élőhellyel, tóval, rekreációs területekkel. A belterület keleti határának rapszodikusnak tűnő elkeskenyedése-szétterülése a Zagyva vízrendezési előtti állapotára és a még mind a mai napig meglévő mélyfekvésű, vizes területek determináló hatására vezethető vissza. Az északi és a déli iparterületek, tározóigényeik kielégítéséhez a történeti meder által visszahagyott mély területeket hasznosították. A zöldfelületi szempontból értékes Vörösmajori kastélyparknak mint zöldfelületnek strukturáló szerepe nincsen, de mint „fejlődési góc” felelős azért, hogy pont ezen a helyen lépte át a város a 21-es utat.

5.1.3. Közlekedési rendszerek

A Lőrinci célrendszerét alapvetően a város gazdaság- és közlekedésföldrajzi adottságai határozzák meg, amelyek közül kiemelkedik az M3, illetve a 21.sz. főút, és az ezekre szerveződött gazdasági potenciál. A város a nemzetközi viszonylatban is fontos, országos kelet-nyugati tengely (M3-as autópálya) szomszédságában fekszik, melyhez a Zagyva völgyében futó, észak-déli irányú hagyományos vásárvonal köti a várost. Az ezekre szerveződő Hatvan- Salgótarján- Losonc 83. számú vasútvonal a hosszanti elrendezésű várossal párhuzamosan fut, három állomás is van a városban. Ezek közül a legforgalmasabb a városközpont környezetében lévő állomás; a város másik két vasútállomása (Lőrinci Erőmű és Selyp) kisebb jelentőségű. A vasút mellett a közlekedési kapcsolatokat a Hatvan-Salgótarján, Apc, Gyöngyös vonalon közlekedő helyközi, illetve a hatvani „elővárosi” autóbuszjáratok biztosítják. A térség meghatározó közúti közlekedési eleme a völgyben futó 21 sz. első rendű országos főút, melyet a környező vidékeket összekötő utak kereszteznek a településeknél, így Lőrincinél is.

Sajátos történelmi fejlődés eredményeként a város - eltekintve a szigetet alkotó volt laktanyától - mind a mai napig csupán egyetlen helyen érte el és lépte át a 21-es főutat, kihasználatlanul hagyva a határon túli gazdasági kapcsolatokban is fontos szerepet játszó közlekedési tengelyben rejlő lehetőségeket.

5.2. Gazdasági jellemzők

5.2.1. A város gazdasági helyzete

Lőrinciben a KSH 2006-os adatai szerint az ezer lakosra jutó társas vállalkozások száma 53, ami messze elmarad a megyei (91) átlagtól, és elmarad a kistérségi átlagtól is (69). A vállalkozási kedv nem túl nagy a városban, ez köszönhető Hatvan, Gyöngyös közelségének, valamint a városban működő ipari vállalatoknak, ahol a város lakói munkalehetőséget találnak, így nem jöttek létre olyan nagy mennyiségben a munkanélküliség szülte kényszervállalkozások, mint más Észak-magyarországi városok esetében. 2006-ban a regisztrált vállalkozások (326) 66%-a egyéni vállalkozás. Lőrinciben az ezer főre jutó kiskereskedelmi vállalkozások száma 87, mely jóval a megyei és környéki városok átlaga (342) alatt van.

A regisztrált társas vállalkozások száma a településen folyamatosan növekszik, a növekedés üteme a 2002-2003 évekbeli megtorpanás után új lendületet kapott, amely azonban az elmúlt években - a hazai gazdaság általános nehézségeinek betudhatóan - ismét lassulást mutat. A vállalkozások számának csaknem töretlen növekedése a kedvező földrajzi elhelyezkedésnek köszönhető; a Hatvani-Gyöngyösi térségbe az elmúlt években több nagyobb volumenű működőtőke beruházás valósult meg, a környékbeli vállalkozások számára a beszállítói tevékenységek és gazdaságfejlesztő multiplikatív hatások komoly üzleti lehetőséget jelentenek.

Az ipar Lőrinci számára meghatározó jelentőségű mind a lakosság jövedelme, mind a munkalehetőségek tekintetében. Ehhez nagyban hozzájárult, hogy Petőfibányán működött az ország legnagyobb és leggépesítettebb bányája. Ennek nyomán jelentős ipari tevékenységet folytató vállalkozás települt meg a környéken, munkalehetőséget biztosítva a lakosságnak. Jelenleg a régi ipar hagyományaira épül a város gazdasága, de sajnos a kis- és középvállalkozások tökehiánnyal küzdenek, így még nem elég erősek ahhoz, hogy a fejlődés motorjává váljanak.

A város iparában meghatározó cégek:

- a Szabolcs Gabona Rt. Selypi Malomüzeme, amely jelenleg 48 főt foglalkoztat,
- az MVM Rt., kb. 20 igen jól képzett szakembert foglalkoztat, a karbantartási munkákat további 50-60 fő végzi.

Az Erőmű igen sok szakmai látogatót fogad, éves átlagban mintegy 2500 főt.

- A Vörösmajorban, a volt Csőszerelőipari Vállalat területén ma három vállalkozás működik - Panox Kft, llinox Kft., Sidem Kft. - összesen mintegy 95 foglalkoztatottal. Mindhárom vállalkozás tevékenysége a fémfeldolgozáshoz kapcsolódik, a volt Csőszerelőipari Vállalat hagyományait folytatva.

5.2.2. Kistérségi dinamika

Heves megye gazdasági teljesítménye az elmúlt években kiegyensúlyozottabbá vált, de a megyén belül a kistérségeket, illetve az egyes gazdasági ágakat tekintve jelentősek a különbségek. A gazdaság fejlettségét jellemző területi GDP (hazai bruttó termék) alakulása azt mutatja, hogy az évtized első hat évében az egy lakosra jutó GDP rangsorban a megye megőrizte, kissé javította a pozícióját régió belül és a többi megyéhez viszonyítva. Ez annak köszönhető, hogy az egy főre eső bruttó hazai termék értéke folyó áron ezekben az években jobban nőtt, mint a régió másik két megyéjében illetve a keleti országrész megyéinek többségében.

Egy 2004-es összeállítás szerint az Észak- magyarországi régióban az Eger, Miskolc, Tiszaújváros, Gyöngyös és Hatvan kistérségei mutatnak országos átlag feletti fejlettséget.

2006-ban a működő vállalkozások száma alapján Heves megye kistérségei között a hatvani a 3. helyen áll 12,7 %-al. A 49 főnél több alkalmazottat foglalkoztató 159 társas vállalkozás közül a legtöbb az egri ezt követően a gyöngyösi, majd a hatvani kistérségben működött.

5.2.3. Ágazati szerkezet

A regisztrált vállalkozások ágazati megoszlása alapján 2008-ban Lőrinciben a 395 (ebből működő vállalkozás 348) vállalkozásból mindössze 48 vállalkozás mezőgazdasági jellegű, ez az összes vállalkozás 12,1 %-a. Ez Lőrinci iparváros létéből fakad, hiszen egyrészt a természeti adottságai nem a legkedvezőbbek a mezőgazdaság számára, másrészt az 1940-50-es évek iparosításai következtében a mezőgazdaság elsorvadt, ma már csak nyomokban található meg a városban.

Az ezer főre jutó szolgáltató vállalkozások száma a városban elmarad az amúgy is kedvezőtlen megyei városi átlagtól. Nem működik a városban színvonalas étterem, és egyéb vendéglátó- szórakozóhely vagy széles termékkálával jellemezhető kiskereskedelmi egység, csupán 1 db 10 férőhelyes kereskedelmi szálláshely működik a városban, a pénzügyi szolgáltatásokat 2 fiók képviseli. A vendéglátás szektorában összesen 35 egység található a városban, jelentősebb kereskedelmi szálláshely nincs. A város kereskedelmi szolgáltatásai összességében hiányosak, csak az alapfokú szolgáltatások érhetők el. A lakosság a magasabb színvonalú szolgáltatásokat Hatvan és Gyöngyös városaiban veszik igénybe. Mindezek mellett öröndetes azonban, hogy a városban megjelentek olyan vállalkozási kezdeményezések, amelyek különösen a városközponti területeken a kereskedelmi szolgáltatások megújítását, új, színvonalas szolgáltató egységek kialakítását célozzák.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Regisztrált vállalkozások száma	300	317	324	327	339	326	338	395
Működő vállalkozások száma	227	246	277	298	307	323	330	348
Kiskereskedelmi üzletek száma	115	125	120	130	125	123	130	137
Vendéglátóhelyek száma	24	19	15	14	14	15	20	25
Kereskedelmi szálláshelyek száma	0	0	0	0	0	0	0	1

5.2.4. Vállalkozások mérete, általános működési feltételei

2006-ban a regisztrált vállalkozások (326) 66%-a egyéni vállalkozás. Lőrinciben az ezer főre jutó kiskereskedelmi vállalkozások száma 87, mely jóval a megyei és környéki városok átlaga (342) alatt van.

A vállalkozások 80%-a szolgáltatói szektorban tevékenykedik, 17%-a az iparban, építőiparban és kisebb hányada mezőgazdasággal foglalkozik.

A regisztrált társas vállalkozások száma a településen folyamatosan növekszik, a növekedés üteme a 2002-2003 évekbeli megtorpanás után új lendületet kapott, amely azonban az elmúlt években - a hazai gazdaság általános nehézségeinek betudhatóan - ismét lassulást mutat. A vállalkozások számának csaknem töretlen növekedése a kedvező földrajzi elhelyezkedésnek köszönhető; a Hatvani-Gyöngyösi térségbe az elmúlt években több nagyobb volumenű működőtőke beruházás valósult meg, a környékbeli vállalkozások számára a beszállítói tevékenységek és gazdaságfejlesztő multiplikatív hatások komoly üzleti lehetőséget jelentenek.

A vállalkozások döntő hányada mikro, illetve kisvállalkozás.

Az alábbi táblázat az iparüzési adóból származó önkormányzati bevételeket mutatja az önkormányzat adatszolgáltatása alapján.

Évek	Iparüzési adó (Ft)
2001	8.200.046

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

2002	56.808.445
2003	161.269.327
2004	213.884.226
2005	18.3715.334
2006	189.218.979
2007	186.344.804
2008	262.678.995

A 10 legjelentősebb iparüzési adót biztosító vállalkozások profilja a 2008-as önkormányzati adatok szerint:

1. villamos ipar
2. ipari gyártás
3. villamos ipar
4. ipari gyártás
5. mg. feldolgozó ipar
6. élelmiszer gyártás
7. ipari gyártás
8. hulladékkezelés
9. kereskedelem
10. kereskedelem

Ezen vállalkozások az éves iparüzési adó bevétel táblázatban jelzett százalékát adják évente.

Évek	Iparüzési adó %-a
2001	75 %
2002	72 %
2003	78 %
2004	84 %
2005	76 %
2006	71 %
2007	76 %
2008	76 %

5.2.5. Gazdasági aktivitás térbeli különbségei

Az 1990-es években a megyében élők gazdasági aktivitásában (az országoshoz hasonlóan) jelentős átrendeződés következett be. A többnyire kedvezőtlen irányú változások túlnyomó részt az évtized első felében zajlottak. Az évtized második felében és a 2000-es évek elején a

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

foglalkoztatás helyzetében lassú, szerény mértékű javulás indult meg. A 2005. évi adatok alapján a megye népességének 40 %-a minősült gazdaságilag aktívnak, míg a nagyobb hányada, 60 %-a gazdaságilag nem aktív. (Országosan a gazdaságilag aktívak aránya 43 %, a nem aktívaké 57 %). A foglalkoztatottak száma 2005. április 1-én az 1990. évi népszámláláskor regisztrálttól jelentősen elmaradt (19 %-kal), ugyanakkor meghaladta a 2001. évi népszámláláskorit (4,5 %-kal). Az adatok alapján a népesség 36 %-a volt foglalkoztatott, két százalékponttal nagyobb hányada, mint 2001. február 1-jén. A foglalkoztatottak aránya a népességből kisebb, mint az országos átlag (38 %).

2006. év végén a megye népességének közel azonos hányada (38,7%-a) minősült gazdaságilag aktívnek, illetve nem aktívnek. A foglalkoztatottak száma az elmúlt években folyamatosan csökkent, 2006. év végére az előző évhez képest 1,5%-kal, 112,3 ezer főre esett vissza, így a megye népességének már csak 35%-a volt foglalkoztatott, ez az érték magasabb, mint a régiós (33,8%), de jóval alacsonyabb, mint az országos (39%) népességre vetített arány.

A működő vállalkozások száma alapján az egri kistérség emelkedik ki, 2006. év végén a vállalkozások 39,7 %-a működött itt, ezt követően a gyöngyösiben 24,2 %-a, a hatvaniban 12,7 %-a, a füzesabonyiban 8,2%-a, a hevesiben 6,9 %-a, a pétervásáraitban 5,6 %-a, a bélapátfalvaiban mintegy 2,7 %-a. Az ezer lakosra jutó működő vállalkozások száma a megyeszékhely vonzása következtében ugyancsak az egri kistérségben a legnagyobb és a Gyöngyös térségében is a megyei átlaggal megegyezik.

A működő társas vállalkozások túlnyomó része (56 %) tíznél kevesebb munkavállalót foglalkoztatott. A 49 főnél több alkalmazottat foglalkoztató 159 társas vállalkozás közül a legtöbb az egri ezt követően a gyöngyösi, a hatvani, a füzesabonyi, a hevesi, a pétervásárai, a bélapátfalvai kistérségben működött.

Az alábbi táblázat a vállalkozói aktivitást mutatja.

Megnevezés	Működő vállalkozások 1000 lakosra jutó száma							
	Társas				egyéni			
	2000	2002	2004	2006	2000	2002	2004	2006
Heves megye	20	22	24	30	46	46	46	62
Észak-Magyarország	20	21	23	29	39	38	38	50
Ország	36	38	41	51	49	47	45	67

5.2.6. Kutatás-fejlesztés helyzete

A kutatás – fejlesztési tevékenység nincs jelen a városban. Nem működik olyan intézmény – pl. egyetem-, amely ezen tevékenységek színterül szolgálhatna.

Heves megyében a K+F tevékenységek helyzetét az alábbi 2008-as adatok mutatják.

A kutató-fejlesztő helyeken foglalkoztatottak létszáma területi egységenként 2008-ban	
Kutatóhelyek száma	71
K+F foglalkoztatottak száma	861 fő
Ebből: kutató – fejlesztő	526 fő
segédszemélyzet	141 fő
K+F foglalkoztatottak aránya	1,7%
Ebből: kutató – fejlesztő	1,6%

A K+F foglalkoztatottak száma, aránya az Észak Magyarországi Régióban a legalacsonyabb az ország többi régióját tekintve. A régióon belül Heves megye a 2. helyet foglalja el a fenti adatok alapján.

A kutató-fejlesztő helyek K+F-ráfordításai területi egységenként 2008-ban	
(millió Ft)	
K+F-költség	2 730,2
Beruházás	803,4
K+F-ráfordítás	3 533,6

Országos összehasonlításban a régió a K+f költségek tekintetében az utolsó előtti, a beruházások tekintetében az 5. és K +F ráfordításokat vizsgálva a 6. helyen áll.

A régióon belül Heves megye a 2. helyet foglalja el a fenti adatok alapján.

5.2.7. Turizmus

Lőrinciben a turisztikai adottságok egyáltalán nem kedvezőek, kevés turista látogat a városba, a látogatók nagy része az utóbbi években üzemlátogatásra érkezett az Erőmű területére. A tervek között szerepel a volt kastély, majd iskolaépület felújítása, és wellness központ kialakítása, ez lehet majd a jövőben az első számú idegenforgalmi célpont. A település pillanatnyilag csak kistérségi szinten rendelkezik turizmust vonzó elemekkel, ilyenek a tájház, az Anna kápolna (búcsújáró hely), az Erőmű-tó, a jégpálya (mely nyáron teniszpályaként funkcionál), az 56-os emlékmű, vagy a park.

5.2.8. Helyi gazdaságfejlesztés

A településen jelenleg hiányoznak a helyi gazdaság fejlesztését nagy mértékben segítő ipari parkok. A barnamezős területek, amelyek az ipari tevékenységeknek helyt adhatnának elavult infrastruktúrával rendelkeznek. 2009-ben középtávon megvalósítható tervnek tekintik, hogy a település külterületén, a 21-es út Lőrinci központjától távolabb eső oldalán létrehoznak egy Ipari Parkot.

A településen mindössze 2 pénzügyintézet működik, amelyek összességében csak kevés pénzügyi eszközt kínálnak a vállalkozások fejlesztési terveinek megvalósításához.

Az önkormányzat csak korlátozottan tudja a vállalkozásokat segíteni, főként helyi adókedvezmények formájában.

A város célja a vállalkozásfejlesztések szervezeti feltételeinek megteremtése. Ennek egyik eszköze Zagyva menti térség közös fejlesztési programja. A vállalkozásfejlesztési lobb-, marketing- szervező- és menedzselő tevékenység intézményesítése. A helyi kis- és középvállalkozók elindulását, talponmaradását, kapcsolatépítését és marketingtevékenységét segítő és ösztönző program/ok kidolgozása és beindítása.

5.2.9. Információs társadalom

A könyvtárban 2004. július 02-től folyamatosan működő eMagyarország pont Lőrinci városának máig egyetlen közösségi internet-hozzáférési helye. 2008. decemberéig eMagyarország pontunkon 17 036 internethasználót regisztráltunk. A kezdeti 2-höz képest a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium jóvoltából újrainduló

eMagyarország pont pályázatnak köszönhetően 2008. január 25-től 4 db internetes számítógép áll állandóan látogatóink rendelkezésére.

A településen az alábbi internet szolgáltatók vannak jelen:

- EnterNet 2001 Számítástechnikai Szolgáltató és Kereskedelmi Kft
- EXTERNET Informatikai Szolgáltató Kft
- Interware Internet Szolgáltató Zrt.
- Nordtelekom Távközlési Szolgáltató Kft.
- Printer-fair Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
- RubiCom Távközlési ZRt.
- GTS-DataNet Távközlési Kft.
- Invitel Távközlési Zrt. (HTCC)
- KONTECH Műszaki Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
- ACE TELECOM Telekommunikációs és Informatikai Szolgáltató Kft.

5.2.10. Kultúra szerepe

A város kulturális életének a Városi Kulturális, Sportintézmény és Könyvtár ad helyet, amelynek tagintézményei:

- Városi Művelődési Ház
- Városi Könyvtár
- Sportlétesítmény
- Tájház

Az intézményekben egész évben különféle programok várják az érdeklődőket. Ekek: szakkörök, táncos-, kézműves foglalkozások, Színjátszó Kör, Hagyományörző Népdalkör, Nyugdíjas Klub, Számítógépes klub, játszóház.

A kulturális élethez kapcsolódóan beszélnünk kell még a Városi Zeneiskola tevékenységéről, és az általános iskolásoknak szóló, Lőrinci egyik nevezetes szülöttéről, Kardos Nagy Ibolyáról elnevezett versmondó versenyről.

5.3. Társadalom

5.3.1. Demográfia

Lőrinci történeti fejlődését jól mutatja népességszámának folyamatos növekedése. A város a XIX. század második felében, az iparosítás felgyorsulásával párhuzamosan folyamatosan növekedett, az 1940-es években megépült a Lőrinci Erőmű által gerjesztett népességnövekedés hatására a város lakossága 7000 fő fölé nőtt. A rendszerváltás után a nyersanyagigényes iparágak leépülésével megindult a népesség számának lassú, hullámzó csökkenése, de az 2004-2005-ös években a mindinkább előtérbe kerülő agglomerációs szerep erősödésével a lakosságszám stabilizálódott.

A lakosságszám változásában a legfontosabb szerepet a természetes fogyás és a vándorlási különbözet játsza. A város népessége alapvetően öregedő, az öregségi index kevéssel az országos mutató felett van, a természetes fogyásnak betudhatóan 2006-ban a lakosság száma csökkent. A vándorlási különbözet az öregedő és fogyó népesség pótlását biztosítja, 2006-ban 14 lakossal több költözött Lőrincibe, mint ahányan elvándoroltak a városból. Ezek alapján elmondható, hogy a város lakossága az országos tendenciáktól eltérően stagnál, illetve csak kismértékben csökken, a bevándorlás kevés híján képes ellensúlyozni a kedvezőtlen korstruktúrából és a született gyermekek alacsony számából adódó népességcsökkenést.

Az állandó népesség szám változását az alábbi táblázat mutatja :

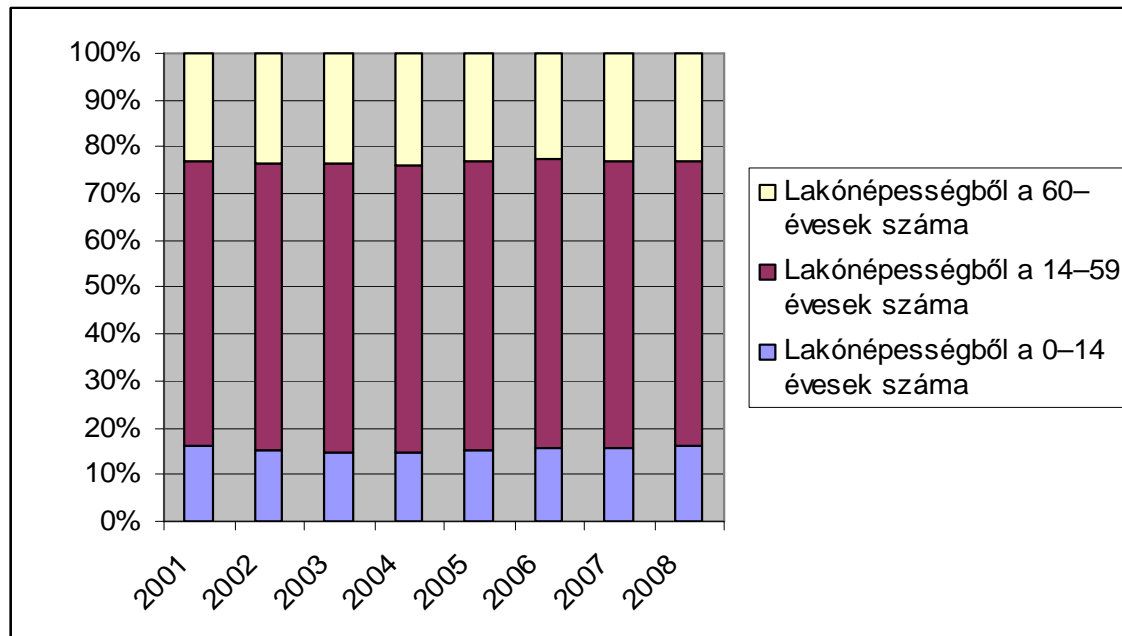
Évek	Állandó lakosság száma	Lakónépesség
2001	6105 fő	6203 fő
2002	6108 fő	6207 fő
2003	6085 fő	6146 fő
2004	6103 fő	6138 fő
2005	6117 fő	6190 fő
2006	6106 fő	6198 fő
2007	6061 fő	6175 fő
2008	6047 fő	6126 fő

A népesség korcsoportok szerinti megoszlása

	Lakónépességből a 0–14 évesek száma	Lakónépességből a 14–59 évesek száma	Lakónépességből a 60– évesek száma	Öregedési index
2001	954 fő	3625 fő	1381 fő	144,7 %
2002	935 fő	3775 fő	1454 fő	155,5 %
2003	905 fő	3747 fő	1442 fő	159,3 %
2004	903 fő	3734 fő	1443 fő	159,8 %
2005	923 fő	3802 fő	1397 fő	151,3 %
2006	962 fő	3789 fő	1400 fő	145,5 %

2007	955 fő	3752 fő	1397 fő	146,3 %
2008	980 fő	3722 fő	1393 fő	142,1 %

A lakosság korcsoportonkénti %-os megoszlása

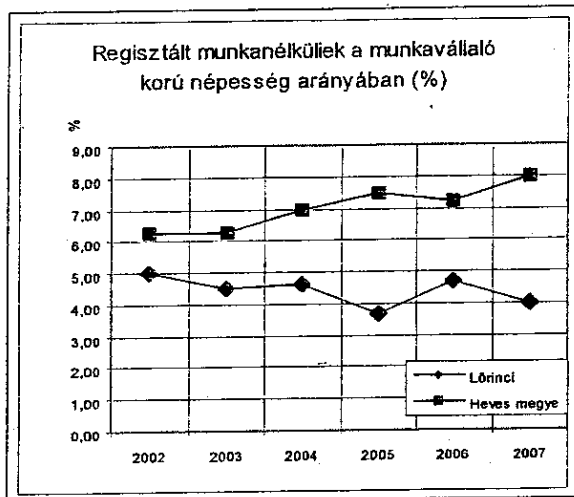

5.3.2. Foglalkoztatás

2001-ben a Lőrinciben nyilvántartott 6206 lakosból mintegy 2115 fő volt foglalkoztatott, a munkanélküliek száma 274 fő volt, mely értékek megfelelnek a megyei átlagnak. Lőrinciben a helyben foglalkoztatottak száma 1380 volt, amely az összes foglalkoztatott 65%; ezek alapján látszik, hogy a környékbeli nagyobb városoknak, elsősorban Hatvannak kiemelkedő szerepe van a Lőrinci lakosságának foglalkoztatásában. A felsőfokú végzettséghez kötött szakmákban 194 dolgoztak, a helyben foglalkoztatottak 58%-a érettségénél alacsonyabb végzettséggel rendelkezik, a városban tehát elsősorban alacsony képzettséget igénylő munkahelyek találhatók.

A foglalkoztatásban a szolgáltató szektor domináns, a helyben foglalkoztatottak mintegy 53%-a ebben az ágazatban talál munkalehetőséget. Az ipari foglalkoztatottak aránya 45%, míg a mezőgazdaságban az összes foglalkoztatott 2%-a dolgozik. Ez összességében azt mutatja, hogy a városban az ipari hagyományok a mai napig igen erősek, a szolgáltatási szektor még nem kellően fejlett, a mezőgazdaság pedig marginális szereppel bír a város gazdaságában; összességében a foglalkoztatási szerkezet korszerűtlennek mondható. Lőrinci agglomerációs szerepe és ipari hagyományai újjáéledésének köszönhetően a munkanélküliek aránya a megyei átlag alatt van. 2006-ben a megyei átlag 8 % volt, míg Lőrinciben a munkanélküliek aránya nem érte el a 4 %-ot (3,99%). Az ábrából leolvasható, hogy a korábbi években sem haladta meg a munkanélküliek aránya a megyei szintet, sőt az is látható, míg a

megyében átlagban nőtt a munkanélküliségi ráta, addig Lőrinciben az utóbbi években csökkenő tendencia mutatkozik. Nagy szerepe van ebben Hatvannak, Gyöngyösnek, Gödöllőnek amely városok munkalehetőséget biztosítanak a lőrincieknek is.

Forrás: KSH, T-STAR adatbázis

5.3.3. Képzettség

A város lakosainak képzettségi szintje elmarad az országosan amúgy sem kiemelkedő megyei átlagtól, Lőrinci lakosainak képzettségi mutatói inkább a községek mutatóihoz állnak közelebb. A 2001 népszámlálás adatai szerint Lőrinciben a legalább 8 általános végzettségűek aránya 86,1% volt szemben a megyei 85,6% és a városi 91,3%-os értékkel. Az érettségizett és felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya tekintetében Lőrinci lemaradása számottevő. 2001-ben az érettségizettek 27,9%-os aránya kevéssel a megyei átlag alatt (33,4%) volt, arányaiban nézve azonban a felsőfokú végzettségűek (a megfelelő korúak %-ban: 5,4%) majd 50%-al kevesebben vannak, mint a megyében átlagosan (a megfelelő korúak %-ban: 9,9%). A megyei városokkal összehasonlítva elmondható, hogy Lőrinciben a felsőfokú végzettségűek aránya mintegy 1/3-a a megyei városok átlagának.

5.3.4. Egészségi állapot

A lakosság egészségi állapota alapvetően befolyásolja a humán erőforrások minőségét. Lőrinci az ország egészéhez hasonlóan előregedő társadalmi szerkezettel jellemezhető, és a jelenlegi demográfiai tendenciák alapján a jövőben egyre nagyobb szerep hárul majd az egészségügyi ellátórendszerre. A településen az országos, megyei, kistérségi tendenciákhoz hasonlóan az öt

vezető halálok (keringési, daganatos, légúti, emésztőszervi, erőszakos) összes haláleset több mint 90%-a. 2003-ban a régióban a halálozások 50%-a a keringési rendszer betegségei, 25%-a a rosszindulatú daganatos betegségek, 8-8% az emésztőrendszer betegségei, illetve külső okok (balesetek, öngyilkosság, erőszak) miatt következett be. A vezető halálozással járó betegségek háttérében elenyésző szerepe van az alig befolyásolható genetikai tényezőknek, viszont erős az összefüggés számos befolyásolható károsító hatással (egészségtelen életmód, környezet szennyezések, egészségügyi ellátási zavarok, társadalmi- gazdasági- szociális esélyegyenlőtlenségek, stb.). Az 1,28 millió lakosú Észak-magyarországi Régióban 2003-ban 18082 lakos halálozott el. Az okspecifikus halálozás mutatói jellemzően a legrosszabbak közé tartoznak az országban. A betegségek kialakulásának sokféle kockázati tényezője gyakori a régióban (dohányzás, alkohol, táplálkozási hiányosságok, gyógyító orvoslás működési zavarai, orvoshoz fordulás, esélyegyenlőtlenségek, stb.). Ez összefüggésben van azzal is, hogy a régiók közül itt a legmagasabb az eltartott népesség aránya. A munkanélküliségi rátában és a foglalkoztatási arányban is a legkedvezőtlenebb a helyzet, itt a legalacsonyabb az egy lakosra jutó bruttó hazai termék.

5.3.5. Lakosság jövedelmi és szociális helyzete

A megyében a teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi **bruttó átlagkeresete** 2000 óta a kétszeresére nőtt, ezen belül a szellemi foglalkozásúaké nagyobb mértékben emelkedett, mint a fizikaiaké. 2007. évben a havi bruttó átlagkereset – a 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozásoknál, létszámkorláttól függetlenül valamennyi költségvetési szervnél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél – 159,4 ezer forint volt, az Észak-magyarországi régió átlagánál 2,5%-kal több, az országosnál 11,4%-kal kevesebb. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók 2007-ben a bruttó átlagkeresetükből az adózás és egyéb levonások után annak 62%-át, azaz 99 ezer forintot kaptak kézhez. Ez magasabb, mint a megyék átlaga (98,6 ezer forint), de 9,5 ezer forinttal elmarad az országostól.

Lőrinciben a településszerkezetéből adódóan a központi területektől kifelé haladva a családok és a lakosság szociális helyzete egyre kedvezőtlenebben alakul. A város szociális szempontból, a KSH 2001 népszámlálási adatai alapján lehatárolt szegregátumai a városszélen találhatók, jellemzően öregedő lakossággal. Összességében a szegregátumokban élők száma viszonylag kicsi, így Lőrinci esetében nem beszélhetünk a leszakadó társadalmi csoportok tömeges jelenlétéről.

A KSH által lehatárolt szegregátumban élők száma 90, az időskorúak aránya kétszerese a gyermekkorúak arányának, a lehatárolt szegregátumban az öregedési index 2,2. amit igen jelentős mértékű elöregedésre utal. A szegregátumokban élők között a csak általános iskolai végzettségűek aránya az aktív lakosságon belül 62%, az aktív korúakon belül a lakosság több, mint 70%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel. Ezen idősödő képzetlen társadalmi csoport ijesztően rossz életkörülményeinek és lehetőségeinek javítása a városfejlesztés integrált feladata, amely azonban csak akkor lehet sikeres, ha a halmozottan hátrányos helyzetűekkel kapcsolatos problémák nemzeti szinten is megfelelően lesznek kezelve.

5.3.6. Társadalom önszerveződése

A városban magas a civil szerveződési kedv, jelentős számú civil szervezet működik, melyek jól együttműködnek a helyi önkormányzattal. A civil szervezetek segítik az önkormányzat értékmegővő, közösségépítő tevékenységét. A jövőben fontos feladat a civil szervezetek, valamint a köztük és az önkormányzat közötti együttműködések megerősítése, a fejlesztésekben való részvételük ösztönzése.

A településen az alábbi civil szervezetek működnek:

- Lőrinci Kulturájáért és Sportjáért Alapítvány (5 fő)
- Vállalkozók Független Érdekképviseleti Közhasznú Egyesülete
- Lőrinci Generációk Alapítvány (5 fő)
- Hunyadi Mátyás Ált. Isk-ért és Tanulóiért Alapítvány (5 fő)
- Kardos Nagy Ibolya Irodalmi Alapítvány (5 fő)
- Selypi Középiskoláért Alapítvány (5 fő)
- Lőrinci Város Jövőjéért Baráti Egyesület (55 fő)
- Összefogás Lőrinciért Egyesület (23 fő)
- Vöröskereszt Lőrinci Szervezete (312 fő)
- NOE Pitypang csoportja - Lőrinci (35 fő)

- Környezet és érdekvédelmi Szövetség (18 fő)
- Mátravidéki Erőmű Település Óvó Szövetség (35 fő)
- Selypi Horgász Egyesület (110 fő)
- Mátravidéki Erőmű Horgász Egyesület (560 fő)
- Lőrinci Városi Sport Club (150 fő)
- Falcon R.S.C. Karatedo szakosztálya (54 fő)
- Lőrinci Asztalitenisz Club (12 fő)
- MTTSZ Lőrinci Lövész Klub (30 fő)
- Lőrinci Érdekvédők Köre
- Galambász Egyesület
- PRINCZ Tenisz Klub
- Természetvédő Földtulajdonosi Vadász Társaság (15 fő)
- Mátravidéki Erőmű Nyugdíjas Klub (50 fő)
- Nyugdíjas Klub Lőrinci (62 fő)
- Nyugdíjas Klub Selyp (68 fő)
- MTTSZ Hunyadi Mátyás Lövész Klub

5.4. Települési környezet

5.4.1. Természeti környezet állapota

A talaj-, a víz- és a levegőminőség tekintetében Lőrinci általánosan jó helyzetnek örvendhet. A legégetőbb probléma ezen környezeti elemek tekintetében a szennyvízkezelésből adódó talaj- és vízszennyezés volt, de a közelmúltban kiépült szennyvízcsatorna rendszer ezen problémát megoldotta. A Zagyva és az értékes tavak szennyezése megszűnt. Ennek ellenére feltételezhető, hogy Lőrinci alatt a talajvíz csak korlátozott, mezőgazdasági öntözési célú hasznosításra alkalmas, a felszíni vizek sem mondhatók tisztának, melynek oka a Zagyva völgyében lévő kisebb települések csatornázatlansága. Említésre érdemes, hogy a település belterületén a Rákóczi út végében forrás található, melynek vizét a helyi lakosok előszeretettel fogyasztják.

A levegőminőség szempontjából a város igen kedvező helyzetben van, a legjelentősebb szennyező tényező a közlekedés, amely azonban csak a város központi területén, és időszakos, eseti jelleggel kismértékben növekszik meg; határérték túllépések nem jellemzőek. A városban a folyamatosan korszerűsödő technológiáknak köszönhetően a fűtésből származó szennyezések is viszonylag alacsonyak.

5.4.2. Épített környezet

A viszonylag új városnak mondható Lőrinci jelentős része alapvetően falusias jellegű, az erőmű telepi beépítésén túlmenően a város legnagyobb részén a kisvárosias karakter csak a központban alakult ki. A meglévő települési karakter önmagában is védelemre érdemes, hiszen Lőrinciben több jellegzetes népi építészeti emlék mellett az ipari hagyományok is sajátos arculatot adnak a városnak. Tekintettel a település történeti fejlődésére épített értékek viszonylag nem túl nagy számban vannak jelen a településen, amelyek között a vidéki kastély-építészeti, a templomi építészeti, illetve a hagyományos népi építészeti emlékei mellett az ipari hagyományokhoz kötődő épületek (pl. malom, Erőmű- telep) található meg nagyobb számban.

A környezeti, örökségvédelmi szempontból értékes objektumok listája a helyi építési szabályzatban foglaltak szerint.

- Városszerkezeti értékek:
 - Árpád út – átmenő forgalomtól mentes, hagyományos beépítésű kettős fasoros főutca
 - Erőmű- lakótelep karakteres városszerkezeti kialakítása, zöldfelülete
 - Történelmi településszerkezetű és beépítésű utcák
- Értékes kertek, épület és kert illetve park együttesek
 - Katolikus templom és közpark együttese
 - Erőmű- lakótelep zöldfelülete
 - Vörösmajori kastély és park
 - Öregtemető: emlékpark, területi tartalékok pihenőpark és játszótér kialakításra
 - Idősek klubjának helyet adó kiskastély és kertje
 - Selypi művelődési ház épülete és kertje
 - Árpád u. – Nefelejcs u. sarok társasház építészeti részletei és kertje
- Ipari építészeti emlékek
 - Selypi malom központi épülete, irodaépülete és faállománya, volt cukorgyári lakóházak és óvoda
 - Erőmű főépülete
 - Régi malom épülete és a vele szomszédos háromszög alakú zöldfelület, a jegenyenyár fasorral

- Egyéb építészeti értékek
 - Falusi építészeti hagyományokat őrző lakóházak
 - Szocreál építészeti emlékek: selypi általános iskola (már csak az enteriőr egyes részei)
 - Szabadság tér menti lakóházak
 - Szt. Anna templom, Újtemető, megyei ifjúsági jóléti intézmény (Ifjúsági Mezőgazdasági Szakcsoport) földháza, út menti kereszt

A népi építészet kiemelkedő emlékei a helyi építési szabályzatban foglaltak szerint.

Cím	Funkció
Árpád út 8.	Lakóház
Árpád út 16.	Lakóház
Árpád út 40.	Zeneiskola
Árpád út 46.	Lakóház
Árpád út 47.	Lakóház
Árpád út 57.	Lakóház
Árpád út 59.	Lakóház
Árpád út 61.	Lakóház
Árpád út 63.	tájház - múzeum
Árpád út 65.	Lakóház
Árpád út 76.	Lakóház

Védett és védelemre javasolt természeti értékek (A Helyi Építési Szabályzat szerint).

A/ Országos jelentőségű védett természeti területek:

Védett természeti területnek minősül

- Kopasz-hegy gyepvegetációja
- Csurgói erdő (Mulató-hegy egy része SZT-1 szerint.)

B/ Tervezett helyi jelentőségű természetvédelmi területek (BNP adatszolgáltatása szerint)

- Öregtemető: 1150/1 hrsz
- Erőműi lakótelep parkjai: 1456, 1458, 1460/16, 1462, 1462/17, 1458/3, hrsz
- Cukorgyári horgász tó és környezete a felhagyott iszaptározókkal: 6, 8, 11, 0108, 01303 hrsz.
- Árpád úti park fasorai
- Volt Tornyai kastély - a szakmunkásképző parkja: 2007/1 hrsz

Lőrinci műemlék épületei és műemléki környezete (A Helyi Építési Szabályzat szerint)

- Szt. Anna Kápolna 096 hrsz
- Római Katolikus templom

Műemléki környezet:

- Szt. Anna kápolna műemléki környezete: 095/2-5 hrsz-ú telkek
- Római Katolikus templom műemléki környezete: 1050, 1051/2, 1147/1-2, 1146, 1060, 1061, 1062 hrsz-ú telkek

5.4.3. Lakásállomány

Lőrinci lakásállománya 2006-ban 2 315 lakásból állt, melynek 16%-a épült a megelőző 5 évben. A megépült lakások többsége meglehetősen réginek számít, főként 1920 és 1980 között épültek, ezen belül is főként (52%) 1920 és 1960 között. Méretüket és típusukat tekintve megfelelnek a tipikus vidéki kisvárosokénak, alapvetően földszintesek (2001-ben 98%), egy lakásosak (97%), alapterületüket tekintve pedig átlagosan 80 m²-esek. Az utolsó népszámlálás alapján (2001) a lakások és lakott üdülők 53%-a összkomfortos, 24%-a pedig komfortos volt. Számottevő ugyanakkor emellett a félkomfortos (6%) és a komfort nélküli (14%) lakott helyiségek aránya is, mely valamelyest utal a lakosság jövedelmi helyzetére is. A lakások tulajdonjelleget tekintve túlnyomó részük természetes személy tulajdonában van (2008-as adatok alapján 2250 db), az önkormányzati bérlakások aránya kevés, 6 % volt. Az önkormányzati lakások egy része felújításra és ezután eladásra került. Vannak egyéb, cégek tulajdonában lévő lakások is a településen, amelyeknek száma 53 db.

A 2008-as adatok alapján 2317 lakásból állt a város lakásállománya, amelyből 2085 db 3 vagy annál több szobás. A lakások komfort fokozat szerinti megoszlása: összkomfortos 65 %, komfortos 26 %, félkomfortos 2,5%, komfort nélküli 6,5 %.

5.4.4. Települési környezeti infrastruktúra

A vízközmű és a csatornahálózat

A város vízellátását a településtől délnyugatra, a 21. sz. főút mellett fekvő vízműtelepről biztosítják, mely nemcsak Lőrincit, hanem több környező települést is kiszolgál; a városban az ivóvízvezetékbe a lakások 99 %-a van bekötve. A víz a sekély mélységű kutak esetében magas kalcium-magnézium és nitrát tartalmú, mely sajnos közvetlenül a hálózatba kerül, a vízkezelés kimerül a klórozásban. Lőrinci vízműve szerepel a magyar kormány által

finanszírozott „üzemelő sérülékeny vízbázisok biztonságba helyezése” célprogramban, melynek keretében már 2002-ben elkezdődtek a diagnosztikai vizsgálatok. E téren tehát javulás várható.

A település Hatvan város gesztorságával sikeres pályázatot adott be, és 2005-ben elindultak a szennyvízcsatorna beruházás munkálatai. Ennek eredményeként 2008-ra megépült a csatornahálózat majdnem 100%-a és a lakások 91%-a rá van kötve a csatornahálózatra. Jelenleg az utómunkálatok folynak néhány lakóingatlan bekötésével; a közműolló 8%-os. A szennyvíztisztító telep Hatvanban került kiépítésre, mely 4900 m³/év kapacitású. A Lőrinciből befolyó szennyvíz mennyiség 184 m³/év. A városban kiépített rendszerből 6 db átemelőn keresztül jut a szennyvíz a Hatvani csatornarendszerbe.

Felszíni és csapadékvíz elvezetés

A felszíni vizek befogadója Lőrinciben a Zagyva folyó. A belterületen az utcák mentén épített kétoldali nyílt árok szikkasztóként működik. A városban 2 db átfolyó árok rendszer található, több mint 2 km hosszban. Ezek burkolt nyílt árkok, melyekből a víz a Zagyvába jut. Zárt csapadékcsonna még az Erőmű-lakótelep területén épült. Lőrinci városközponti részében a csapadékvíz-elvezető árkok lefedésre kerültek, a tetejére parkolók kerültek kialakításra.

Energia közművek

Lőrinci külterületén a Lőrinci Hőerőmű mellett helyezkedik el az OVIT 120/20kV-os alállomása, mely nagyfeszültségű tápponthez csatlakozik a város. A térség villamos energia szolgáltatója az Észak-Magyarországi Áramszolgáltató Rt. Lőrinci bel- és külterületén transzformátorállomások szolgáltatják az energiát, a gazdasági és ipari jellegű fogyasztók esetében önálló, míg az intézményi és lakossági fogyasztók közös, „kommunális” transzformátort használnak. Az Erőmű lakótelepén földkábeles kisméretű hálózatok épültek ki, a település többi részén pedig földkábeles kitáplálású, de beton-, vagy faoszlopos tartószerkezetekről, légvezeték hálózatokkal történik az ellátás.

A villamos energia hálózat városon belüli kiépítettsége 100%-osnak mondható, tehát a rákapcsolódás az egész belterületen adott és a közvilágítás is mindenhol kiépített. A város többlet villamosenergia-igénye miatt szükséges további transzformátorállomások építése és a meglévők közül néhány átépítése is.

Az épületek hőenergia ellátását földgázzal oldják meg, a térség földgázszállítója a TIGÁZ. A városban majdnem minden utcában kiépült a középnyomású földgázhálózat, melybe az ingatlanok 81 %-a be van kapcsolva.

Kommunális szilárd hulladék és a hulladékgazdálkodás

A város és a térség a szilárd hulladék környezetkímélő lerakása szempontjából elmaradott, a szelektív hulladékgyűjtés kezelés és újrahasznosítás részben megoldott. Az AVE Hevesi Városfenntartó Kft. szállítja a szemetet a hatvani gyűjtőátrakóba, és onnan pedig a hejőpapi lerakóba kerül. 2007. utolsó negyedében bevezetésre került a zsákos szelektív hulladék

gyűjtés, mely kiterjed a település egészére. Jelenlegi elszállítás havonta egy alkalommal a hatvani gyűjtőkbe történik, ahol válogatják, majd a lehetőségekhez képest újra hasznosítják a hulladékot. A működő ipari üzemek a tevékenységük során keletkező veszélyes és nem veszélyes ipari hulladékot kijelölt lerakóhelyre teszik, vagy újrahasznosítás céljából elszállítják a város területéről. A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások aránya 97%.

5.4.5. Közlekedési infrastruktúra

Lőrinci közlekedési kapcsolatait a vasút és a Hatvan-Salgótarján, Apc, Gyöngyös vonalon közlekedő helyközi, illetve a hatvani „elővárosi” autóbuszjáratok biztosítják. A közlekedésben az autóbusz-közlekedés jóval jelentősebb szereppel bír, mint a vasúti közlekedés, a városközpontban és az alközpontokban a buszmegállók megfelelő sűrűséggel - 12 darab - került kiépítésre. A városban buszpályaudvar nincs, de jelenleg tervezés alatt van a selypi alközpontban egy buszforduló kiépítése. A tömegközlekedés és az esélyegyenlőség megvalósulásának feltételeit javítja, hogy a diákokat iskolabuszok szállítják a tanintézetbe és vissza.

A Hatvan-Salgótarján vasútvonalon három vasúti megállóhely épült a városban, melyek közül a legforgalmasabb a városközpont környezetében lévő állomás; a város másik két vasútállomása (Lőrinci Erőmű és Selyp) kisebb jelentőségű. A vasútállomások és környékük igen rossz állapotban vannak, megújításuk mindenképpen indokolt, különös tekintettel arra, hogy a vasút életképes alternatíva lehet a hatvani agglomeráció közlekedésében.

5.5. Közszolgáltatások

Lőrinci közszolgáltatási szempontból saját és a környező települések lakosságának alap szintű ellátásáról képes gondoskodni. A városon belül az alapszintű funkciók jelentős része a központban, az Árpád út és a Szabadság tér találkozásánál jött létre. A város északi és déli részén két kisebb alközpont alakult ki, északon a Cukorgyári út, Nefelejcs utca, Árpád út kereszteződésében, míg délen az Erőmű tér környezetében.

A városban minden intézménytípus, szolgáltató, illetve igazgatási funkció megtalálható, ami a település életéhez elengedhetetlen.

5.5.1. Oktatás – nevelés

Napsugár Óvoda

Lőrinci, a 175 férőhelyen 197 gyermek (2006, KSH) ellátását biztosító óvodája a Rákóczi úti, Nefelejcs úti és az Erőmű tér tagintézményével együtt üzemel.

Az évek során a férőhelyek és az óvodába járó gyerekek aránya megfordult. A 2008/2009-es tanévben a férőhelyek száma 198, az óvodások száma 180 fő.

Hunyadi Mátyás Általános iskola

Az Általános Iskolában 449 gyermek (2006, KSH) nevelése folyik az egymástól két kilométerre lévő telephelyen. Az Általános Iskola két épületben működik, a központban Lőrinciben és a selypi tagintézményben tehetséggondozóval és korrekciós képesséssel kiegészítve.

A 2008/2009-es tanévben a férőhelyek száma 500, az óvodások száma 465 fő.

Március 15. Gimnázium és Szakképző Iskola

A városban középfokú közoktatási intézmény működik, amely a gyöngyösi Károly Róbert Főiskolával kötött együttműködést felsőfokú, akkreditált képzésre is, ennek helye a volt Tornyai Schosseberger - kastély. A KSH 2006-os adatai alapján a gimnáziumi tagozaton 127, a szakközépiskolai tagozaton 196 fiatal tanul; a bejárók száma a statisztikai adatok szerint igen magas, a két tagozaton 247 fő. A Szakképző iskolában két év alatt felsőfokú szakképzést elismerő képesítést szerezhetnek az itt tanulók.

5.5.2. Egészségügy

Az egészségügyi alapszolgáltatás jónak mondható, a településen három házi orvosi, egy gyermekorvosi és egy fogorvosi rendelő működik, valamint egy gyógyszertár.

A városban nincs kórház, azonban a szakellátásokat a várostól alig 9 km-re lévő hatvani Albert Schweitzer Kórház - Rendelőintézetben vehetik igénybe a betegek.

5.5.3. Közigazgatás

Polgármesteri Hivatal

A polgármesteri hivatalban a választott *önkormányzattal* együttműködésben tevékenykedik **Pénzügyi Iroda**, amelynek feladata az Önkormányzat költségvetésével és pénzgazdálkodásával kapcsolatos döntés előkészítés és operatív végrehajtás. Az Önkormányzat Polgármesteri Hivatala és intézményei pénzügyi folyamatainak koordinálása, számviteli és könyvviteli nyilvántartása. Vagyongazdálkodási feladatok végrehajtása, kötelezettségvállalások vezetése. Személyzeti és munkaügyi feladatok ellátása.

A **Szervezési Iroda** látja el a polgármesteri, jegyzői szervezési és titkársági, a képviselő-testület működését segítő, az intézmény-felügyeleti, határozatokkal, ezek végrehajtásával a Testület tájékoztatásával és városi-testvérvárosi rendezvények szervezésével kapcsolatos feladatokat.

Igazgatási Irodán belül történik az általános igazgatási, oktatási-, szociális ügyek, szabálysértési, közművelődésügyi, gyámhivatali, hagyatéki, okmányirodai ügyek ellátása, intézése.

Településüzemelési Iroda végzi az építéshatósági, fejlesztési, beruházási, településfejlesztési, településüzemeltetési feladatokat: köztemető fenntartása, hulladékgazdálkodási közszolgáltatás, köztisztasági közszolgáltatás, ivóvízellátás, közvilágítási feladatok, helyi közutak fenntartása. A feladatokat részben a Polgármesteri Hivatal útján, részben vásárolt szolgáltatás keretében látja el.

Lőrinci Városi Gyámhivatala önálló feladat-és hatáskörét az alábbi - illetékességi területéhez sorolt - településeken gyakorolja: Apc, Petőfibánya, Rózsaszentmárton, Zagyvaszántó és Lőrinci.

Az **Okmányiroda** minden okmánnyal kapcsolatos feladatot ellát, úgymint vállalkozói igazolvány, lakcímkártya, útlevel, gépjármű forgalmi engedély, törzskönyv, forgalomba helyezés, forgalomból kivonás stb.

5.5.4. Szociális ellátás

A város szociális intézményeit az Idősek Otthonát, a Védőnői Szolgálatot és a Családsegítő Szolgálatot a Szociális Ellátó és Gyermekjóléti Intézmény foglalja magába, amely bizonyos feladatokat kistérségi szinten lát el, pl. a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés és gyermekjóléti feladatok. A városban 2008-ban 45 fő részesült rendszeres szociális segélyben. A szociális intézmények iránti igényeket jelzi, hogy mindegyikük csaknem 100%-os kihasználtsággal működik.

Lőrinci Város Önkormányzata a Szociális Törvény 59 – 65/D. § –ok szerinti alapellátásokról köteles gondoskodni.

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- speciális alapellátási feladatok

Önként vállalt feladatok közül Lőrinci Város Önkormányzata az ápolás- gondozást nyújtó intézmények közül az Idősek Otthonát biztosítja.

A felsorolt kötelező és önként vállalt szociális feladatokat a város a komplex *Szociális Ellátó és Gyermekjóléti Intézmény* keretein belül látja el.

Pénzbeli ellátások

Lőrinci Város Önkormányzat Képviselő- testülete az éves költségvetéséből minden évben elkülöníti a szociális pénzbeli ellátások biztosításhoz szükséges összeget.

A kérelmezők az alábbi ellátási formákban részesülnek:

- rendszeres szociális segély
- időskorúak járadéka
- rendszeres gyermekvédelmi támogatás
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- ápolási díj (alanyi, méltányossági jogon)
- lakásfenntartási támogatás (normatív, helyi)
- közcélú foglalkoztatás
- közgyógy- igazolvány
- mozgáskorlátozott támogatás
- Bursa Hungarica felsőoktatási támogatás
- Temetési segély
- Köztemetés
- Átmeneti segély (pénzbeli, illetve természetbeni)

Jelenleg a településen:

Rendszeres szociális segélyben részesülők száma: 78 fő

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma: 326 fő

Lakásfenntartási támogatásban részesülők száma: 55 fő

Átmeneti segélyben részesülők száma: 145 fő

A szociális ellátás főbb formáiban részesülők aránya 10 %. Szociális támogatásokra és fő formáira fordított éves összeg 26.072.580 Ft (önkormányzati adatbázis)

5.5.5. Sport és szabadidő, közművelődés

A sport, szabadidő, közművelődés funkciókat a 2007-ben Lőrinci Város Önkormányzata által létrehozott integrált intézmény a Városi Kulturális Sportintézmény és könyvtár látja el, amely Városi Művelődési Házból, a Sportintézményéből, a Tájházból és a Lőrinci Városi Könyvtár együtteséből áll. A **Városi Művelődési Ház** ad otthont a különböző családi programoknak, zenés rendezvényeknek, civil szervezetek gyűléseinek, és a színjátszó kör próbáinak. A város egyik látványossága az Észak-magyarországi régió leggazdagabban felszerelt **Tájháza**, " melynek két épülete van. A **Városi Könyvtár** jól felszerelt, számítógép- és internet-használattal, nyomtatási és fénymásolási funkcióval ellátott intézmény.

A településen a **Városi Zeneiskola** ad lehetőséget a 8 különböző hangszeren a zenei műveltség elsajátítására.

A lőrinci sportélet legjelentősebb szereplője az LVSC Lőrinci Városi Sportklub, amely a labdarúgásnak ad otthont. A különböző sportesemények az Árpád út mentén fekvő a Sportpályán kerülnek megrendezésre. Kiemelkedő a magánkézben lévő tenispálya, mely télen jégpályává átalakítva működik, sportolási lehetőséget biztosítva a korcsolya és jégkorong kedvelőinek. A sportélethez kapcsolódik, hogy 2009 december elejétől az Önkormányzat 30 db kerékpárt bocsát a lakosok rendelkezésére, ezeket egy-egy útra kibérelve juthatnak el a település két végében élők a központba és vissza úgy, hogy az e célból kihelyezett kerékpártárolókban helyezik el a bicikliket használat után.

A városban domináns katolikus hitélet, a város egyik szép, kiemelkedő régi épületében talált otthonra, az 1723-ban épült Katolikus Plébániában. A település külterületén a Zagyva folyó mentén található a Szent Anna búcsújáró hely. A település főbb látnivalói közé sorolható még a Szent Mihály templom.

5.6. Korábbi időszakok fejlesztései

A város az elmúlt évek során számos kisebb- nagyobb fejlesztést hajtott végre.

2003-ban a Bem út 2. szám alatt elkészült a családsegítő. Az eredetileg tűzoltószertárként funkcionáló épület az átalakítást követően egy korszerű és modern intézménnyé vált, az ebédkiosztásnak is megfelelő helyiségekkel.

2004-ben kerül átadásra az a felújított és átalakított kúriaépület, melyben a Városi Könyvtár kap helyet.

2005 nyarán Hatvan várossal közösen nyert pályázat segítségével elkezdődött városunkban a szennyvíz beruházás. Kivitelező az ERRO 96. KFT. A beruházás 2007. júniusára fejeződött be.

Az ősz folyamán a Bem út 4. szám alatt elkészült a Szociális Ellátó és Gyermekvédelmi intézmény új épülete, melyben korszerű körülmények között dolgozhat a csecsemő szolgálat.

Ebben az évben kezdődött meg a szennyvízcsatorna építése, amelynek befejezése 2007. július 30-ig történt meg.

2006-ban elkészült az Árpád út baloldalán, a lakosság által régóta várt 800m hosszú szervízút.

November hónapban került átadásra az új üzletközpont, melyet a CBA üzemeltet.

Ősz folyamán elkezdődtek a városközpont kialakításának munkálatai, mely során a csapadékvíz elvezető árokrendszer a Szabadság téren lefedésre került illetve a Polgármesteri Hivatal parkolója térkő burkolatot kapott.

5.7. Összegzés

A SWOT elemzés a helyzetelemzés alapján azonosítja a város olyan tényezőit, amelyekre építhet (erősségek), valamint azokat a sajátosságokat, amelyek csökkentik versenyképességét

(gyengeségek). A külső tényezők közül a kitörést biztosítókat (lehetőségek) és a veszélyt hordozókat (veszélyek) vizsgálja, előre vetítve a célrendszert.

A Lőrinci célrendszerét alapvetően a város gazdaság- és közlekedésföldrajzi adottságai határozzák meg, amelyek közül kiemelkedik az M3, illetve a 21.sz. főút, és az ezekre szerveződött gazdasági potenciál. Lőrinci életében alapvető fontosságú Hatvan közelsége, illetve a részben ezzel összefüggő ipari hagyományok, amelyek Lőrincit a Hatvani kistérségben alközponti szerepkör betöltésére predesztinálják. Ugyanakkor a környező falvak és Lőrinci viszonyát vizsgálva az látható, hogy a város mikrotérségi központ is. A mikrotérségi központ jellege egyrészt adódik a közlekedési adottságokból, másrészt a közigazgatási funkciók jelenlétéből, hiszen közigazgatási területén több feladatban is körzetközponti feladatokat lát el, harmadrészt a falvakhoz képest nagy számú elérhető szolgáltatásból. A város így Hatvan agglomerációs települése, ahol a lakófunkció jelenléte jelenleg is erőteljes, de a kedvező gazdaságföldrajzi adottságok miatt a termelési vállalkozási funkció is megjelenik.

Lőrinciben a társas vállalkozások száma messze elmarad a megyei átlagtól. A vállalkozásokról elmondható, hogy általában kisvállalkozások, néhány esetben középvállalkozások, melyek tőkehiánnyal küzdenek, jelentős működőtőke beruházás a városban az elmúlt időszakban nem történt. A városi funkciók erősítése szempontjából a város célja, hogy a működőtőke beruházások elősegítésével a helyi munkalehetőségeket bővítse, növelje a fizetőképes keresletet a városi köz- és üzleti szolgáltatások iránt, ezzel javítsa a települési életminőséget, és a lakosság gyarapodását. A beruházás-ösztönzésre a szolgáltató vállalkozások esetében az önkormányzatnak már szűkebb mozgástere van, az elsősorban közvetve lehetséges a települési környezetminőség javításán, és a fizetőképes kereslet megjelenése feltételeinek javításán keresztül.

Lőrinci a Hatvani agglomeráció legnépesebb települése, amely kistérségi alközponti szerepkört is betölt, a közép- és felsőfokú közszolgáltatások igénybevételére a közeli Hatvan és Gyöngyös településeiben van mód. A településen a legfontosabb alapvető közszolgáltatások jelen vannak, azonban az alközponti szerepkör mind teljesebb betöltéséhez ezen funkciók erősítése, bővítése, minőségük javítása elengedhetetlen, mivel a jelenlegi infrastruktúra sokszor elavult és nem képes a jelentkező igények megfelelő kielégítésére. Ezek alapján elmondható, hogy Lőrinci lakosainak száma és a kistérségi alközponti szerepkör megkívánja, hogy a településen a jelenleginél több és magasabb színvonalú közszolgáltatás

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

váljon elérhetővé, és az egyre növekvő közigazgatási feladatok ellátása is minél magasabb szinten és növekvő hatékonysággal történjen.

A városban a közösségi funkció betöltésére alkalmas hely viszonylag szűkösen áll rendelkezésre, a településen nem működik, múzeum, mozi, a közösségi funkciójú épületek, a zöldfelületek, játszóterek minősége és elhelyezkedése nem minden esetben igazodik a lakossági igényekhez. A közösségi élet megélésére alkalmas helyek léte és minősége fontos tényező a város megújításában, hiszen a város lakói egy közösség részei, szükséges olyan intézmények kialakítása, ahol a közösségi funkció kiteljesedhet. E cél elérése érdekében ápolni kell a még meglévő kulturális értékeket, és az ad hoc és a rendszeres városi, közösségi, civil események megrendezésére alkalmas épületeket, közterületeket kell kialakítani, amelyek a városi és lakossági kezdeményezésű programok helyszínéül szolgálhatnak.

Erősségek	Gyengeségek
<p>A városban organikusan kialakult a központ és alközpontok hierarchikus rendszere</p> <p>Lőrinci legnagyobb része megőrizte kisvárosias, falusias jellegét</p> <p>Értékes épületek, beépítések (templom, Erőmű-telep)</p> <p>A Zagyva és a tározótavak vízgazdálkodási és rekreációs erőforrásai</p> <p>A város a Hatvan és részben Gyöngyös környékén zajló agglomerációs folyamatok egyik haszonélvezője (népesség, munkalehetőségek)</p> <p>Igen kedvező közlekedésföldrajzi helyzet (M3,21 .sz. főút, kisebb mértékben 83.sz. vasúti fővonal)</p> <p>Jelentős ipari hagyományok (pl. erőmű)</p> <p>Az alapfokú közszolgáltatások és közigazgatás feltételei megvannak, a közelmúltban városi szinten jelentős beruházások történtek</p>	<p>A helyi vállalkozói szektor tőkeszegénysége</p> <p>A meglévő barnamezős területek kihasználatlansága (erőmű egyes területei, cukorgyár, laktanya)</p> <p>A barnamezős területek elavult infrastruktúrája</p> <p>Helyenként, különösen a(z) (al)központ(ok)ban igen zavaró, kialakulatlan városkép, rossz minőségű épületek, zöldfelületek</p> <p>Rossz minőségű, „elhasznált” útburkolatok</p> <p>A kiskereskedelmi szolgáltatások hiányosak, jellemzően alacsony minőségűek</p> <p>A közösségi és rekreációs közterületek funkcionálisan hiányosak, rosszul használhatók, állapotuk leromlott</p> <p>A közösségi funkciójú épületek egy része leromlott állapotban van, szolgálják kellően a meglévő helyi és mikrotérségi lakossági igényeket</p> <p>A turisztikai vonzerők és szolgáltatások hiánya</p>
Lehetőségek	Veszélyek
<p>Meglévő konkrét befektetői érdeklődés a kiskereskedelmi / pénzügyi szolgáltatási szektorba történő beruházások iránt</p>	<p>A nemzetgazdaság hosszú távon is instabil állapota</p> <p>Az alacsony képzettséget igénylő ágazatok</p>

<p>A nemzetgazdasági kilátások javulásával külső befektetők megjelenése az ipari és szolgáltatási szektorban</p> <p>Az uniós források hatására javuló versenyképesség</p> <p>A helyi vállalkozások számára beszállítói lehetőségek bővülése a térségben megjelenő nagyberuházások hatására</p> <p>Új munkalehetőségek megjelenése a térségben megjelenő nagyberuházások hatására</p> <p>Korszerű városközpont kialakításával új lendület a kereskedelmi, vendéglátóipari befektetői (banki) területen</p>	<p>elhagyják a térséget</p> <p>Az agglomerációs szerep miatt erősödő függés Hatvan és Gyöngyös településektől</p>
---	---

6. Városrészek elemzése

6.1. Városrészek beazonosítása

Lőrinci város általános településszerkezeti és településfelhasználási jellemzése alapján a belterületet négy városrészre tagolható:

1. Városközpont
2. Középső városrész
3. Selyp-Vörösmajor
4. Erőmű telepű

6.2. Lőrinci városszerkezete

Lőrinci területe 3329 ha, ebből a belterület 570,94 ha, a teljes terület 17 százaléka. A város legfontosabb strukturáló elemei keletről nyugat felé haladva az észak-déli irányú, gyakorlatilag csatornává szabályozott Zagyva folyó, az Árpád út (főutca), a vasútvonal valamint a 21-es számú országos főút. A szintén észak-déli irányú rési Hatvan-Apc közötti országút sohasem játszott szerepet a településstruktúra alakításában. A közlekedési tengelyek a történelem fejlődés eredményeképpen egymástól igen kis távolságra, egytől-egyig a folyóval párhuzamosan haladnak, alapvetően meghatározva és behatárolva Lőrinci fejlődési-terjeszkedési lehetőségeit. Az észak-déli irányú tengelyek Lőrinci közigazgatási területén négy karakteresen eltérő területre osztják:

- A 21-es főúttól nyugatra fekvő alapvetően szántóföldi művelésű mezőgazdasági területek, ahol eltérő elemként jelenik meg a volt szovjet laktanya délen, a Vörösmajor északon és a TSZ-major közepén.
- A 21-es főút és a vasút közötti területek, ahol mozaikossá vált mezőgazdasági területek és az 1950-es évektől fejlődésnek indult homogén kertvárosi, családi házas

karakterű településrészek váltogatják egymást. A kertvárosi mozaikok sokkal inkább kapcsolódnak a tőlük keletre fekvő vasúton túli településrészekhez, mint egymáshoz.

- A vasút és a Zagyva közötti terület, amely történelmi fejlődésnek megfelelően három önálló településrészből – Selyp, Lőrinci, Erőmű városrész – áll. A három településrész területhasználatában, építészeti karakterében és szociokulturális jellegzetességei vonatkozásában is eltérő karakterű.
- A Zagyvától keletre fekvő terület, amely a 21-es főúttól keletre fekvő külterületnél topográfiai funkcionális és tájképi értelemben is tagoltabb. A Zagyva menti síkság és a Mátraalja közötti átmeneti területen a szántóföldi művelés mellett a várost kiszolgáló funkciók: temető, szociális intézmény, becserjésedett mozaikterületek, volt szőlőművelésű területek, bánya, meddőhányó található.

Az észak-déli tengelyek – amelyek egyúttal markáns határok is – igen keskeny, ugyanakkor több kilométer hosszan elnyúló hárompólusú település kialakulását eredményezték. A fő pólusok közül kettő: Lőrinci és Selyp az észak-déli irányú regionális tengelyek és a többé-kevésbé kelet-nyugati irányú kistérségi jelentőségű tengelyek – Herédi út illetve Vörösmajori út – Nefejejs utca – kereszteződésében alakultak ki. A 18. században még erőteljes strukturáló szerepet játszó Bem József utcai tengely mára alárendelt lakóutcává vált. A harmadik pólus: az Erőmű és hozzá kapcsolódóan az Erőmű-lakótelep helyének megválasztásában a hűtő számára kedvező hidrológiai-földtani viszonyok játszottak meghatározó szerepet.

A jelentős távolságok miatt e három pólus fenntartása és párhuzamos fejlesztése mindenképpen indokolt, mindazonáltal (városon belüli helyzetének, történelmi szerepének és funkcionális gazdaságának köszönhetően Lőrinci történelmi központja tekinthető elsődlegesen a város (és vonzáskörzetébe tartozó települések) intézményi-kulturális és kereskedelmi fókuszának, Ugyanakkor, közlekedéscsoporthelyi pozíciójának köszönhetően a Selypi központ szerepe is túlmegy a közvetlen környezete alapvetően kereskedelmi-intézményi ellátásán. Az Erőműhöz kapcsolódó városrész a rendszerváltás előtt számos intézményt magába foglaló alközponttal rendelkezett, ezek jórésze azonban a 90-es évek folyamán megszűnt és ma már csupán az alapellátás egyes elemei vannak még jelen, városközponttól legföljebb építészeti értelemben lehet beszélni (szemben Sellyppel, ahol a helyzet némiképp fordított). Az Erőmű-lakótelep pólusfejlődésének rendszerváltás utáni leállása többek között a másik két városrészhez hasonló keresztirányú térségi jelentőségű közlekedési kapcsolat hiányával magyarázható.

Sajátos történelmi fejlődés eredményeként a város – eltekintve a szigetet alkotó volt laktanyától – mind a mai napig csupán egyetlen helyen érte el és lépte át a 21-es főutat, kihasználatlanul hagyva a határon túli gazdasági kapcsolatokban is fontos szerepet játszó közlekedési tengelyben rejlő lehetőségeket.

Lőrincz arculatát a város zöldfelületi rendszere olyan mértékben befolyásolja, hogy azt a folytonosság hiánya mellett is strukturáló, vagyis a település térbeli-fizikai fejlődése szempontjából a közlekedési tengelyekkel és a pólusokkal egyenrangú tényezőnek kell

tekintenünk. A településstruktúra szempontjából kiemelt jelentőségű az Árpád utcai négyes fasor, amely a templom körüli fásított pihenőtérre terebélyesedik és a rá merőleges, az Kegyeleti Park, az Könyvtár és a Kettő közötti Közösségi Ház mögötti –rendezetlen-zöldfelület alkotta parksáv. A hagyományos városi zöldterületek, zöldfelületi intézmények mellett a város meghatározó zöldfelületi eleme a Zagyva az északon és délen hozzá kapcsolódó vizes élőhellyel, tóval, rekreációs területekkel. A belterület keleti határának rapszodikusnak tűnő elkeskenyedése-szétterülése a Zagyva vízrendetési előtti állapotára és a még mind a mai napig meglévő mélyfekvésű, vizes területek determináló hatására vezethető vissza. Az északi és a déli iparterületek, tározóigényeik kielégítéséhez a történeti meder által visszahagyott mély területeket hasznosították. A zöldfelületi szempontból érdekes Vörösmajori kastélyparknak mint zöldfelületnek strukturáló szerepe nincsen, de mint „fejlődési góc” felelős azért, hogy pont ezen a helyen lépte át a város a 21-es utat.

6.3. Városrészek helyzetelemzése

6.3.1. A város központja

A város központja az Árpád út, valamint a régi hatvani út és a városközpont, továbbá a 21-es főút és a városközpont között egyaránt kapcsolatot biztosító Herédi út találkozásánál alakult ki. A szűk értelemben vett központ a Szabadság térre korlátozódik: itt található a Polgármesteri Hivatal, a templom, a Közösségi Ház, orvosi rendelő, pénzügyintézetek. Tágabb a központhoz tartozik a Lőrinci vasútállomás és környezete, a Polgármesteri Hivatal mögött található oktatási intézmények, kisebb kereskedelmi, szolgáltató és vendéglátó létesítmények, az állomás szomszédságában levő alulhasznosított nagy telkek (pl. volt TŰZÉP telep), valamint a vasúttól nyugatra lévővolt sportterület (rendezvénytér), továbbá a Szabadság tér déli oldalán található könyvtár és zöldfelületi intézmények. Szerkezetileg a központhoz tartozónak tekintjük a városközpontot az új temetővel összekötő út belterületre eső szakaszát. A városközpont sajátos karakterének a központhoz délről csatlakozó Kegyeleti Park, a Könyvtár kertje és Kettő közötti, a Közösségi Ház mögötti zöldterület alkotta kiterjedt parkfelület is igen jelentős tényezője.

6.3.2. A középső városrész

A középső városrészhez tartoznak a városközpont tágabb környezetében kialakult családiházás lakóterületek és Mikszáth Kálmán utcához délről csatlakozó tömbök, ahol sűrű telekosztások igen rapszodikusak. A sűrű kistelkes családi házas kertvárosi szövetbe nagytelkes falusias szövetrészek maradtak érintetlenül. Lőrinci sajátos karakterének e meghatározó tényezői mellett a történelmi városmag (középső városrész) értékes elemei az Árpád utcától nyugatra található utcák, amelyek festőiségüket az utcák vonalvezetésének, a fésűs jellegű telekosztásnak és a még sok telken megtalálható történelmi beépítésének köszönhetik. A történelmi városrész közterület. és telekstruktúrájában és beépítésében

egyaránt megőrződött a jellegzetes mezővárosi jellegű településszerkezet, amely egyedülálló arculatát az Árpád út enyhén tölcésesedő, térré bővülő alakjának és a volt piactérig tartó négyes fasorának köszönheti.

Lőrinci kertvároshoz tartoznak továbbá a vasúttól keletre és nyugatra elhelyezkedő, a szélesebb értelemben vett központtól délre, a Gibártól északra fekvő lakóterületek. Az Ady Endre utcától eltekintve beállt, konfliktusmentes területről van szó, szinte kizárólag lakófunkcióval, kertes-szabadon álló családi házas beépítéssel. A területet a Herédi út és a vasút által határolt háromszögletű terület kivételével szabályos utvahálózat tagolja, jellemzően észak déli utcákkal, egyetlen tagoló keresztutcával. A délnyugati háromszög intimebb hangulatú szabálytalan utcahálózatának kialakulását a Herédi út történelmi nyomvonalához való igazodás eredményezte.

A területen belül külön kezelendő a város identitását alapvetően meghatározó Árpád út beépítése és közterületi minősége. Az utca selypi szakasza az iparosodással egy időben kezdett el fejlődni, és a XVIII. században kialakult Lőrinci falusias beépítésével szemben itt a családi házas kertvárosi karakter dominál. Itt sűrűsödnek a város kisebb kereskedelmi-szolgáltató funkciói. Az Árpád út déli részét jellemző „főutca-karakter” itt háttérbe szorul, a keskenyebb utcakeresztmetszeten a gépjármű forgalmi funkció dominanciája érvényesül. A selypi alközpontozó délről csatlakozó utcaszakasz funkció, beépítési mód és léptékváltás a délebbi szakaszhoz képest városképi törést okoz, de távlatban a jelenleginél nagyvonalúbb, városiasabb, egyedi karakterű selypi városközpont kialakításának lehetőségét is magában hordozza.

6.3.3. Selyp-Vörösmajor városrész

A Selyp-Vörösmajor városrész az Árpád út és a Nefelejcs utca kereszteződésének környezetét, a csatlakozó kertvárosi részeket és az északi iparterületet foglalja magában. A selypi alközpont tömegközlekedési csomóponti szerepe révén Lőrinci kistérségi kapcsolatai és a város északi területeinek ellátása szempontjából egyaránt kiemelt jelentőségű. Itt alakították ki az alközpont, az '56-os emlékművet és a parkot, valamint a térburkolatos parkolókat. Városképileg erőteljesen meghatározó tényező a három szomszédos iparterület, a központot délről határoló városképileg és zöldfelületi szempontból értékes kertes ingatlanok (művelődési ház és társasház), korábban a cukorgyárhoz tartozó, az ipartörténeti múlt emlékeit őrző lakóházak és óvoda, a cukorgyár megszűnt ingatlanhatárát még mindig őrző betonfal, a tér közepén álló buszváró építmény, az élelmiszer áruház lepényépülete és különféle kereskedelmi és vendéglátó egységeket is befogadó bódéjellegű építmények. Az alközpont közvetetten csatlakozik a selypi sportpálya az Árpád úton és tenispályák a Nefelejcs úton, további, szintén a Nefelejcs útról feltárt kisebb kereskedelmi-szolgáltató, logisztikai tevékenység telkei, épületei, ezzel átellenben a Művelődési Ház és a mellette elhelyezkedő '56-os emlékmű parkkal.

Az északi iparterület a 19. század végén-20. század elején kialakult ipari telephelyeket, az Etercem területét, a volt cukorgyár, a selypi malom területeit, a volt magüzemet (ma a pizskei papírgyár raktára) továbbá a selypi vasútállomás és az iparvágányok térségét foglalja magában.

Köztük számos, 100 évnél régebbi vagy közel 100 éves ipartörténeti emlék található. Az iparterületekbe zárványszerű lakóterületek ékelődtek.

A csatlakozó kertvárosi területek a város beállt viszonylag konfliktusmentes szabadonálló családi házas beépítésű többségében kistelkes, a Zagyva mentén és a Vasvári utca mentén gazdálkodásra is alkalmas telkekkel tagolt területei. Eltérő, a malom melletti sorházas-kislakásos lakótelephez hasonló társasházas beépítés csak a Mikszáth Kálmán utca mentén található. A területen van egy önkormányzati intézmény: a selypi általános iskola és egy logisztikai központ üzemel a régi mozi helyén. A Vörösmajor legmarkánsabb eleme a kastélypark a kastéllyal. A parkban, a kastély épületében és az újabb, építészeti-kertépítészeti értékek sajnos figyelmen kívül hagyó sőt romboló egyéb épületekben gimnázium és szakiskola működik. Mindazonáltal a Vörösmajori iparterület egyik Lőrinci kevés jól működő, karbantartott, perspektívával is bíró ipari telephelyének.

6.3.4. Az Erömű lakótelep

Az Erömű-lakótelep –az Árpád út mellett- Lőrinci másik karakteres, városépítészeti értékes városrésze. A telep építészeti megjelenésében illeszkedik a hazai tiszti-lakótelepek sajátos stílusvilágába, ugyanakkor országos viszonylatban is ritkán számít, hogy a második világháború előtti, tömbtelkes beépítésű terület egésze kizárólag gyalogos utcákkal feltárt.

Bár a terület városiasan sűrű emeletes társasházas beépítésű (24lakás/hektár), a beállt parkszerűen kialakított növényzet eredményeképpen a lakótelep a kisvárosi léptékhez képest sem tűnik zsúfoltnak. A telep fszt.+1 ill. 2 emeletes, 3-24 lakásos házaiban 266 lakás található, amelyek jórészt az 1930-40-es években épültek. A városrész központjaként kialakított park körül néhány kisebb, a terület lakosságát kiszolgáló kereskedelmi-szolgáltató egység működik, azonban számos, a telep részeként kialakított közintézménye a rendszerváltás követően megszűnt (Erömű iskola, sporttelep, kultúrház). Az eröműi részen működik egy 20 fős korszerű idősok otthona. Az Újtelep viszonylag konfliktusmentes, az ötvenes évek után kiépült kertes, szabadon álló családi házas lakóterület, az átlagosnak megfelelő telekméretekkel, Lőrinci kertvárosához hasonló beépítéssel. A területet délről egy mezőgazdasági major határolja. Az Újtelepre az Erömű-lakóteleppel együtt intézményhiányos terület. A Gibár nyugati peremén kialakult telkes családi házas lakóterületkezdemény a vasútra tájolt, közvetlenül ki van téve a vasúti közlekedésből származó környezeti hatásoknak. Továbbfejlesztését kelet felé a mélyfekvésű területek, észak felé a nagyfeszültségű légvezetékek is gátolták.

A déli iparterület legnagyobb részét az Erőmű tölti ki, amely az újraindítás óta rendezett, az épületállománya megfelelően karbantartott. Az Erőmű sziluettje az M3 felől illetve vasúton érkeve egyaránt hangsúlyos elemként jelenik meg a tájban. Az Erőmű közvetlenül csatlakozik a Hűtő közepső partszakaszához. Az Erőműhöz délről és nyugatról kisebb vállalkozások területei csatlakoznak. A korábban az Erőműhöz tartozó Zagytározó, amely jelentős környezetvédelmi konfliktusforrás, közigazgatásilag Hatvanhoz tartozik, az előírás szerint 1000 m sugarú védőterülete ugyanakkor eléri az Erőmű-lakótelepet. Az Erőmű és a jelenlegi határ között jelentős területi tartalékok találhatók, amelyek hasznosítását a nehézkes, lakóterületet keresztező megközelíthetőség akadályoz. Az Erőműnek a második világháború előtt épült épületei ipartörténeti értéket képviselnek. Az Erőmű mellett jelentős mértékű (17,5 hektár) iparfejlesztésre alkalmas terület található, aminek hasznosítását a területen keresztülhaladó légvezetékek gátolják.

6.3.5. Városrészi funkciók

A különböző adottságú városrészekre a városi célrendszer nem ugyanúgy vonatkozik, de vannak célok, melyek minden városrész esetében érvényesek. A város központi területén koncentrálódik a városi funkciók nagy része, de minden városrész esetében megfogalmazhatók azok a fő célkitűzések, melyek a város komplex fejlődését eredményezik.

6.3.6. A város központja

Lőrinci esetében a központi, és különösen a közszolgáltatási funkciók nagy része a városközpontban, viszonylag kis területen van jelen. Ebből következik, hogy a város fejlődésének kulcsa a városközpont fejlesztésében rejlik. Lőrinci városközpontja kicsi, a szolgáltatások nagy része a Polgármesteri Hivatal környékén koncentrálódik. A városközpontban található a közigazgatási funkciót betöltő épületek mellett a közszolgáltatásokat nyújtó intézmények és a jelentős számban az üzleti alapú szolgáltatók is. A köz- és üzleti alapú szolgáltatásokra és a közigazgatás infrastruktúrájára egyaránt igaz, hogy azok legtöbbször elavultak, mennyiségükben nem elégítik ki a kistérség alközponti szerepkörhöz igazodó igényeket. Ezek mellett a városközpontból elmondható, hogy sok szabad terület van, melynek nagy része jelenleg zöldfelület, illetve beépítetlen. A központi köz- és üzleti szolgáltatások fejlesztésével a központi vegyes funkciójú területek megfelelő beépítést kapnak, amelyek a közösségi élet több szegmensében valódi városközponti, „agóra” hangulat alakítható ki. A cél egy olyan mikrotérségi kereskedelmi és szolgáltató funkcióban gazdag városközpont kialakítása, ahova szívesen járnak az emberek. A könyvtár, a kegyeleti park, szolgáltatóház által határolt zöldfelület alkalmas arra, hogy egy közösségi többfunkciós parkot alakítsanak ki játszótérrel, sportpályával, valamint a meglévő épületekben levő funkcióhoz kapcsolódó szolgáltatásokkal. A városrész fejlesztésének céljai elsősorban a

kistérség alközponti szerepkörhöz köthetőek, de mivel a városközpont számos más funkció gyűjtőhelye is, az egyéb funkciók segítése is fontos fejlesztési feladat:

- A vállalkozási szektor erősítése
 - o A kiskereskedelmi szolgáltató szektor fejlődésének elősegítése
- A kistérségi alközponti közszolgáltatás erősítése
 - o A közszolgáltatások fejlesztése
 - o A közszolgáltatás feltételeinek minőségi javítása
- A lakó- és közösségi funkciók erősítése
 - o A rekreációs lehetőségek szélesítése, minőségi javítása
 - o A közterületek közösségi célú komplex fejlesztése, minőségi megújítása
 - o A közösségi élet infrastrukturális támogatása
 - o Közösségi kezdeményezések és közösségépítő programok skálájának szélesítése

6.3.7. A középső városrész

A falusias jellegű városrész a városközpont és a selypi alközpont között fekszik, jellemzően lakófunkciójú épületekkel, zöldfelületekkel, néhány kiskereskedelmi egységgel. A városrész „átjárót”, képez a városközpont és a selypi alközpont között, melyet a város északról-délre átszelő Árpád utca köt össze. Ezen a területen a városfejlesztés a kertvárosias beépítésű, a lakófunkcióhoz kapcsolódó városi elemek fejlesztését tűzi céljául:

- A vállalkozási szektor erősítése
 - o A kiskereskedelmi szolgáltató szektor fejlődésének elősegítése
- A lakó- és közösségi funkciók erősítése
 - o A közterületek közösségi célú komplex fejlesztése, minőségi megújítása

6.3.8. Selyp-Vörösmajor városrész

A város északi részét lefedő városrészben az alközponti, közlekedési és termelő-vállalkozási funkciók keverednek a lakófunkcióval. Az alközpontban koncentrálódik a városrészben működő vállalkozások jelentős hányada, itt található a városi sportpálya és a Művelődési Ház, teniszpálya, Vörösmajorban pedig a város egyetlen középfokú oktatási intézménye, a Március 15. Gimnázium és Szakképző Iskola. A városrész forgalmas csomópontban fekszik. egyrészt az észak-dél irányú átmenő forgalom, másrészt északi irányból, a 21. sz. főút felől a városba és Petőfibányába vezető út is halad keresztül. A városrész mellett található gazdasági övezetnek kijelölt terület, a volt cukorgyár barnamezős telepe és a volt Etercem, amelyek gazdasági funkcióval való feltöltése kívánatos lenne a városrész fejlődése szempontjából. A

városrész fejlesztése tekintettel igen sokféle funkciójára és alközpontjára- több elemből kell álljon, melyek között a gazdasági funkciók kapnak prioritást.

- A vállalozási szektor erősítése
 - o A működő beruházások ösztönzése
 - o A kiskereskedelmi szolgáltató szektor fejlődésének elősegítése
- A kistérségi alközpont közszolgáltatás erősítése
 - o A közszolgáltatások fejlesztése
- A lakó- és közösségi funkciók erősítése
 - o A közterületek közösségi célú komplex fejlesztése, minőségi megújítása
 - o A közösségi élet infrastrukturális támogatása

6.3.9. Az Erőmű lakótelep

Az Erőmű-telep vegyes ipari vállalozási terület, falusias lakóterületek és a teletszerű beépítése lakótelep komplexuma, amely a várostól fizikailag is elválik; a városrész alközpontja, közvetlenül a Lőrinci Erőmű és a lakótelep között helyezkedik el. A városrész jellegzetessége a karakteres városszerkezeti kialakítása, értékes teletszerű beépítése és zöldfelületei. Itt található az Erőműhöz tartozó nagy kiterjedésű tó, amely a tágabb térség jelentős rekreációs területe is, a tó partján horgászhelyek, kisebb üdülők épületek. A városrészben elsősorban az idősek és kisgyermekes családok élnek. A lakótelep közösségi funkciókban hiányos, az el- illetve bevándorlás ezen a városrészen jellemző tendencia, hiszen a kisgyermekes családoknak nyugodt, ideális környék, viszont a nagyobb gyerekek számára nehézkes az iskolai bejárás, közösségi funkció alig van. A városrészben a kiskereskedelmi funkciók is igen szerény mértékben vannak jelen. Összességében a lakótelep területe a várostól való fizikai elzártság, a jelentős mértékű migráció, a hiányos köz-és üzleti alapú szolgáltatások, valamint a lerobbant fizikai környezet miatt szociális szegregátumok kialakulását eredményezheti.

A városrészben található a Lőrinci életét jelentősen befolyásoló Erőmű, illetve a hozzá kapcsolódó vállalozási és logisztikai területek. Az infrastuktúrával ellátott, jó megközelíthetőségű, Hatvanhoz közel eső területek az Erőmű megújításának és további befektetéseknek is vonzó célpontjai lehetnek.

A városrész fejlesztési céljai –tekintettel arra, hogy a terület bizonyos értelemben „önálló” városrésznek tekinthető, illetve a szociális problémák egyik potenciális gyűjtőhelye- az alábbiak:

- A vállalozási szektor erősítése
 - o A működőtőke beruházások ösztönzése
 - o A kiskereskedelmi szolgáltató szektor fejlődésének elősegítése
- A kistérségi alközponti közszolgáltatás erősítése
 - o A közszolgáltatások fejlesztése

- A lakó- és közösségi funkciók erősítése
 - o A rekreációs lehetőségek szélesítése, minőségi javítása
 - o A közterületek közösségi célú komplex fejlesztése, minőségi megújítása
 - o A közösségi élet infrastrukturális támogatása
 - o Közösségi kezdeményezések és közösségépítő programok skálájának szélesítése

6.4. Anti-szegregációs helyzetértékelés

2009-ben sem a 2001-es adatok, sem a KSH vizsgálata, sem pedig a segélyezési adatok alapján nem határozható le szegregátum Lőrinci Város területén, és az Önkormányzatnak nincs tudomása 50, illetve 100 fő feletti lakosságú szegregált területről. Azt, hogy Lőrinciben a két szegregátumtípus közül sem ún. városszövetbe ágyazott, szegregált, szegregálódó területek (telepszerű környezet), sem a városszövettől elkülönült, alapvetően nem lakófunkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (telepek) nincsenek, az IVS-hez készített helyzetelemzés adatai (demográfiai, szociális-segélyezési, lakhatási, infrastrukturális ellátottsági, területi elhelyezkedési, foglalkoztatási, képzettségi mutatók) is bizonyítják.

A különböző településrészeket bemutató adatokat vizsgálva kijelenthetjük, hogy a szociális helyzetet illető mutatók alapján a város négy alkotórésze között igen csekély különbség fedezhető fel. A településföldrajzi kép alapján arra számíthatunk volna, hogy a településmagtól legtávolabb eső Selyp vagy Erömű városrészek számítanak a szegregáció „melegágyának”, ám az adatok azt bizonyítják, hogy ezek a területek csupán földrajzi szempontból tekinthetők perifériának, társadalmi-szociális szempontból korántsem. A település egészéhez viszonyítva a településmagot magába foglaló „Városközpont” településrész rendelkezik a legkedvezőbb mutatókkal. A Városfejlesztési Kézikönyv által előírt szegregációs index értéke nem éri el a kritikus szintet sem Selyp, sem Erömű városrészekben sem, ám ezek közül is kedvezőbb helyzetben van az előbbi, melyen egyáltalán nem érezhető ilyen szempontból nyoma az utóbbi évtizedek gazdasági-társadalmi strukturális változásainak. A legkedvezőtlenebb helyzetben az adatok szerint az a „Középső Városrész” van, amely a település nagy részét kiteszi, és egymaga a lakosság körülbelül 3/4 részének ad otthont, e mellett területe a város belterületének túlnyomó részét teszi ki. Ezt szem előtt tartva jelenthető ki nagy bizonyossággal, hogy ez a térség sem nevezhető szegregátumnak, még, ha pusztán az adatok szerint kedvezőtlenebb helyzetben van is, mint a körülötte lévő területek. Településföldrajzi szempontból megjegyezendő, hogy míg Lőrinci két geográfiai perifériája, azaz Selyp és Erömű városrészek rendelkeznek kisebb – értelemszerűen kedvezőbb társadalmi helyzetű – alközponttal, addig a „Középső Városrész” csak hinterlandját képezi a városközpontnak, magától adódik tehát, hogy rosszabb szociális helyzetű. Hozzákapcsolódik mindehhez, hogy az utóbbi évtizedekben nem figyelhető meg jelentős népesség-átrendeződés a településen, a település határain nem jelentek meg új, jómódú lakosoknak otthont adó

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

telepek vagy lakóparkok, melyek a statisztikai adatokat Középső Városrész javára módosíthatták volna.

7. Stratégia

7.1 A város jövőképe

Lőrinci az M3 gyorsforgalmi út által kijelölt nyugati országhatár - Győr — Budapest - Nyíregyháza - keleti országhatár nemzetközi jelentőségű gazdasági és közlekedési tengelyen fekvő Hatvan agglomerációjának legnagyobb lélekszámú, növekvő települése, amely a szolgáltató és termelő ágazatokban térségi alközponti funkciót tölt be.

A város víziójának, jövőképeinek kialakításakor az alábbi kerültek figyelembevételre:

1. Kistérségi-alközponti funkció:

- Megőrizni a város arculatát
- Városközponti és kistérségi alközponti funkciókat megerősíteni
- Erősebb kooperációt kialakítani a szomszédos településekkel

2. Gazdasági funkció:

- Befektetők vonzása – munkahelyek teremtése
- Hiányzó turisztikai infrastruktúra és termékpaletta kialakítása
- Helyi gazdasági szereplők ösztönzése – munkahelyek teremtése, vállalkozásbarát intézkedések

3. Közszolgáltatások:

- fejlett egészségügyi és szociális szolgáltatások
- fejlett oktatási-nevelési infrastruktúra

4. Civil kezdeményezések

5. Egységes arculat (imázs) megteremtése

6. Élhetőbb, izgalmasabb város megteremtése, ahol lehetőség van a szabadidő aktív eltöltésére

7. Szórakozási lehetőségek megteremtése

8. Tudatos társadalomépítő akciók, amelyek hosszú távon hoznak változást

A jövőkép tematikus, vagy más néven program alapú városfejlesztési tervet eredményez. Ez meghatározza a város karakterét, a fejlesztendő társadalmi alrendszeret, a városfejlesztés irányait. A tematikus tervezés azonban a területi lehetőségeket csak érintőlegesen vizsgálja.

Ahhoz, hogy a fejlesztési irányokat lokalizáljuk, szintén megelőző kutatásra van szükség, amely feltárja egy-egy városrész előnyeit, lehetőségeit, vagy éppen új területekre irányítja a figyelmet.

A városfejlesztési elképzelések elfogadása az önkormányzat feladata, melynek során figyelembe kell vennie a külső aktorok (lakosság, gazdasági és civil szereplők) véleményét is. Az elképzelések kommunikációja tehát kulcsfontosságú eleme a városfejlesztési tevékenységnek, hogy a visszacsatolási folyamat eredményeként az érintettek véleménye is beépítésre kerülhessen. A meglévő adottságok felhasználásával és azok célirányos fejlesztésével a szektorok közötti szinergiák kialakításával megvalósítható egy erős gazdasági bázis, amely kapcsolódva a megfelelő irányítással az életminőség javításához vezet.

A fentiekből következően, illetve az elhangzott vélemények, javaslatok figyelembe vételével Lőrinci város víziója a következőképpen fogalmazható meg:

**„LŐRINCI,
AZ ÉLHETŐ és VERSENYKÉPES VÁROS”**

7.2 A városfejlesztés célrendszere

Lőrinci város céljai, a minőségi társadalmi környezet kialakítása, versenyképes, fenntartható gazdasági fejlődés biztosítása képezi a város hosszú távú átfogó célját, melynek teljesülése esetén a lakosság számára a jelenleginél jobb minőségi társadalmi környezet fog létrejönni, a helyi gazdaság-foglalkoztatási készsége növekedni fog és stabil lesz, arányaiban messze meghaladva a jelenlegi foglalkoztatási színvonalat.

Lőrinci hosszú távon értelmezett stratégiája szerint, az átfogó cél kiindulópontja a város lakossága jólétének biztosítása és növelése, a népesség megtartó és vonzó képességének erősítése, a magyarországi és európai városhálózatban betöltött szerepének megfelelő funkciók magas színvonalú ellátása.

A jólét fogalmába beletartozik a stabil és fejlődőképes gazdasági alapok megteremtése és megőrzése, a minőségi és jövedelmező munkahelyekhez való hozzáférés elősegítése, valamint az élhető természetes és épített környezet létrehozása, a modern közösségi terek kialakítása. A stratégiai átfogó célból levezethető tematikus célkitűzések és részcélok olyan reális és

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

középtávon megvalósítható prioritásokat jelentenek, amelyek összetett, ugyanakkor konzisztens rendszert alkotnak, a közöttük lévő szinergia kapcsolatok révén egymás hatásait erősítik.

Ennek megfelelően az átfogó cél az elkövetkezendő 15-20 év vonatkozásában: „Az élhető és versenyképes város” feltételeinek megteremtése. Az élhetőség szó alatt értjük az igazi városi funkciók kialakítását, a meglévő funkciók megerősítésével, illetve a hiányzó funkciók pótlásával. Lőrinciben fennállása óta probléma, hogy a városközpont relatíve gyengén funkcionál, nincs igazi városmag. A városhálózatban betöltött szerep maradéktalan érvényesülése érdekében ki kell alakítani az európai mércével is színvonalas, modern belvárost, továbbá városrészi alközpontokat is.

Lőrinci hosszú távú stratégiájának meghatározásakor két fő hangsúly jelenik meg, amelyek részben átfedik egymást:

- gazdasági-társadalmi szerkezet fejlesztése (amely alapul veszi a városi adottságokat)
- minőségi élet kialakítása oly módon, hogy a város be tudja tölteni a kistérségi alközpont szerepét

A városi átfogó cél kialakítása szempontjából alapvető fontosságú, hogy hosszú távon folyamatosan gyarapodó gazdaságra számíthassunk, amely munkalehetőségeket teremt. A város fejlődésének szempontjából fontos továbbá, hogy épített környezete ezen igények mentén fejlődjön, és elkülönüljenek egymástól az egyes funkciók. A fejlesztés során építeni kell a meglévő infrastruktúrára, de szem előtt tartja a növekedés emberi léptékeit, különös tekintettel a védett vagy védelemre érdemes városi természeti és épített örökségre.

Lőrinci alapvető adottságai tehát megvannak ahhoz, hogy hosszú- és középtávon meghatározott céljait elérje. A versenyképesség növelése érdekében a gazdaságfejlesztésre, a gazdasági versenyképesség növelésére nagy hangsúlyt kell fektetni. Ahhoz, hogy a város valós versenyképességű, önfejlődő kistérségi alközponttá válhasson, szüksége van a meglévő hagyományokra, melyekre építve kialakítani képes saját imázsát. Ezzel a város egyedivé, megkülönböztethetővé válik más településektől

Lőrinci hosszú távú céljának meghatározásakor a másik fő szempont, hogy a fejlesztések a városban és a kistérségben élők igényeit egyaránt szolgálják, és a fejlesztések alapvetően ne

változtassák meg a városra jellemző kisvárosias-kertvárosias településképet, mégis, a szükségletek a megfelelő minőségben elégüljenek ki.

7.2.1 Települési szintű célok

A Lőrinci célrendszerét alapvetően a város gazdaság- és közlekedés földrajzi adottságai határozzák meg, amelyek közül kiemelkedik az M3, illetve a 21.sz. főút, és az ezekre szerveződött gazdasági potenciál. Lőrinci életében alapvető fontosságú Hatvan közelsége, illetve a részben ezzel összefüggő ipari hagyományok, amelyek Lőrincit a Hatvani kistérségben alközponti szerepkör betöltésére predesztinálják. Ugyanakkor a környező falvak és Lőrinci viszonyát vizsgálva az látható, hogy a város mikro térségi központ is. A mikro térségi központ jellege egyrészt adódik a közlekedési adottságokból, másrészt a közigazgatási funkciók jelenlétéből, hiszen közigazgatási területén több feladatban is körzetközponti feladatokat lát el, harmadrészt a falvakhoz képest nagy számú elérhető szolgáltatásból. A város így Hatvan agglomerációs települése, ahol a lakófunkció jelenléte jelenleg is erőteljes, de a kedvező gazdaságföldrajzi adottságok miatt a termelővállalkozási funkció is megjelenik.

A vállalkozási szektor erősítése

Lőrinciben a társas vállalkozások száma messze elmarad a megyei átlagtól. A vállalkozásokról elmondható, hogy általában kisvállalkozások, néhány esetben középvállalkozások, melyek tőkehiánnyal küzdenek, jelentős beruházás a városban az elmúlt időszakban nem történt. A városi funkciók erősítése szempontjából a város célja, hogy a beruházások elősegítésével a helyi munkalehetőségeket bővítse, növelje a fizetőképes keresletet a városi köz- és üzleti szolgáltatások iránt, ezzel javítsa a települési életminőséget, és a lakosság gyarapodását. A beruházás-ösztönzésre a szolgáltató vállalkozások esetében az önkormányzatnak már szűkebb mozgástere van, az elsősorban közvetve lehetséges a települési környezetminőség javításán, és a fizetőképes kereslet megjelenése feltételeinek javításán keresztül. Ezek alapján a vállalkozási szektor erősítésének rész céljai az alábbiak:

- A működő tőke beruházások ösztönzése
- A kiskereskedelmi szolgáltató szektor fejlődésének elősegítése
- Ipari park kialakítása, mely lehetővé teszi a vállalkozások, cégek betelepülését

A gazdasági szektor erősítésének legmeghatározóbb célja a foglalkoztatás fejlesztése, a városi lakosság jövedelmi viszonyainak javítása. Gazdasági területen a foglalkoztatást elsődlegesen három fajsúlyú pillérét kellene megteremteni. Ezek a következők: turizmus, kereskedelem-szolgáltatások, valamint az ipar. Legjelentősebb hiányosság a turizmus terén tapasztalható, mely terület külön figyelmet kell, hogy kapjon.

A kistérségi alközponti közszolgáltatás erősítése

Lőrinci a Hatvani agglomeráció legnépesebb települése, amely kistérségi alközponti szerepkört is betölt, a közép- és felsőfokú közszolgáltatások igénybevételére a közeli Hatvan és Gyöngyös településeiben van mód. A településen a legfontosabb alapvető közszolgáltatások jelen vannak, azonban az alközponti szerepkör mind teljesebb betöltéséhez e funkciók erősítése, bővítése, minőségük javítása elengedhetetlen, mivel a jelenlegi infrastruktúra sokszor elavult és nem képes a jelentkező igények megfelelő kielégítésére. Ezek alapján elmondható, hogy Lőrinci lakosainak száma és a kistérségi alközponti szerepkör megkívánja, hogy a településen a jelenleginél több és magasabb színvonalú közszolgáltatás váljon elérhetővé, és az egyre növekvő közigazgatási feladatok ellátása is minél magasabb színvonalon és növekvő hatékonysággal történjen. A kistérségi alközponti közszolgáltatások erősítésének rész céljai:

- A közszolgáltatások fejlesztése
- A közigazgatás feltételeinek minőségi javítása

A lakó- és közösségi funkciók erősítése

A városban a közösségi funkció betöltésére alkalmas hely viszonylag szűkösen áll rendelkezésre, a településen nem működik, múzeum, mozi, a közösségi funkciójú épületek, a zöldfelületek, játszóterek minősége és elhelyezkedése nem minden esetben igazodik a lakossági igényekhez. A közösségi élet megélésére alkalmas helyek léte és minősége fontos tényező a város megújításában, hiszen a város lakói egy közösség részei, szükséges olyan intézmények kialakítása, ahol a közösségi funkció kiteljesedhet. E cél elérése érdekében ápolni kell a még meglévő kulturális értékeket, és az ad hoc és a rendszeres városi, közösségi, civil események megrendezésére alkalmas épületeket, közterületeket kell kialakítani, amelyek a városi és lakossági kezdeményezésű programok helyszínéül szolgálhatnak.

A rekreációs lehetőségek szélesítése, minőségi javítása

- A közterületek közösségi célú komplex fejlesztése, minőségi megújítása
- A közösségi élet infrastrukturális támogatása
- Közösségi kezdeményezések és közösségépítő programok skálájának szélesítése
- Minden veszélytől védett jól felszerelt játszótér

7.2.2. A városrészi szintű célok rendszere

A különböző adottságú városrészekre a városi célrendszer nem ugyanúgy vonatkozik, de vannak célok, melyek minden városrész esetében érvényesek. A városközponti területén koncentrálódik a városi funkciók nagy része, de minden városrész esetében megfogalmazhatók azok a fő célkitűzések, melyek a város komplex fejlődését eredményezik.

7.2.2.1 Városközpont

Lőrinci esetében a központi, és különösen a közszolgáltatási funkciók nagy része a városközpontban, viszonylag kis területen van jelen. Ebből következik, hogy a város fejlődésének kulcsa a városközpont fejlesztésében rejlik. Lőrinci városközpontja kicsi, a szolgáltatások nagy része a Polgármesteri Hivatal környékén koncentrálódik. A városközpontban található a közigazgatási funkciót betöltő épületek mellett a közszolgáltatásokat nyújtó intézmények és a jelentős számban az üzleti alapú szolgáltatók is. A köz- és üzleti alapú szolgáltatásokra és a közigazgatás infrastruktúrájára egyaránt igaz, hogy azok legtöbbször elavultak, mennyiségükben nem elégítik ki a kistérségi alközponti szerepkörhöz igazodó igényeket. Ezek mellett a városközpontból elmondható, hogy sok szabad terület van, melynek nagy része jelenleg zöldfelület, illetve beépítetlen. A központi köz- és üzleti szolgáltatások fejlesztésével a központi vegyes funkciójú területek megfelelő beépítést kaphatnak, amelyek a közösségi élet több szegmensében valódi városközponti, „agora” hangulat alakítható ki. A cél egy olyan mikro térségi kereskedelmi és szolgáltató funkciókban gazdag városközpont kialakítása, ahova szívesen járnak az emberek. A könyvtár, a kegyeleti park, szolgáltatóház által határolt zöldfelület alkalmas arra, hogy egy közösségi többfunkciós parkot alakítsanak ki játszótérrel, sportpályával, valamint a meglévő épületekben lévő funkciókhoz kapcsolódó szolgáltatásokkal. A városrész fejlesztésének céljai elsősorban a kistérségi alközponti szerepkörhöz köthetőek, de mivel a városközpont számos más funkció gyűjtőhelye is, az egyéb funkciók segítése is fontos fejlesztési feladat:

A vállalkozási szektor erősítése

- A kiskereskedelmi szolgáltató szektor fejlődésének elősegítése

A kistérségi alközponti közszolgáltatás erősítése

- A közszolgáltatások fejlesztése
- A közigazgatás feltételeinek minőségi javítása

A lakó-és közösségi funkciók erősítése

- A rekreációs lehetőségek szélesítése, minőségi javítása
- A közterületek közösségi célú komplex fejlesztése, minőségi megújítása
- A közösségi élet infrastrukturális támogatása
- Közösségi kezdeményezések és közösségépítő programok skálájának szélesítése

Polgármesteri Hivatal

7.2.2.2 Középső városrész

A falusias jellegű városrész a városközpont és a selypi alközpont között, valamint a település nyugati, déli területén fekszik. A városrész jellemzően lakófunkciójú épületekkel, zöldfelületekkel, néhány kiskereskedelmi egységgel rendelkezik. A városrész magja „átjárót”, képez a városközpont és a selypi alközpont között, melyet, a várost északról-délre átszelő Árpád utca köt össze. Ezen a területen a városfejlesztés a kertvárosias beépítésű, a lakófunkcióhoz kapcsolódó városi elemek fejlesztését tűzi céljául:

A vállalkozási szektor erősítése

- A kiskereskedelmi szolgáltató szektor fejlődésének elősegítése

A lakó- és közösségi funkciók erősítése

- A közterületek közösségi célú komplex fejlesztése, minőségi megújítása

Selypi 1956-os emlékmű

7.2.2.3 Selyp - Vörös major

A város északi részét lefedő városrészben az alközponti, közlekedési és termelő-vállalkozási funkciók keverednek a lakófunkcióval. Az alközpontban koncentrálódik a városrészben működő vállalkozások jelentős hányada, itt található a városi sportpálya és a Művelődési Ház, teniszpálya, Vörös majorban pedig a város egyetlen középfokú oktatási intézménye, a Március 15. Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium. A városrész forgalmas csomópontban fekszik, egyrészt az észak-dél irányú átmenő forgalom, másrészt északi irányból, a 21. sz. főút felől a városba és Petőfibányába vezető út is itt halad keresztül. A városrész mellett található gazdasági övezetnek kijelölt terület, a volt cukorgyár barnamezős telepe és a volt Etercem, amelyek gazdasági funkcióval való feltöltése kívánatos lenne a városrész fejlődése szempontjából. A városrész fejlesztése - tekintettel igen sokféle funkciójára és alközpontjára - több elemből kell, álljon, melyek között a gazdasági funkciók kapnak prioritást.

A vállalozási szektor erősítése

- A működő tőke beruházások ösztönzése
- A kiskereskedelmi szolgáltató szektor fejlődésének elősegítése

A kistérségi alközponti közszolgáltatás erősítése

- A közszolgáltatások fejlesztése

A lakó-és közösségi funkciók erősítése

- A közterületek közösségi célú komplex fejlesztése, minőségi megújítása

- A közösségi élet infrastrukturális támogatása

Március 15. Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium

7.2.2.4 Erőmű-telep

Az Erőmű-telep vegyes ipari-vállalkozási terület, falusias lakóterületek és a telepszerű beépítésű lakótelep komplexuma, amely a várostól fizikailag is elválik. A városrész alközpontja, közvetlenül a Lőrinci Erőmű és a lakótelep között helyezkedik el. A városrész jellegzetessége a karakteres városszerkezeti kialakítása, értékes telepszerű beépítése és zöldfelületei. Itt található az Erőműhez tartozó nagy kiterjedésű tó, amely a tágabb térségjelentős rekreációs területe is, a tó partján horgász helyek, kisebb üdülők épültek. A városrészben elsősorban az idősek és kisgyermekes családok élnek. A lakótelep közösségi funkciókban hiányos, az el- illetve bevándorlás ezen a városrészen jellemző tendencia, hiszen a kisgyermekes családoknak nyugodt, ideális környék, viszont a nagyobb gyerekek számára nehézkes az iskolai bejárás, közösségi funkció alig van. A városrészben a kiskereskedelmi funkciók is igen szerény mértékben vannak jelen. Összességében a lakótelep területe a várostól való fizikai elzártság, a jelentős mértékű migráció, a hiányos köz- és üzleti alapú szolgáltatások, valamint a kedvezőtlen fizikai környezet miatt szociális szegregátumok kialakulását eredményezheti.

A városrészében található a Lőrinci életét jelentősen befolyásoló Erőmű, illetve a hozzá kapcsolódó vállalkozási és logisztikai területek. Az infrastruktúrával ellátott, jó megközelíthetősége Hatvanhoz közel eső területek az Erőmű megújulásának és további befektetéseknek is vonzó célpontjai lehetnek

A városrész fejlesztési céljai - tekintettel arra, hogy a terület bizonyos értelemben „önálló” városrésznek tekinthető, illetve a szociális problémák egyik potenciális gyűjtőhelye - az alábbiak:

A vállalkozási szektor erősítése

- A működőtöké beruházások ösztönzése
- A kiskereskedelmi szolgáltató szektor fejlődésének elősegítése

A kistérségi alközponti közszolgáltatás erősítése

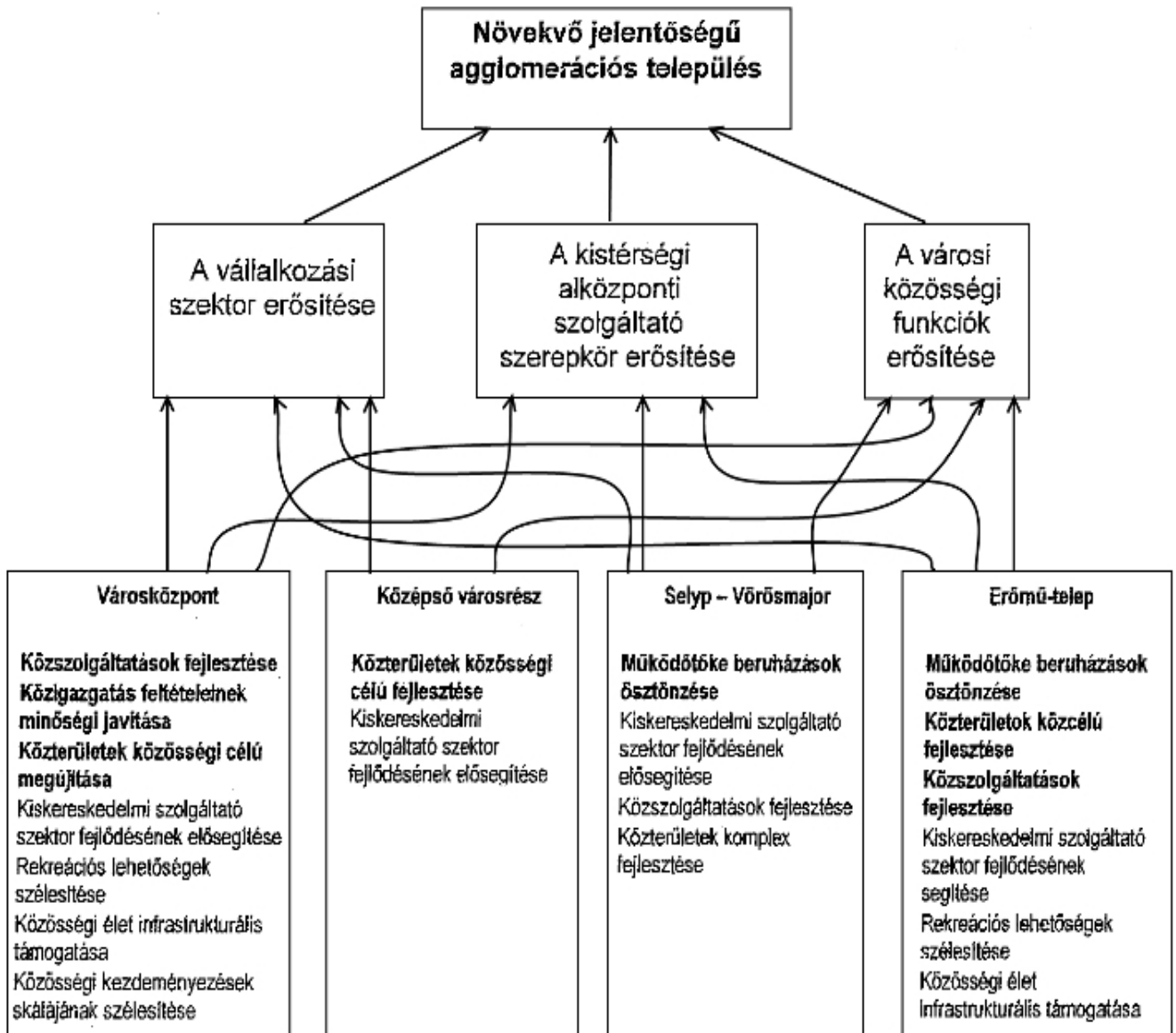
- A közszolgáltatások fejlesztése

A lakó-és közösségi funkciók erősítése

- A rekreációs és turisztikai lehetőségek szélesítése, minőségi javítása

- A közterületek közösségi célú komplex fejlesztése, minőségi megújítása
- A közösségi élet infrastrukturális támogatása
- Közösségi kezdeményezések és közösségépítő programok skálájának szélesítése

Erőműi tó és az erőmű.

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

Városrés z	Cél	Célcsoport	Indikátorok	Célérték (2013)
Városközp ont	Kiskereskedelmi szolgáltató szektor fejlődésének elősegítése	A város és a mikro térség vállalkozási, közvetve lakossága	Kiskereskedelmi egységek számának növekedése (%)	5
	Új rekreációs lehetőségek kiépítése	A város és a mikro térség lakossága	Felújított szabadidős tevékenységet szolgáló létesítmények száma (db)	2
	Közterületek közösségi célú komplex fejlesztése	A város és a mikro térség lakossága	Felújított közterületek száma (db)	2
	Közösségi élet infrastrukturális támogatottsága	A város és a mikro térség lakossága	Létrehozott, vagy felújított közösségi infrastruktúra (db)	2
	Közösségi kezdeményezések, közösségépítő programok számának növekedése	A város és a mikro térség lakossága	Közösségi programok számának változása (%)	10
Középső városrész	Kiskereskedelmi egységek számának növelése	A város lakossága	Kiskereskedelmi egységek számának növekedése (%)	3
	Közterületek közösségi célú komplex fejlesztése	A város lakossága	Felújított közterületek száma (db)	1
Selyp – Vörös major	Kiskereskedelmi szolgáltató szektor fejlődésének elősegítése	A város és a mikro térségvállalkozási, közvetve lakossága	Kiskereskedelmi egységek számának növekedése (%)	2
	Közszolgáltatások fejlesztése	A város és a mikro térség lakossága	Közszolgáltató funkcióval ellátott felújított épületek Q7-áma (r1h)	1
	Működő tőke beruházások ösztönzése	A város és a mikro térségvállalkozási, külső beruházók	Betelepülő új vállalkozások száma (db)	2
	Közterületek közösségi célú komplex fejlesztése	A város lakossága	Felújított közterületek száma (db)	1
	Erőmű - telep	Működő tőke beruházások ösztönzése	A város és a mikro térség vállalkozási, külső beruházók	Betelepülő új vállalkozások száma (db)
	Kiskereskedelmi szolgáltató szektor fejlődésének elősegítése	A város és a mikro térség vállalkozási, közvetve lakossága	Kiskereskedelmi egységek számának növekedése (%)	3
	Közszolgáltatások fejlesztése	A város és a mikro térség lakossága	Közszolgáltató funkcióval ellátott felújított épületek száma (db)	1
	Rekreációs lehetőségek szélesítése	A város lakossága	Felújított szabadidős tevékenységet szolgáló létesítmények száma (db)	1
	Közterületek közösségi célú komplex fejlesztése	A város lakossága	Felújított közterületek száma (db)	1
	Közösségi élet infrastrukturális támogatottsága	A város lakossága	Létrehozott, vagy felújított közösségi infrastruktúra (db)	1

	Közösségi kezdeményezések, közösségépítő programok számának növekedése	A város és a mikro térség lakossága	Új közösségi programok (db)	2
--	--	-------------------------------------	-----------------------------	---

7.2.2.5 Beavatkozások – az akcióterületek kijelölése

Lőrinci város közigazgatási területén lehatárolt városrészek különböző célrendszere mentén más-más fejlesztési feladatok adódnak. Míg a városközpontban elsősorban a központi, közszolgáltatási, közigazgatási és közösségi funkció erősítése a cél/addig más városrészek esetében a tervezett beavatkozások a gazdaságfejlesztés, és a lakókörnyezet fejlesztése jelenik meg prioritásként. A kiemelt fejlesztési irányok mellett a beavatkozások komplex módon kiterjednek a város életének minden szegmensére, különösen igaz ez olyan, a jövőben potenciálisan megjelenő válságterületre is, mint az Erőmű-telep.

Lőrinci területén a különböző városrészekben az alábbi fejlesztési akcióterületek, illetve feladatok adódnak:

Lőrinci - városközpont: A városközpont komplex rehabilitációja

- Közlekedésfejlesztés - kerszteződés, parkolók kialakítása, útszegélyek
- Szolgáltató-kiskereskedelmi vállalkozások működési feltételeinek javítása - kereskedelmi-szolgáltató objektumok kialakítása, fejlesztése
- Közterületek rehabilitációja - polgármesteri hivatal környezete, templomkert, Szabadság tér, Árpád u., kegyeleti park, Könyvtár környezete
- Új főtér kialakítása - Szabadság tér - Könyvtár előtti terület
- Közszolgáltatások fejlesztése - közösségi épület fejlesztése, iskola-óvoda kertjének felújítása, udvar rendezése, épületek további modernizálása
- Lakófunkció fejlesztése - új önkormányzati bérlakások építése, Rákóczi u.
- Sport és rendezvénycsarnok létesítése

Selyp alközpont funkcióbővítő rehabilitációja

- Közlekedésfejlesztés - burkolat-felújítás, szegélyek, vízelvezetés rendezése
- Szolgáltató-kiskereskedelmi vállalkozások működési feltételeinek javítása - kereskedelmi-szolgáltató objektumok kialakítása, fejlesztése
- Közterületek rehabilitációja - járdák, zöld szegélyek, stb.
- Közszolgáltatások fejlesztése - A művelődési ház és környezetének fejlesztése

- Sportpálya felújítása

Középső városrész: fő utca típusú rehabilitáció

- Közlekedésfejlesztés - burkolat-felújítás, szegélyek, vízelvezetés rendezése
- Közterületek rehabilitációja - járdák, zöld szegélyek, stb,

Erőmű-telep rehabilitációja: funkcióbővítő rehabilitáció

- Közlekedésfejlesztés - burkolat-felújítás, szegélyek, vízelvezetés rendezése
- Szolgáltató-kiskereskedelmi vállalkozások működési feltételeinek javítása - kereskedelmi-szolgáltató objektumok kialakítása, fejlesztése
- Közterületek rehabilitációja - járdák, zöld szegélyek, stb.
- Közszolgáltatások fejlesztése - szociális, nevelés-oktatási és művelődési intézmények és környezetük fejlesztése
- Közösségi programok szervezése, civil szféra megerősítése

Erőmű telep: vegyes lakó-vállalkozási terület kialakítása

- Infrastruktúra kiépítése
- Telkek rendezése

Vörösmajor: fő utca típusú rehabilitáció

- Közlekedésfejlesztés - burkolat-felújítás, szegélyek, vízelvezetés rendezése
- Közterületek rehabilitációja - járdák, zöld szegélyek, stb.

7.3. Fenntarthatósági szempontok

7.3.1. A fenntartható környezeti fejlődés programja

A fenntartható fejlődés programja

A települési környezet minőségét több eltérő jellegű tényező határozza meg, ezek a város elhelyezkedésének stb. függvényében a település életét hol kevésbé, hol erőteljesebben befolyásolják. Az IVS városi és városrészi helyzetértékelése során kerültek feltárásra, hogy Lőrinci esetében mely tényezők tekinthetők a „szűk keresztmetszeteknek” rövid illetve hosszú távon.

Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium Területfejlesztésért és Építésügyért Felelős Szakállamtitkársága által 2009-ben kiadott Városfejlesztési Kézikönyvének második,

javított kiadásának instrukcióit követve a következő szempontok szerint haladva vizsgáljuk a fenntarthatóságot:

- **közlekedés**
- **környezet minőség**
- **területhasználat**
- **zöldfelület-gazdálkodás**
- **városfejlesztés, rehabilitáció.**

A felmerülő problémák a településen a fenti témakörökkel kapcsolatban:

Közlekedés, közmű-infrastruktúra:

- Elektromos légvezetékek és lakóterületek közötti konfliktus
- Parkolási problémák mindhárom városrészben, szállítójárművel elhelyezésére alkalmas terület hiánya
- Árpád út ingatlanok rossz megközelíthetősége,
- Városközpont-temető valamint Petőfibánya és Lőrinci között kerékpárút belterületi szakaszának hiánya
- 21-es főút kereszteződésének biztonsági hiányosságai
- Selypi vasútállomás rossz megközelíthetősége

Környezet minőség:

- Befejezésre, utómunkálatokra vár a csatornázás, szennyvízkezelés részleges hiánya, a cukorgyár közműveivel ellátott lakóépületek (cukorgyár újrahasznosítását korlátozó állapot)
- Etercem üzemi területe – közegészségügyi, környezetvédelmi problémák
- Zagyva melletti salaktározó- ökológiai, természetvédelmi, településképi konfliktus
- Pernyehányó - környezetvédelmi konfliktus illetve megfelelő tájékoztatás hiányában lakossági félelmek
- Illegális hulladéklerakás a Zagyva mellett – környezetvédelmi, tájképi konfliktus

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

- Vasút melletti lakóterületek (zaj- és rezgéshatások), 21-es út menti terület – 100 méteres sávban fekvő lakóterületeken káros zajhatások, Petőfibánya-Hatvan közötti forgalom a Selypi központot terheli

Területhasználat:

- Területhasználati konfliktusok (selypi malom és a körülötte fekvő lakóterületek (megfelelő lakótelkek hiánya, közterületi megközelítés zavarossága, Vörösmajori kastély és park valamint a körülötte fekvő iparterületek közötti potenciális konfliktusok, Idősek klubja és vízműtelep közös telken, Vörösmajori iparterületek bővítésének akadályoztatottsága)

Zöldfelület-gazdálkodás:

- Fásítás nélküli, egyes esetekben burkolatlan- kiépítetlen lakóutcák
- Alulhasznosított zöldfelületek, iparterületek, lakóterületek, közterületek, MÁV-területek

Városfejlesztés, rehabilitáció:

- Lőrinci városközpont – tudatos fejlesztés hiányából adódó rendezetlenség, városközpontba nem illő funkciók Lőrinci központjában
- Selypi központ (Árpád út - Nefelejcs út kereszteződése) – alközpont rendezetlensége
- Erőmű-lakótelep és városközpont közötti funkcionális kapcsolat hiánya
- Gyenge településszerkezeti kapcsolat a Zagyvával
- Városiasodás elmaradottsága, városiasodást gátló térszerkezet
- Rendezetlen zártkertszerű területek az Erőmű-lakótelep környékén, Erőmű-lakótelep közterületeinek egyéni célú hasznosítása (kerítésépítés, gépkocsi tárolás)

Az alábbiakban részletesen bemutatásra kerülnek a fenntarthatósághoz kapcsolódó témakörök, a problémák felsorolása mellett a megoldásukra tett javaslatok is szerepelnek.

Közlekedés

Közlekedés szempontjából a település jó helyzetben van, és állapota fenntarthatónak mondható. Tömegközlekedés szempontjából kedvező szituációban van Lőrinci: vonattal a főváros és a kistérségi székhely is könnyen elérhető, napi 19-19 járat indul e két központba. Autóbusz közlekedés tekintetében is hasonlóak az adottságok, jól megközelíthető Budapest: átszállás nélkül napi 8, hatvani vagy jobbágyi átszállással 20 járattal érhető el a főváros. A

kistérségi székhely Hatvan napi 33 autóbuszjáratral érhető el. A közúti közlekedés lehetőségei is kifejezetten jók, a településtől közúton néhány percre húzódik az M3 autópálya, mely lehetővé teszi, hogy ilyen módon fél óra alatt el lehessen érni Budapestet. Az autópályával Lőrincit az a 21-es út köti össze, mely csupán érinti a települést, azaz bár biztosított a jó megközelíthetőség, a kétszámjegyű út a település belterületén keresztül nem halad át. Mivel az említett főútvonal egyre nagyobb forgalmat bonyolít le Szlovákia irányába, szükségessé vált az útpálya szélesítése, megerősítése, és 2x2 sávúvá bővítése. 2009 őszén a még nincsenek kidolgozott tervek a fejlesztéssel kapcsolatban, ám az önkormányzatnak szándékában áll támogatni a projektet.

A közlekedés települési szinten is jól megoldott, a településen keresztülhaladó autóforgalom alacsony, és kifejezetten magas a kerékpárt használók aránya. A település önkormányzata még tovább ösztönzi a kerékpárhasználatot azzal, hogy 30 kerékpárt bocsát a lakosok részére, ezzel egy időben a város több pontján kerékpártárolókat helyeznek ki, így segítve elő, hogy ezt a környezetbarát, egészségmegőrzést elősegítő közlekedési módot válasszák azok is, akiknek anyagi lehetőségeik korlátozottak.

Apróbb problémákat az elektromos légvezetékek és lakóterületek közötti konfliktus, a parkolási problémák (szállítójárművel elhelyezésére alkalmas terület hiánya), az Árpád út ingatlanjainak viszonylag rossz megközelíthetősége, a városközpont-temető valamint Petőfibánya és Lőrinci között kerékpárút belterületi szakaszának hiánya, a 21-es főút kereszteződésének biztonsági hiányosságai és a selypi vasútállomás rossz megközelíthetősége jelent. Ezek megoldása folyamatban van, a településközpont rehabilitációjával a parkolási gondok is megoldódnának a városközpontban. A településen alig van burkolatlan vagy poros felületű út, ám ezek burkolása folyamatban van, csakúgy, mint a kerékpárút bővítése. A 21-es főút kereszteződésével kapcsolatban az országút bővítésekor automatikusan új, biztonságos kereszteződés jön majd létre.

Környezet minőség

Lőrinci Város Önkormányzatának Környezetvédelmi Programja 2004-2010. év 2. számú melléklet az 12/2004.(II.12.) KT rendelethez c. dokumentum kimondja, hogy környezet védelme, a természeti értékek megőrzése napjainkra a társadalmi-gazdasági élet meghatározó szempontjává kell, hogy váljon. Ennek oka, hogy a hosszú távon nem

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

fenntartható gazdálkodás következtében a természeti erőforrások egyre gyorsabb ütemű felhasználása következett be, másrészt a gazdasági tevékenységek hatásaként a környezetbe kibocsátott szennyező anyagoknak folyamatosan növekszik a mennyisége. Mindezek eredményeképpen - a gazdasági változások kétségtelen előnyös vonatkozásaival párhuzamosan - szinte minden környezeti elem állapota romlott, és ez már a használatok egyértelmű korlátozásával is együtt jár. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. §-a írja elő a települések számára a települési önkormányzatok önálló környezetvédelmi programjainak kidolgozását. E fentebb is idézett dokumentum gyakorlatilag az összes környezeti elem esetében változtatást sürget. A Programban szereplő főbb csoportok: levegő, vizek, talaj, települési környezet, épített környezet, élővilág, táj, hulladék, zaj, környezetbiztonság.

A feladatmegoldások célszerű szinterei:

- a) Egy olyan településrendezési, illetve területfejlesztési tervet kell elfogadni, mely a környezetvédelmi feladatokkal és célokkal összhangban készül.
- b) Környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendelet kibocsátása.
- c) Környezetvédelmi alap létrehozása.
- d) Az önkormányzat költségvetésében környezetvédelmi feladatokra keretösszeg elkülönítése.
- e) Területértéket is figyelembe vevő helyi adó megállapítása. (Illetve a helyi adóba ennek beépítése.)

Cél kódja	Intézkedés	Az intézkedéshez szükséges	Időtáv
LEV-1. EMB-1.	fák cserjék telepítése; propaganda anyagok készítése;	közhasznú munkások	2006 - 2010 2006 - 2010
LEV-2.	közintézmények és szolgáltató egységek előtt kerékpár tárolók elhelyezése; gépjármű adó	kivitelező megbízása; rendeleti szabályozás;	2003 - 2010

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

	differentiálása		
LEV-3.	levegőminőség mérése; beruházások indítása;	szakhatóság felkérése	2010
LEV-4.	országos rendszerhez csatlakozás	anyagi források biztosítása	2010
VÍZ-5.	Vizek minőségének vizsgálata	szakhatóság felkérése	2010
FÖV-3.	pernyehányó rekultivációja	folyamat figyelemmel kísérése;	2010
TEP-3,5.	közterületek fokozott rendben tartása; magántulajdonban lévő ingatlanok rendben tartásának megkövetelése	közhasznú munkások;	folyamatosan
VÍZ-6.	csatornarendszer ellenőrzése	anyagi források megteremtése	folyamatosan
TEP-10.	környezetszennyező tevékenységek felmérése, megszüntetés kikényszerítése	szükséges esetben eljárás megindítása, szakhatósági állásfoglalás/intézkedés kérése	2010
EMB-1. EMB-2.	közösségi programok szervezése, újságcikkek (honlapon is), előadások szervezése	óvoda, iskola, Közösségi Ház bevonása. Civil szervezetek	folyamatosan
TÁJ-1.	pernyehányó rekultiváció	K-D-V Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi F.	2010
HUL-1-2.	lásd TEP-4.	+ lakosság környezettudatos szemléletének erősítése	2010
HUL-3.	Illegális szemétkerakások megszüntetése; lakosság körében településtisztasági akciók szervezése	anyagi forrás: lakossági összefogás, önkormányzati költségen, pályázat; elkövetők ellen szabálysértési eljárás, környezetvédelmi bírság;	folyamatos
ZAJ-2.	zajos tevékenységet folytató vállalkozások zajszintjének felmérése, szükség esetén zajszint csökkentése/ vállalkozás kitelepítése	zajterhelés megállapítása szakember által	folyamatos
KAT-1.	polgári védelmi tervhez a település adatainak, katasztrófa elhárítási tervének megküldése a		folyamatosan

	Védelmi Bizottságnak		
--	----------------------	--	--

Jog- és hatáskörök a feladatmegoldásban:

I. Képviselő-testület

- a) Területek zajvédelmi szempontból történő fokozottan védetté nyilvánítása;
- b) Csendes övezet kialakításának elrendelése a zaj ellen fokozott védelmet igénylő létesítmény körül (Erőműi lakótelep);
- c) Helyi zaj- és rezgésvédelmi szabályok megállapítása;
- d) Az önkormányzati környezetvédelmi alappal való rendelkezés és gazdálkodás;
- e) közterület tisztántartásával és a lomtalanítási akciókkal kapcsolatos feladatok ellátásáról való gondoskodás;
- f) Környezetvédelmi rendelet megalkotása, benne: hulladékok kezelése; gyomnövények elleni védekezés; nyílt téri égetés és egyéb levegőtisztaság védelmi szabályok; felszíni és felszín alatti vizek és kutak védelme; ingatlanok és közterületek fenntartása; települési épített környezet védelme; természeti környezet védelme; zaj- és rezgésvédelmi szabályok; állatok védelméről és tartásáról szóló szabályozás.

II. Polgármesteri Hivatal

- a) Önkormányzati rendeletben foglaltak megszegéséért szabálysértési eljárás megindítása, pénzbírság kiszabása.
- b) Jogszabályban, illetve hatósági határozatban foglalt, a környezet védelmét szolgáló előírás megszegéséért környezetvédelmi bírság kiszabása.
- c) A környezetvédelmi rendelet betartásának ellenőrzése.

Területhasználat

A területhasználatban kapcsolatban kisszámú konfliktus van Lőrincin. Okozza mindezt a tény, hogy szocialista iparvárosról lévén szó, a gazdasági tevékenységek tradicionálisan a

város életéhez tartoznak, mi több, azok a számukra kialakított területekre települtek. Ennek ellenére megoldásra vár a selypi malom és a körülötte fekvő lakóterületek környezete. Itt ugyanis hiányoznak a megfelelő lakótelkek, és igen zavaros a közterületi megközelítés módja. Szintén a település északi részén jelent gondot, hogy a Vörösmajori kastély és park körül fekszenek iparterületek, és ez a későbbiekben, a kastély esetleges idegenforgalmi hasznosítása során komoly problémát jelenthet. Szintén potenciális konfliktusforrást jelenthet, hogy az Idősek klubja és vízműtelep közös telken helyezkedik el, így ezek viszonya mindenképp megoldásra vár. Apróbb, de önkormányzati szabályozással is megoldható probléma, hogy rendezetlen zártkertszerű területek vannak az Erömű-lakótelep környékén, Erömű-lakótelep közterületeit helyenként egyéni céllal hasznosítanak (kerítésépítés, gépkocsi tárolás). Ezeket egyéb, a lakosok részére felajánlott, az előbbi célokra alkalmas, de használaton kívüli területekkel lehetne felcserélni, hogy a probléma konfliktusmentesen kerüljön elrendezésre.

Zöldfelület-gazdálkodás

Zöldfelület-gazdálkodás terén két problémát említ a város településfejlesztési koncepciója (Lőrinci Város Településfejlesztési Koncepciója, 2003). Ezek: fásítás nélküli, egyes esetekben burkolatlan- kiépítetlen lakóutcák találhatóak a település belterületén, illetve a zöldfelületek, az iparterületek, a lakóterületek, a közterületek és a MÁV-területek egy része alulhasznosított. A település mindazonáltal zöldfelületek szempontból igen jól áll, hiszen a településközpontban nagy területű, gondozott parkok és fás felületek fekszenek.

Városfejlesztés, rehabilitáció

Pillanatnyilag a tudatos fejlesztés hiányából adódik a városközpontban uralkodó rendezetlenség; a városközpontba nem illő funkciók települtek Lőrinci központjába az utóbbi években, évtizedekben. Ezt oldhatja majd meg a településközpont funkcióbővítő és gazdaságélénkítő fejlesztése. Ugyanez a projekt ad majd választ a városiasodás elmaradottságára, és élénkíti a jelenleg városiasodást gátló térszerkezetet. További rehabilitációs fejlesztésre lesz majd szükség a selypi alközpontban (Árpád út - Nefelejcs út kereszteződése), amely jelenleg igencsak rendezetlen. Más jellegű településszerkezeti probléma, hogy az Erömű-lakótelep és városközpont közötti funkcionális kapcsolat hiányos, és gyenge a településszerkezeti kapcsolat a Zagyvával. Ezeket identitástudatot erősítő

programokkal, „soft” beavatkozással lehet orvosolni, például úgy, ha bizonyos lőrinci városi programokat itt rendeznek meg a jövőben.

Összegzés a fenntarthatósági programhoz

Lőrinci városában jelenleg a környezeti problémák okozzák a legjelentősebb problémákat fenntarthatósági szempontból, ezeket a városfejlesztési és közlekedésfejlesztési hiányosságok követik. Komoly zöldterületi és területhasználati konfliktusok nincsenek. A település IVS-ben is szereplő tervei alapján a közeljövőben orvosolhatók a fenti problémák közül azok, amelyek megoldása ez idáig még nem kezdődött meg.

7.3.2. Anti-szegregációs program

7.3.2.1. *Az anti-szegregációs terv készítésének indoklása*

A város jelenlegi szociális problémáinak háttere elsősorban a rendszerváltás utáni gazdasági változásokban keresendő. A korábbi nagyipari üzemek, a bányák bezárása mind odavezetett, hogy a foglalkoztatottak aránya nagymértékben visszaesett, míg az inaktív keresőké megnőtt. A munkanélküliség, a jövedelmi szint esése Magyarországon a társadalom széles rétegeit hozta nehéz helyzetbe. Fontos megemlíteni ezzel kapcsolatosan azt, hogy a nehéz helyzetben lévő családok gyermekei gyakran szocializációs, értékrendbeli nehézségekbe is ütköznek, ami tovább rontja a folyamatot. Mindezek a problémák nagyobb mértékben érintették a város azon tagjait, akik korábban elsősorban az alacsonyabb presztízsű foglalkoztatási csoportokban kaptak munkát. Az átalakulás vesztesévé elsősorban a roma népesség vált, leginkább ugyanis ők váltak érintetté a munkahelyek bezárásában. Munkahelyük elvesztésével gyakorta a mai napig terjedően nem tudtak újra munkához jutni, ami számos szociális probléma forrását jelenti.

A város hosszabb távú stratégiájának meghatározása során tehát kiemelten fontos feladat annak a vizsgálata, hogy a város népességében megtalálhatóak-e olyan csoportok, amelyek az esélyegyenlőség szempontjából hátrányos helyzetben vannak, vagy veszélyeztetettnek tekinthetők. Az ilyen, valamilyen oknál fogva leszakadó csoportok vizsgálata elsősorban földrajzi szempontok alapján történik meg, főképpen olyan

területegységeket, városon belüli lehetséges szegregátumokat megvizsgálva, ahol a szegénységi, szociális problémákra utaló statisztikai adatok kiugróan magasak a város többi területéhez képest.

Az anti-szegregációs terv célja a teletszerű, szegregált lakókörnyezeti népesség társadalmi, gazdasági szempontú vizsgálata, a feltárt problémák alapján pedig cselekvési programok kidolgozása, amellyel ezek a gondok felszámolhatóak, vagy legalábbis csökkenthetőek lesznek. Az egyes szegregátumok esetében megvizsgáljuk a terület demográfiai viszonyait, a szociális ellátórendszer szerepét a lakosság jövedelmi helyzetének fenntartásában, ehhez kapcsolódóan foglalkoztatási és jövedelmi helyzetét, az infrastruktúra és az elérhető közszolgáltatásokat, illetve igen hangsúlyosan az oktatási szegregáció mértékét is.

7.3.2.2. A szegregáció fogalmának értelmezése

Lőrinci Város anti-szegregációs tervének részletes bemutatása előtt szükségesnek tartjuk meghatározni, mi is a szegregáció fogalma. A szegregáció fogalmának definiálására Magyarországon elsősorban szociológiai szemszögből került sor, többek közt Andorka Rudolf (1997) munkássága révén, ám törvényi szinten a szegregáció elleni küzdelem csak az esélyegyenlőségről és egyenlő bánásmódról szóló 2003. évi CXXV. törvényben kerül nevesítésre.

A szegregáció fogalmát a hazai szakirodalom leggyakrabban a területi elhelyezkedéssel, lakhatással és az ebből következő intézményi – Magyarországon jellemzően az oktatás területén jelentkező – elkülönüléssel/elkülönítéssel kapcsolatban használja. Szegregációnak nevezzük azt a jelenséget, amikor egy-egy településen belül a különböző társadalmi rétegek, etnikai csoportok stb. lakóhelye erősen elkülönül egymástól. A szegregáció együtt jár a jövedelmi viszonyok és a települési infrastruktúra lényeges egyenlőtlenségeivel.

Magyarországon a lakóhelyi szegregáció térségek, települések között és településeken belül is megjelenik. A lakóhelyi elkülönültség megmutatkozik egyrészt a városok slumosodó kerületeiben, leromló negyedeiben, másrészt az ország szegényebb régióiban kialakult aprófalvas települési zárványokban.

A Lőrinci város Integrált Városfejlesztési Stratégiájában szereplő anti-szegregációs terv is területi szempontból közelíti meg a kérdést, területfejlesztési dokumentumról lévén szó, alapvető az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása a település egész területén.

7.3.2.3. Az anti-szegregációs terv elkészítésének módszertana

Az terv elkészítésekor a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium Területfejlesztésért és Építésügyért Felelős Szakállamtitkársága által 2009-ben kiadott Városfejlesztési Kézikönyvének második, javított kiadásának instrukcióit követtük. A terv elkészítéséhez összeállítottuk az előírt és szükséges adatállományt, majd felvettük a kapcsolatot Lőrinci Város Önkormányzatának a kérdésben kompetens osztályával, végül terepbejárást végeztünk. Ezzel lehetővé vált a jelenlegi helyzet értékelése, releváns információhoz jutottunk az esetleges szegregátumok elhelyezkedésének és jellegének felméréséhez.

A következő fázisban megvizsgáltuk, milyen módon lépéseket tett az Önkormányzat a hátrányos helyzetűek érdekében a korábbi időszakban, hogy ezzel tisztázódjon, milyen intézkedések meghozatalára került sor a korábbiakban, és milyen program szükséges ahhoz, hogy a szegregátumok kialakulására a későbbiekben se kerüljön sor. Ez vezet tehát a tulajdonképpeni anti-szegregációs stratégia összeállításához.

Lőrinci Város Anti-szegregációs tervének kialakítása a következő dokumentumok és információforrások felhasználásával került sor:

- Lőrinci Város Önkormányzati adatok (2008, 2009)
- Az Integrált Városfejlesztési Stratégia (IVS) munkaanyaga (2009)
- Lőrinci Város Településfejlesztési Konceptiója (2003)
- Lőrinci Város Önkormányzat Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója (2004)
- Lőrinci Város Családsegítő Szolgálat 2008. évi beszámolója
- Lőrinci Város Önkormányzata Képviselő-testülete 77/2009. (V. 28.) önkormányzati határozata A Szociális Ellátó- és Gyermekjóléti Intézmény alapító okiratának módosításáról

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

- Lőrinci Város Önkormányzata Képviselő-testületének 32/2004. (IV.29.) önkormányzati rendelete Egyes szociális ellátásokról
- Hunyadi Mátyás Általános Iskola Pedagógiai Program (2009)

7.3.2.4. Helyzetelemzés

7.3.2.4.1. A szegregált területek lehatárolásának módja

A már korábban idézett Városfejlesztési Kézikönyv előírja, hogy a szegregátumok, illetve szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolásához két szegregációs mutató alkalmazásával mutathatók ki a veszélyeztetett térségek. Ez egy 2001-es népszámlálási adatokon vagy egy segélyezési adatokon alapuló szegregációs mutató lehet. További kiinduló pont a lehatároláshoz a KSH által szolgáltatott szegregációs térkép lehet, mely szintén a 2001-es népszámlálási adatokon nyugszik.

2009-ben sem a 2001-es adatok, sem a KSH vizsgálata, sem pedig a segélyezési adatok alapján nem határozható le a szegregátum Lőrinci Város területén, és az Önkormányzatnak nincs tudomása 50, illetve 100 fő feletti lakosságú szegregált területről. Azt, hogy Lőrinciben a két szegregátum típus közül sem ún. városszövetbe ágyazott, szegregált, szegregálódó területek (telepszerű környezet), sem a városszövettől elkülönült, alapvetően nem lakófunkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (telepek) nincsenek, az IVS-hez készített helyzetelemzés adatai (demográfiai, szociális-segélyezési, lakhatási, infrastrukturális ellátottsági, területi elhelyezkedési, foglalkoztatási, képzettségi mutatók) is bizonyítják.

A különböző településrészeket bemutató adatokat vizsgálva kijelenthetjük, hogy a szociális helyzetet illető mutatók alapján a város négy alkotórésze között igen csekély különbség fedezhető fel. A település földrajzi kép alapján arra számíthatunk volna, hogy a településmagtól legtávolabb eső Selyp vagy Erőmű városrészek számítanak a szegregáció „melegágyának”, ám az adatok azt bizonyítják, hogy ezek a területek csupán földrajzi szempontból tekinthetők perifériának, társadalmi-szociális szempontból korántsem. A település egészéhez viszonyítva a településmagot magába foglaló „Városközpont” településrész rendelkezik a legkedvezőbb mutatókkal. A Városfejlesztési Kézikönyv által előírt szegregációs index értéke nem éri el a kritikus szintet sem Selyp, sem Erőmű városrészekben sem, ám ezek közül is kedvezőbb helyzetben van az előbbi, melyen egyáltalán nem érezhető ilyen szempontból nyoma az utóbbi évtizedek gazdasági-társadalmi strukturális változásainak. A legkedvezőtlenebb helyzetben az adatok szerint az a „Középső Városrész” van, amely a település nagy részét kiteszi, és egymaga a lakosság körülbelül 3/4 részének ad otthont, e mellett területe a város belterületének túlnyomó részét teszi ki. Ezt szem előtt tartva jelenthető ki nagy bizonyossággal, hogy ez a térség sem nevezhető szegregátumnak, még, ha

pusztán az adatok szerint kedvezőtlenebb helyzetben van is, mint a körülötte lévő területek. Településföldrajzi szempontból megjegyezendő, hogy míg Lőrinci két geográfiai perifériája, azaz Selyp és Erőmű városrészek rendelkeznek kisebb – értelemszerűen kedvezőbb társadalmi helyzetű – alközponttal, addig a „Középső Városrész” csak hinterlandját képezi a városközpontnak, magától adódik tehát, hogy rosszabb szociális helyzetű. Hozzákapcsolódik mindehhez, hogy az utóbbi évtizedekben nem figyelhető meg jelentős népesség-átrendeződés a településen, a település határain nem jelentek meg új, jómódú lakosoknak otthont adó telepek vagy lakóparkok, melyek a statisztikai adatokat Középső Városrész javára módosíthatták volna.

7.3.2.4.2. A szegregáció által veszélyeztetett területek

Ha szegregátumról nem is beszélhetünk a településen, Lőrinci Város Családsegítő Szolgálatának tapasztalatai alapján körvonalazhatóak olyan „veszélyeztetett” családok, lakások, melyeken elszórva ugyan, de gyakrabban fellelhetőek a szociálisan rászoruló, tehát azok, akiket a szegregálódás veszélye fenyeget. Kiemelendő, hogy ezen emberek és otthonaik nem összefüggőek, egy-egy elszigetelt háztartásról van szó csupán, ám az Anti-szegregációs terv eszméje és célrendszere alapján nagyon fontos foglalkozni a hátrányos helyzetben lévő lakosokkal is. A Családsegítő Szolgálat munkatársai szerint három lőrinci utca egy-egy lakója emelhető ki ilyen szempontból, és tekinthető esetünkben veszélyeztetettnek. Ezek a hátrányos helyzetűek számát tekintve sorrendben az Ady utca, a Tabán utca és az Árpád út, melyek mind a Középső Városrészben találhatóak, ám annak különböző részein. Ezek közül az Ady utca az, amelyik esetében a kialakult helyzetet bizonyos fokú történelmi tényező is elősegítette. Az XX. század közepén ugyanis ebben az utcában jelöltek ki olyan telkeket, melyek köztulajdonban maradtak ugyan, de beépítésükről, fenntartásukról az oda költöző cigány származású népesség gondoskodott. Elősegítette ezt, hogy a település ipari jellege vonzotta a képzetlen munkaerőt is. A század közepén kialakult szerkezet az 1970-es években indult bomlásnak, ekkor az utca elnéptelenedése kezdődött meg, és a helyi lakosok elmondása alapján jobbra integrálódott korábban odaköltözött népesség. Ez vezetett ahhoz, hogy ma már nem beszélhetünk Lőrinci városában szegregátumról, ám kérdésként merülhet fel, hogy mennyire fenntartható ez az állapot. Az Anti szegregációs terv célja, hogy a település minimálisan is képes legyen fenntartani ezt a status quo-t.

A szegregáció által veszélyeztetett településrészek, utcák Lőrinci Középső Városrészében: A Tabán, és az Ady utca, valamint az Árpád út.

7.3.2.4.3. Hátrányos helyzetűek az oktatási intézményekben

Az Önkormányzat üzemeltetésében, Lőrinciben egy általános iskola működik két telephelyen, ez a Hunyadi Mátyás Általános Iskola. A szegregáció vizsgálatának szempontjából tehát nincs komoly összehasonlítási alap oktatási intézmények között. A 2009/2010-es tanév első félévében beíratott 455 tanulóból 42 sajátos nevelési igényű, az ő eloszlásuk évfolyamok és párhuzamos osztályok között egyenletes.

évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
összes tanuló	55	60	68	50	57	45	67	53
SNI tanuló	3	5	10	6	3	9	6	1

Ami problémát jelenthet a későbbiekben, hogy nincsenek számon tartva a halmozottan hátrányos helyzetű diákok, így az esetleges későbbi esélyegyenlőségi és szegregációs vizsgálatok nehezem végezhetőek el.

A Hunyadi Mátyás Általános Iskola Pedagógiai Programja kiemeli a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyerekekkel való törődést, ennek fényében jött létre a felzárkóztató - tehetséggondozó program, mely jelenleg is érvényben van. Ez a következő esélyegyenlőségi elemeket tartalmazza:

- a tanulási nehézségek enyhítését célzó fejlesztő és felzárkóztató programok / kis létszámú osztályok, egyéni fejlesztések
- a beilleszkedési, magatartási problémák kezelését is segítő tanórán kívüli tevékenységek a szociális hátrányok kiegyenlítését elősegítő intézkedéseink
- a tehetségek és képességek kibontakoztatását célzó helyi tanterv, a tehetséggondozás színtereinek jó működtetése.

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

A teljesség igényével közöljük az összes önkormányzati oktatási intézményben tanuló SNI-s diákok és fogyatékosok száma az egyes oktatási intézményekben 2008 és 2010 között:

	2008/2009	2009/2010
Napsugár Óvoda	2	3
Lőrinci	1	1
Selyp	0	0
Erőmű	1	2

Hunyadi Mátyás Általános Iskola	18	21
Lőrinci	10	13
Selyp	8	8

Március 15. Gimnázium	0	0
Lőrinci Városi Zeneiskola, AMI	0	0

Város összesen:	20	24
------------------------	-----------	-----------

Fogyatékosok típusa szerint

Óvoda	2	3
beszéd fogyatékos	1	2
siket	1	1

Általános Iskola	18	21
-------------------------	-----------	-----------

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

enyhe értelmi fogyatékos	4	5
beszéd fogyatékos	4	7
EÉF+ nagyot halló	1	1
megismerési funkció zavara	9	7
viselkedés fejlődésének zavara		1

7.3.2.5. Anti-szegregációs Program

7.3.2.5.1. A program alapjai

Az anti-szegregációs beavatkozási terv elsődleges célja, hogy az alacsony státuszú, de még nem szegregálódott vagy szegregációs veszélynek kitett, esetlegesen rossz állapotú, leromlott lakásokban élő lakosok koncentrációja sehol ne növekedjen, életszínvonaluk lehetőleg közelítsen a városi átlaghoz. A stratégia egyik alapja, és kiemelt fontosságú hogy a Lőrinci Város Önkormányzata, miként az eddigiekben, a továbbiakban tartson be olyan irányelveket, mint a megkülönböztetés (nemzetiségi, faji, származási, bőrszín szerinti, vallási, viselkedési, egészségi állapot és szociális helyzeten alapuló diszkrimináció) tilalma, az egyenlő bánásmód elve, az emberi méltóság tiszteletben tartása, a társadalmi szolidaritás fenntartása és erősítése, a méltányosság és a flexibilis ellátás. Ez utóbbi azért szükséges, mert a megkülönböztetés tilalma nem old fel minden létező egyenlőtlenséget, így szükség van olyan pozitív méltányos és flexibilis intézkedések kidolgozására, meghozatalára, mely elősegíti az érintett személyek szociális helyzetének kedvező irányú elmozdulását.

7.3.2.5.2. Folyamatban lévő beavatkozások

Az előző bekezdésben az Önkormányzat céljaival kapcsolatosan leírtakat alátámasztja, hogy a Lőrinci Város Önkormányzata által 1997 óta működtetett Szociális Ellátó- és Gyermekjóléti Intézmény több, közvetett úton anti-szegregációt elősegítő tevékenységet folytat. A település Lőrinci Város Önkormányzata Képviselő-testülete 77/2009. (V. 28.) önkormányzati határozata A Szociális Ellátó- és Gyermekjóléti Intézmény alapító okiratának módosításáról c. határozatában fogadta el a 2009-re és 2010-re re vonatkozó tevékenységeit. A Szociális Ellátó- és Gyermekjóléti Intézmény Anti-szegregációs tervbe is épülő tevékenységei a következők:

- ***Időskorúak tartós bentlakásos szociális ellátása***

Az egészségi állapota, valamint szociális helyzete miatt önmaga ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes, napi 4 órát meghaladó, vagy jogszabályban meghatározott egyéb körülményeken alapuló gondozási szükséglettel bíró, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy (ideértve azt a 18. életévét betöltött, betegsége vagy fogyatékosága miatt önmagáról gondoskodni nem képes személyt is, akinek ellátása más formában nem biztosítható) tartós ellátásával kapcsolatos feladatok.

Az intézménybe felvehető ellátottak száma: 20 fő

- ***Nappali szociális ellátás***

Napközbeni tartózkodás, étkezés, társas kapcsolatok, valamint alapvető higiéniai szükségletek kielégítése.

Idősek klubja – férőhelyek száma: 20 fő

- ***Idősek nappali ellátása***

A saját otthonukban élő, idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmagukról való gondoskodásra részben képes személyek intézményi napközbeni ellátásával kapcsolatos feladatok.

Idősek klubja- férőhelyek száma: 20 fő

- ***Gyermekjóléti Szolgáltatás***

A gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, a családból kiemelt gyermek visszahelyezésének elősegítése.

- ***Szociális étkeztetés***

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak (koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai vagy szenvedélybetegségük, hajléktalanságuk miatt jogosultak) a legalább napi egyszeri meleg étkeztetésről való gondoskodás, akik azt önmaguk illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

- ***Házi segítségnyújtás***

A legfeljebb napi 4 órás gondozási igényű személy részére nyújtott, alapvető gondozási, ápolási feladatokat, önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiénias körülményeinek megtartásában való közreműködést, a vészhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást magában foglaló házi segítségnyújtással kapcsolatos.

- **Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás**

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás célja a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és a szociális helyzetük miatt rászoruló időskorúak, vagy fogyatékkal élő személyek biztonságérzetének erősítése, részükre 24 órás állandó felügyelet biztosítása. A jelzőrendszer segíti a biztonságos életvitelt, krízishelyzetben lehetőséget nyújt az ellátást igénybevevő személyeknél történő gyors megjelenésre és segítségnyújtásra.

- **Családsegítés**

A szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek és családok számára az ilyen helyzethez vezető okok, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatással kapcsolatos tevékenység.

- **Szociális, gyermekvédelmi, gyermekjóléti intézményekben**

Hivatásos gondnok foglalkoztatása és a Foglalkoztatási Információs Pont működtetése az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központtal kötött megállapodás alapján.

Ahhoz, hogy a szociális helyzet terén tapasztalható jelenlegi állapot a településen ne romoljon tovább, szükséges az előbbieken felsorolt tevékenységek fenntartása.

7.3.2.5.3. Integrációs terv

A továbbiakban, kifejezetten a hátrányos helyzetűek integrációját érintő beavatkozásokkal foglalkozunk, azokkal, melyek a jelenleg folyamatban lévő programokon, kezdeményezéseken túl nyújthatnak megoldást a szegregáció-veszélyes településpontokon.

I. Lakhatási integráció

A lakhatási integrációt biztosító elsődleges eszköz a bérlakás-állomány átalakítása a bérlakások komfortfokozatának és alapterületének növelésével, ezáltal a lakókörnyezet minőségének javítása és a településrész vonzóbbá tétele. A szociális bérlakások felújításához egy átmeneti ház biztosítása, ahová a lakók a bérlakások felújításának idejére költözhetnek. A bérlakás-állomány növelése. Ehhez eszközként szolgál a szegregációval veszélyeztetett terület lakóinak bevonása a szociális bérlakás-programba. A szociális bérlakások építése során a

település saját erőforrásait, magántőkét és pályázati forrásokat kíván bevonni. Lakbértámogatás új koncepciója: a szociális bérlakások és a költségalapú bérlakások lakbérének évenkénti felülvizsgálata, és a lakók rászorultsági elv alapján történő újbóli besorolása.

A rossz minőségű lakásállomány korszerűsítése, esetleges felszámolása, a lakók integrálása oly módon, hogy magasabb komfortfokozatú, higiénikusabb szociális bérlakásokat biztosítanak nekik a városrészen belül, vagy azon kívül, a későbbiekben megvalósulhat a korábbi lakókörnyezet rehabilitációja, a komfortfokozat növelése.

Lakhatási integráció részét képezi a díjhátralékok rendezése, képződésük megelőzése, fontos a felhalmozódott lakbér- és díjhátralékkal rendelkező, hatályos kilakoltatási felszólítással rendelkező, elsősorban gyermekes családok helyzetének személyre szabott vizsgálata. A családok együtt maradása prioritásként kezelendő.

II. Foglalkoztatási integráció

A foglalkoztatás helyzete a településen kedvezőnek mondható (a gazdasági válság idején is 5% alatti), azonban az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők munkaerőpiaci esélyei kedvezőtlenek. Helyzetük javítása érdekében emelni kell iskolai végzettségük szintjét. Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező felnőttek számára biztosítani kell a befejezett iskolai végzettség megszerzését a városban. Érdemes erre olyan iskolában felnőtt tagozatot indítani, amelyben a nappali tagozatos tanulólétszám demográfiai folyamatokból következő csökkenése a működtetés feltételeit veszélyezteti. Bár a felnőttképzés kétségtelenül nem önkormányzati feladat, tisztában kell lenni azzal, hogy a központi források erre a célra elsősorban azokba a településekre jutnak el, melyeknél a hátrányos helyzetű népesség Lőrincinél nagyobb koncentrációban van jelen. Lőrinci városa azzal tud ilyen célra forrásokat a településre irányítani (elsősorban pályázati jelleggel), ha maga is felmutat valami együttműködési készséget. Ilyen lehet például a helyi iskolák, illetve pedagógusok esetleges szabad kapacitásainak kihasználása, ami az intézmények/állások megtartását is szolgálja. Túl az önkormányzat saját szerepvállalásán, indokolt vizsgálni civil, illetve NGO-k bevonásának lehetőségét a feladat végrehajtásába, melyek saját hatáskörben is pályázati forrásokhoz tudnak jutni. A feladat irányítását, kontrollját azonban mindenképpen indokolt az önkormányzat megfelelő szervezeti egységének kezében tartani. A szakképzettséggel nem rendelkezők számára a hiányszakmákra képző szakképzéseket kell indítani. A szegregációval

veszélyeztetett területen a lakások felújítása során javasolt egy összehangolt közfoglalkoztatási és képzési program keretében a lakók bevonása a felújítási munkákba. A munkahelyteremtés elősegítése érdekében a településnek vállalnia kell, hogy beruházások esetén azt a pályázót részesíti előnyben, aki a munkafolyamatok során helyi munkanélküliek foglalkoztatását vállalja.

III. Oktatási integráció

A HHH tanulók nyilvántartására létrejött adatbázis most nem tekinthető teljesnek. Ezt az önkormányzat a jelenlegi szabályozási keretek között nem tudja befolyásolni, a helyzet kezelése jogalkotói feladat.

A jelenleg integrált gyakorlatot nem folytató intézmények pedagógusai számára képzési programokat kell szervezni az integráció alapelveinek, a hátrányos helyzetű tanulók integrált oktatásának módszereinek, jó gyakorlatainak megismerésére. Az integrált gyakorlatot nem folytató intézmények pedagógusai és az integrációban gyakorlattal és szakismerettel rendelkező pedagógusok számára közös workshopokat, konferenciákat kell szervezni, melynek során tapasztalatcserére nyílik lehetőség.

A jelenlegi Hunyadi Mátyás Általános Iskolában működő pedagógiai szolgáltató szervezetekkel együttműködésben pedagógiai támogató rendszert kell kidolgozni kifejezetten a HHH tanulók és a velük dolgozó pedagógusok szakmai munkájának segítésére (pl. feladatbázisok, egyéni feladattervek a problémacsoportokra, közös konfliktuskezelési terv, stb.).

Az önkormányzat érintett ügyosztályainak egyik új és fontos feladata, hogy megfelelő kommunikációval elérje: a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szülei a lehető legnagyobb arányban tegyék meg a szükséges nyilatkozatot arról, hogy nincs magasabb iskolai végzettségük nyolc általánosnál. Ez természetesen túllépi az íróasztal mögötti hivatali tevékenység kereteit, jó kommunikációs készségű, az emberi érzékenységet megfelelően kezelni képes szociális munkások, illetve intézmények (pl. gyermekjóléti intézmények) bevonása szükséges.

Az alábbi táblázatban foglaltuk össze azokat a stratégiai elemeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a településen a továbbiakban se alakuljanak ki szegregátumok.

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

Jelenlegi helyzetből adódó probléma	Cél	Stratégiai jellegű intézkedés	Beavatkozás felelőse	Indikátor középtávon (3 év)	Indikátor hosszú távon (6 év)
Hiányos önkormányzati adatbázis	Szegregáció vizsgálatához szükséges adatok nyilvántartása	Településrészenkénti adatok beszerzése	Lőrinci Város Önkormányzata	Az esetlegesen beinduló szegregációs folyamatok figyelhetők	A szegregáció idejében megfékezhető
Hiányos önkormányzati adatbázis oktatási intézményekkel kapcsolatban	HHH tanulók nyilvántartása	HHH tanulók regisztrálása	Lőrinci Város Önkormányzata	Az esetlegesen beinduló szegregációs folyamatok figyelhetők	A szegregáció idejében megfékezhető
Szegregációval veszélyeztetett elsődleges terület: Ady utca	Terület ingatlanpiaci újrapozicionálása,	Lakóházak rehabilitációjának támogatása	Lőrinci Város Önkormányzata	Épületek felújításához szükséges mobilitási program megvalósítása	Lakásfelújítás elősegítése
Aktív korú HHH	Munkanélküliek, GYES-ről visszatérők, pályakezdők és 50 évesnél idősebbek képzése és pályamódosításának segítése	Képzési és tanácsadási program	Lőrinci Város Önkormányzata	Munkanélküliek munkához jutásának elősegítése	Munkanélküliség visszaszorulása

A megvalósítás akadályát jelentheti a különböző (szociális, oktatási, egészségügyi, civil, önkormányzati, kisebbségi önkormányzati) szektorok nem rendszerszerű együttműködése a hátrányos helyzetű lakosság vonatkozásában; valamint az, hogy a lőrinci civil szervezetek száma és működése jelenleg erősen korlátozott ezen a területen. Szintén gátló tényező lehet a szükséges fejlesztéseket támogató, benyújtani tervezett ESZA-típusú és infrastruktúra-fejlesztési uniós és hazai pályázatok kiírásának jelentős csúszása.

7.3.2.6. Az anti-szegregációs tervhez kapcsolódó mellékeltek

Lőrinci Város népességének szociális helyzetét jellemző, és a szegregátumok lehatárolásához szükséges adatok:

Adat	Város egésze	Városközpont	Középső városrész	Selyp-Vörösmajor	Erőmű-telep
Lakónépesség száma	6012	163	3927	1078	877
Lakónépességen belül a 0-14 évesek száma	924	11	684	126	103
Lakónépességen belül a 15-59 évesek száma	3722	119	2407	686	510
Lakónépességen belül a 60-x évesek száma	1399	33	836	266	264
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktívkorúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is)	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is)	157	23	77	38	19
Lakásállomány (db)	2292	119	727	1022	424
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (indikátor is)	4,97%	0%	7,7%	8,5%	8,8%
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	41%	22%	42%	43%	42%
A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktívkorúakon belül, (tehát akikre egyszerre teljesül az 5. és 9. mutató)	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.	n. a.

n. a.: nincs adat

A szegregátumok lehatárolásához szükséges adatok:

Városrészek neve	Lakónépeség száma (fő)	Lakások száma (db)	LFT-ben részesülők aránya a lakásokhoz viszonyítva (fő/lakás)	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (fő/lakás)	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva (fő/lakás)	Átmeneti segélyben részesülők száma (fő)
Városközpont	163	119	0	1	2	10
Középső városrész	3927	727	1	3	8	119
Selyp-Vörösmajor	1078	1022	0	1	1	7
Erőmű-telep	877	424	1	1	7	9
Lőrinci összesen	6045	2292	0,5	2	6	145

7.4. Stratégia külső és belső összefüggései

7.4.1. A stratégia külső összefüggései

7.4.1.1. Illeszkedés a településfejlesztési koncepcióval, településrendezési tervvel

Az illeszkedés tekintetében a vizsgálat tárgyát az alábbi fejlesztési dokumentumok képezik:

- a 2003.-ban kidolgozott jóváhagyott településfejlesztési koncepció
- A többször módosított 28/2004 (IV.29) sz. kt. határozattal elfogadott településszerkezeti terv, valamint
- a többször módosított 25/2004. (IV.29.) számú önkormányzati rendelettel jóváhagyott helyi építési szabályzata és szabályozási terve

Tervezési szempontok, településfejlesztési koncepció

A Településrendezési terv tervi megoldásai kidolgozásában, az M-TEAMPANNON Kft., által 2003.-ban kidolgozott, településfejlesztési koncepcióban foglaltak voltak a meghatározóak.

A Városfejlesztési koncepció Lőrinci 15 évre szóló, tehát több mint három politikai ciklust átívelő fejlesztési elképzeléseit, lehetőségeit foglalja egységes rendszerbe. A város társadalmi, gazdasági és környezeti adottságainak és fejlesztési elképzeléseinek értékelése alapján reális, a konkrét konfliktusokat szélesebb összefüggésben, hosszú távon megoldani képes célokat, prioritásokat fogalmaz meg. A célok a városfejlesztés szereplői az állam, az önkormányzat, a vállalkozók és a civil szervezetek, valamint a lakosság által egyaránt elfogadható jövőképre épülnek. A célok alapján pedig egy olyan intézkedési javaslat -stratégia - készül, amely a célok megvalósításának rövid, közép és hosszú távú lépéseit tartalmazza.

A Koncepció Célállapota és alapelvei

A stratégia feladata egy olyan szélsőségektől mentes fejlődési folyamat fő irányainak kijelölése, amely

- a város adottságaiban gyökerezik,
- figyelembe veszi a középtávra becsülhető legfontosabb településfejlődési trendeket a térségben,
- valamint a legmesszebbmenőkig kihasználja a hozzáférhető EU támogatásokban rejlő lehetőségeket.

A stratégiai első lépésben rögzít egy 15 év alatt elérendő célállapotot, második lépésben rögzíti az alapelveket és meghatározza a célállapot eléréséhez szükséges stratégiai célok rendszerét. A stratégiai célok feladata, hogy hidat képezzenek a célállapot és a konkrét tennivalók rendszere között. Rendszerbe szervezésük azért nagyon fontos, mert Lőrinci adottságai nem teszik lehetővé, hogy egyik vagy másik cél hosszú távú háttérbe szorulása ellenére a városban az önfejlődés pozitív spirálja beindulhasson. Végezetül a stratégiához prioritások, vagyis a legfontosabb intézkedéscsoportok rendszere köthető, amelyek alapján lehetővé válik a konkrét, 4-5 éves ciklusra szóló programok és azon belül a projektek kidolgozása. Az utóbbi két szint kidolgozása azonban már nem a koncepciókészítés, hanem a stratégiai programozás és a projektkidolgozás feladata: a koncepció megmarad a 15 év horizontján, vagyis a prioritások meghatározásával végződik. A koncepció végén felsorakoztatott program- illetve projektjavaslatok csupán felvillantják a továbblépés lehetőségeit.

A Koncepció Stratégiai Céljai

A prioritások egy-egy stratégiai célon belül a legsürgetőbb tennivalókat fogalmazzák meg, „csomagszerűen” tehát részletezettség nélkül. A prioritásokhoz rendelt megjegyzések pusztán szemléltetik, érthetővé teszik a prioritás lényegét. A programelemek kiegészítése után a programok kidolgozásába akkor lehet belefogni, ha a fejlesztés szereplői teljes konszenzusra jutottak a középtávú célállapotot, a stratégiai célokat és a prioritásokat illetően.

I. A kis- és középvállalkozói gazdasági struktúra kiépítése lőrinci regionális és térségi pozíciójára alapozva

1. prioritás: A vállalalkozási telephelykínálat növelése

- Zöldmezős vállalalkozási terület előkészítés és infrastruktúra kiépítése a 21-es mentén
- Rozsdaterület-rehabilitációs és újrahaznosítási program
- Városmarketing-program

2. prioritás: Vállalkozásfejlesztés szervezeti feltételeinek megteremtése

- Zagyva menti térség közös fejlesztési program
- Vállalkozásfejlesztési lobb-, marketing-szervező- és menedzselő tevékenység intézményesítése
- Helyi kis- és középvállalkozók elindulását, talpon maradását, kapcsolatépítését és marketingtevékenységét segítő és ösztönző program

3. prioritás: Humán erőforrás-fejlesztés

- Vállalkozói kultúra erősítését, információs technológia elsajátítását, pályázási és hitelszerzési esélyek növelését szolgáló program

II. Kertváros-jelleg városszerkezeti, városképi és társadalmi-intézményi feltételeinek megteremtése

1. prioritás: A kertváros hagyomány és jövőkép tudati feltételeinek megteremtése

- Szellemi és tárgyi örökség feltárása, dokumentálása és közkinccsé tétele,
- Közösségfejlesztés, közösségi részvétel erősítését, közösségi tudat erősítését szolgáló rendezvények, intézmények rendszere
- Civil szervezetek megerősítése, a fejlesztésben való részvételének intézményrendszere
- A kertváros-hagyományt és az ipari műemlékek felértékelődését elősegítő rendezvények, kiállítások, műhelynapok

2. prioritás: Városszerkezeti, városépítészeti megújulás

- Főtér és Főutca program: hagyomány és modernizáció
- Értékvédelmi program
- Zöldfelület-rehabilitációs és -fejlesztési program
- A vasút városszerkezeti integrálásának programja

3. prioritás: Kisvárosi szerepkör erősítése

- Alap- és középfokú oktatás-, felnőttoktatás-fejlesztési program
- Sport-, kultúra- és szabadidős intézményfejlesztési program
- Kiskereskedelem- és szolgáltatás-fejlesztési program

- Tömegközlekedési infrastruktúra fejlesztése
4. prioritás: Tájfenntartás és hasznosítás megújítása
- Kistérségi tájgondnokság megszervezése
 - Rekultivációs program (pernyehányó, salakhányó, felhagyott bányák, illegális hulladéklerakók)
 - Zagyva menti rekreáció és kirándulóturizmus-fejlesztési program
 - Történelmi vegyes kertgazdálkodási célú táj rehabilitációs program

Tervezési szempontok, településrendezési terv

A településszerkezet alakítása a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott célok településszerkezeti feltételeinek megteremtését szolgálta a város és a lakosság igényeinek, kéréseinek megfelelően, a fejlesztési szándékok előtérbe helyezésével. Azokon a területeken, amelyek „beállt terület” minősítést kaptak, ott a kialakult állapotnak megfelelő területfelhasználási rendszert követi a terv, máshol a változás jellegének legjobban megfelelő módosítást indítványozta. A város beépítésének mérsékelt fejlődése a nyugati oldalon a 21. sz. főút (M21 gyorsforgalmi út) irányába a város regionális pozíciója jobb kihasználásának feltételeit teremti meg a biztonságos, fenntartható fejlődés elvei érvényesítése mellett.

A rendezési terv célkitűzései között szerepelt a város vállalkozási területkínálatának növelése, kihasználva a 21-es főút (M21 gyorsforgalmi út) kínálati pozícióját, továbbá a lakóváros vonzerejének növelése, a kertváros-hagyományra, a város zöldfelületi és rekreációs értékeire, a távolsági tömegközlekedés kedvező adottságaira és a változatos karakterű lakóterületi kínálatra építve. A 21-es főút szélesítésével új lehetőségek nyílnának meg a város számára ipari park kialakításával.

Ezt szolgálják a három karakteres pólus kialakítását-fejlesztését célzó szerkezeti beavatkozások. A terv a város (északi) selypi részén a felszámolt cukorgyár (területén osztozik Zagyvaszántó és Lőrinci) barnamezős területét a környezet területfelhasználásával összhangban tagoltan alakította.

A Vörösmajorban a kulturális örökség védelme és a középiskolai fejlesztési igények, továbbá a vállalkozási terület fejlesztési igények közötti összhang megteremtésére törekedett a szabályozási terv. A volt laktanya területét a 21-es főút irányába bővítette abból a célból, hogy a meglévő forgalmi csomópontban megvalósítható zöldmezős fejlesztés befektetésvonzó erejének továbbgyűrűző hatása a laktanya rozsdaterületének megújulását is beindítsa.

Lőrinci arculatát a város zöldfelületi rendszere olyan mértékben befolyásolja, hogy azt a folytonosság hiánya mellett is strukturáló, vagyis a település térbeli-fizikai fejlődése szempontjából a közlekedési tengelyekkel és a pólusokkal egyenrangú tényezőnek tekintette a terv.

A beépítésre váró területek gazdaságos felhasználását, illetve a település összehangolt, harmonikus, rendezett fejlődését a helyi építési szabályzat olyan szabályozással próbálja biztosítani, amely egyrészt elősegíti az arra alkalmas és megérett területek beépülését, másrészt pedig részletesen szabályozza a beépítések feltételeit.

A jelenleg hatályos Településrendezési terv megalapozását szolgáló településfejlesztési koncepció, valamint a koncepción alapuló hatályos településszerkezeti terv és helyi építési szabályzat áttekintése során egyértelművé vált, hogy az akciótervben kitűzött városfejlesztési célrendszerrel összhangban van, ezért a Településrendezési terv és Városfejlesztési koncepció módosítása nem szükséges.

7.4.1.2. Az Önkormányzat Gazdasági Programjába foglalt célkitűzésekkel való összhang

A település vezetése 2007 elején fogadta el a Lőrinci Város Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2007. (II.15.) önkormányzati rendelete A képviselő-testület 2007-2010. évekre vonatkozó gazdasági programjáról című rendeletet. Ebben a dokumentum Preambuluma szerint négy témakör köré csoportosíthatók az intézkedések:

- 1.) Önkormányzati intézmények működtetésének elsődlegessége, kistérségi közterközponttal együttműködve új szervezeti formák kialakítása
- 2.) A településrészek arányos fejlesztése
- 3.) A nyomvonalas infrastruktúra fejlesztése, kiemelten a szennyvízberuházásra és az utak felújítására
- 4.) Az életminőség javítása; sport, rekreáció, szociális területen.

A gazdasági programból az IVS-re vonatkozó témakörök a településrészek arányos fejlesztése, a nyomvonalas infrastruktúra fejlesztése, és az életminőség javítása mellett a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése és befektetés-támogatási célkitűzések. A programban megnevezett fejlesztési tervek és irányvonalak az Integrált Városfejlesztési Stratégiával teljes mértékben összhangban vannak, a program módosítására az IVS elkészítésekor nem volt szükség. Az alábbiakban röviden bemutatjuk, hogy az egyes témakörökhöz milyen intézkedés kapcsolható a Gazdasági Programban és az IVS-ben.

Településrészek arányos fejlesztése

A városközpontban a rendezési tervvel összhangban folytatni kell a fejlesztési célkitűzések megvalósítását, méghozzá

- megfelelő közlekedési rend kialakításával, parkosítással,

- rendezvénycsarnok építésével és egyéb fejlesztésekkel.

A városközpont fejlesztésének szerves része a templom felújítása, kertjének parkosítása, az egyházzal közös beruházásban.

A selypi alközpontban a buszmegálló áthelyezésével segíteni kell a kereszteződésben a biztonságos közlekedés megoldását. Az Erőmű téren alapvető feladat, hogy biztosítsa a település a társasházakban lakók közreműködésével a lakótelep, a közterületek rendben tartását, a parkrendszer megóvását. A közlekedés biztonsága szükségessé teszi parkolók építését. Az erőműi volt általános iskola épületének hasznosítása továbbra is elsődleges célok között kell, hogy szerepeljen.

Nyomvonalas infrastruktúra fejlesztése kiemelten a szennyvízberuházásra és útjaink felújítására

Az épülő szennyvízcsatorna üzembe helyezését követően ütemtervet kell készíteni az önkormányzati utak felújítására. Elsőbbséget kell, hogy élvezzen a Rákóczi és Kossuth utcák felújítása. A városközpontban a rendezési tervhez igazodva a közlekedésbiztonsági szempontok miatt fontos feladat a kereszteződés megfelelő kialakítása. A temetőhöz vezető kerékpárút és az Árpád út páratlan oldalán a szervízút megépítését elő kell készíteni, a kivitelezéshez szükséges forrásokat, pályázati lehetőségeket fel kell tárni. Az önkormányzati utak mellett a járdák felújítására is ütemtervet kell készíteni.

Az életminőség javítása; közművelődés, sport, rekreáció területén

Városnépszerűsítési programot kíván indítani az Önkormányzat, városszépítési programmal együtt. Szükség van a fásítási, parkosítási, parképítési munkálatok folytatására. Meg kell vizsgálni, hogy hol van lehetőség BMX pálya építésére, és lehetőség szerint meg kell építeni. A kulturális programok megvalósítását a kulturális intézmény támogatásával biztosítják.

Továbbra is támogatják a városban működő történelmi egyházakat, egyesületeket, civil szervezeteket, kiemelten a meglévő sportegyesületek, tömegsport támogatására. A közbiztonság javítása érdekében támogatja a település vezetése a polgárőrséget. Szociális területen támogatják a rászoruló családokat iskolakezdésben, nyári táboroztatásban. Cél egy Ipari park létesítése, lakásépítési program meghatározása és megvalósítása – pályázati lehetőségek és befektetői támogatások igénybevétele – céljaink között szerepel. Ezen célok megvalósulása nagyban hozzájárul a lakosság életkörülményeinek javításához „élhetőbb” lakókörnyezet megteremtéséhez.

A munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése és befektetés-támogatási célkitűzések

A városközpontban a rendezési terv szerinti fejlesztések, szolgáltatások bővülése, lakásépítések, a selypi városrészen a megvásárolt területen tervezett fejlesztések, az erőműi településrészen a volt iskolaépület és sportpálya hasznosítása kell, hogy segítse a munkahelyteremtés feltételeit. A megtelepedni szándékozó munkahelyteremtő vállalkozások részére az önkormányzat kedvezményeket nyújt, terület kedvezményes biztosításával.

7.4.1.3. A Települési Környezetvédelmi Programmal és más környezetvédelmi tervekkel való összhang

Az IVS készítése előtt megvizsgáltuk, hogy érvényes-e Lőrinci Város környezetvédelmi programja, és ezzel egy időben felül is vizsgáltuk azt. A Lőrinci Város Önkormányzatának Környezetvédelmi Programja 2004-2010. év 2 számú melléklet az 12/2004.(II.12.) KT rendelethez című dokumentumot a település vezetése 2007 elején fogadta el. A 2009. harmadik negyedévéig elvégzett környezetvédelemmel kapcsolatos fejlesztések kivételével – melyek a 2009-ben készült IVS szempontjából már nem számítanak relevánsak – a Környezetvédelmi Program összhangban van az IVS-sel.

Az IVS készítésekor javasolt elemezni és figyelembe venni a KP-ban érintett környezeti elemeket (ivóvíz ellátás, szennyvízkezelés, hulladékkezelés, zöldfelületek, árvízi kockázat, levegőminőség, zajterhelés), így röviden bemutatjuk az ezekhez kapcsolódó IVS-ben és KP-ban egyaránt megjelenő fejlesztési terveket. Mivel az IVS ezen része a fejlesztési stratégiát tartalmazza, itt nem térünk ki a helyzet értékelésére.

Ivóvizekkel kapcsolatos fejlesztések:

- A takarékos vízhasználatot ösztönző szabályozás kialakítása. Ösztönözni kell a város területén a házi kutak számának növelése, pl.: locsolás céljából;
- A vízminőség romlásának megállítása érdekében:
 - a) szerves szennyezőanyagok vízbe jutásának megakadályozása (pl.: a helyi állattartási rendeletben foglaltak fokozott betartásával);
 - b) a felszíni vizek só- és toxikus anyag-koncentrációjának emelkedését, nitrát- és foszfor-terhelését megállítani, illetve csökkenteni;

- c) minden közcsatornán élővízbe vezetett szennyvizet legalább biológiailag meg kell tisztítani, míg városunkban a csatornahálózat 100%-ban ki nem épül;
- d) a Zagyvába folyó szennyvizek forrásainak felkutatása és felszámolása;

Szennyvízzel kapcsolatos fejlesztések:

- 2010. év végére a 2000-nél nagyobb lakos egyenértékű településeken meg kell oldani a szennyvízelvezetést és tisztítást.
- A felszín alatti vizeket veszélyeztető szennyezőforrások felderítésével, a már korábban bekövetkezett környezetkárosodások számbavételével és feltárásával egyidejűleg - az azonosított környezetszennyező jogi és anyagi felelősségének érvényesítése mellett - a veszélyeztetések megszüntetése, a környezetkárosodások felszámolása ütemterv szerint.
- A csapadékvíz elvezető csatornák ellenőrzése, rendszeres tisztítása.

Hulladékkezeléssel kapcsolatos fejlesztések:

- A hulladékmennyiség ne növekedjék a jelenlegi mértéken túl, ezen belül a szervesanyag-tartalmat fokozatosan csökkenteni kell. Komposztálás támogatása, szorgalmazása.
- A veszélyes hulladékok szelektív gyűjtését el kell kezdeni, majd meg kell teremteni a szelektív hulladékgyűjtés feltételeit, és a gyűjtést be kell indítani. Az elektromos hulladékgyűjtést, minimum évente egy alkalommal meg kell szervezni, a gumiabroncs gyűjtéssel együtt.
- Sürgősen meg kell szüntetni a település környéki illegális hulladék-lerakásokat, és az ilyen esetek szabálysértési eljárás megindításával, valamint környezetvédelmi bírság kiszabásával visszaszorítandók.

Zöldfelületekkel kapcsolatos fejlesztés:

- A településen található zöldfelületek minőségének javítása, a belterületi zöldfelületek kiterjedésének szinten tartása. A sport- és rekreációs szerepű létesítmények és területek kiemelt gondozása és fejlesztése.

A levegőminőséggel kapcsolatos fejlesztések:

- A szálló por mennyiségét a szennyezettnek minősített településeken hat év alatt 20 százalékkal kell csökkenteni, a többi településen pedig el kell érni, hogy legalább ne emelkedjen.
- A közlekedési eredetű kibocsátások csökkentése érdekében:
 - a) mérsékelni kell a közlekedési-szállítási igényeket a településfejlesztés, az informatika, és a kereskedelempolitika eszközeivel;
 - b) elő kell segíteni a nem motorizált közlekedés prioritásának biztosítását;
 - c) a tömegközlekedés fejlesztésével javítani kell a szolgáltatási színvonalat;
- A kommunális fűtésből eredő káros kibocsátások csökkentésével, kis szennyezőanyag-kibocsátású tüzelőberendezések és megfelelő minőségű tüzelőanyagok alkalmazásával javítani kell a levegő minőségét. A káros kibocsátás csökkenését eredményező környezetbarát fűtéstechnikai eljárásokat, építőipari, építészeti megoldásokat előnyben kell részesíteni. A közvilágítás és az intézmények belső világításának korszerűsítésével el kell érni, hogy kisebb energiafogyasztású és ergonómiailag is megfelelő lámpák kerüljenek beépítésre. Tervezet új beruházások esetében és a fejlesztésnél az alternatív energiaforrások lehetőségét figyelembe kell venni, és minél nagyobb mértékben alkalmazni kell azokat.
- A levegőtisztaság-védelmi információs rendszer és mérőhálózat fejlesztése az országosan kidolgozott koncepció szerint.

Zajterheléssel kapcsolatos fejlesztések:

- A városban a közlekedésből eredő zaj- és rezgésterheléssel kell számolni, azonban ennek számszerű adata nem áll rendelkezésre. A kívánatos: 55 dB-nél nem magasabb érték.

- Zajos tevékenységet folytató vállalkozásoknál zajszint csökkentése, ha ez nem megoldható, külterületre történő telepítése. Belterületre történő új engedély kiadása csak a várható zajszint figyelembe vételével lehetséges.
- Cross-motorok használatának időbeni korlátozása indokolt a városbelterületén. Célszerű 8 óra és 20 óra közötti időszakra engedélyezni használatukat.

7.4.1.4. Területi fejlesztési tervdokumentumok

Lőrinci városfejlesztési stratégiájának kialakítása tekintetében a következő tervdokumentumok vizsgálata szükséges:

- Országos Területfejlesztési Terv
- Észak-magyarországi Regionális Operatív Program
- Heves Megye Területfejlesztési Konceptiója és Stratégiai Programja
- Hatvani Kistérség komplex területfejlesztési program

Az érintett tervek a tervezett fejlesztésekkel kapcsolatban a következő összefüggéseket tartalmazzák:

Országos Területfejlesztési Terv

A területfejlesztési politika átfogó céljai 2020-ig

A jövőképből megfogalmazott harmonikus területi szerkezet és rendszer eléréséhez, illetve a kiegyensúlyozott területi fejlődés biztosításához 2020-ig az OFK átfogó céljainak időtávjával összhangban –öt átfogó célkitűzés érvényesítése szükséges:

1. Térségi versenyképesség

Hatékony, a növekedés területi terjedését ösztönző térszerkezet kialakítása országos,

Regionális és egyéb térségi szinteken. A térségi versenyképesség két pillére:

- jelentős gazdasági versenyképességi potenciállal rendelkező, tágabb térségüket dinamizálni képes centrumtérségek (fejlesztési pólusok, póluscsoportok) megerősítése, a nemzetközi elérhetőség javítása és a nemzetközi jelentőség turisztikai térségek megerősítése;
- valamennyi térség fejlesztésekor adottságaikra, erőforrásaikra és stratégiáikra építve életképes funkcióik megerősítése, erőforrásvonzó képességük javítása, vagyis relatív versenyképességük erősítése.

2. Területi felzárkózás

A kohézió jegyében a társadalmi esélyegyenlőséget sértő, jelentős mérték és a gazdaság hatékony működését korlátozó legsúlyosabb területi elmaradottságok mérséklése:

- a. fejlettségükben tartósan leszakadó térségek gazdasági-társadalmi felzárkóztatása, külső és belső perifériák dinamizálása;
- b. az alapvető életesélyek feltételeinek biztosítása az ország valamennyi településén;
- c. a túlzottan egyközpontú térszerkezet oldása.

3. Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem

Régióinknak, térségeinknek olyan fenntartható rendszerekké kell válniuk, amelyek értékeiket, örökségüket, erőforrásaikat és belső összetartozásukat nem csak megőrzik, hanem azokat tovább erősítik, a társadalom, a gazdaság és a természeti-környezeti, kulturális elemek összhangját helyi-térségi rendszereikben az átfogó környezetgazdálkodás és az integrált környezeti tervezés segítségével biztosítják.

4. Területi integrálódás Európába

Az ország európai térbe való integrációjának elmélyítése érdekében szükséges a transznacionális közlekedési hálózatok, a határokon átnyúló gazdasági kapcsolatok, intézményi együttműködések bővítése, Budapest nemzetközi szerepkörének erősítése,

valamint gazdasági-innovációs kapuszerep kialakítása Délkelet-Európa felé. A Kárpát-medencébe irányuló kapcsolatok élénkítése érdekében bővíteni kell a határ-menti együttműködéseket, különös tekintettel a magyarság gazdasági-kulturális integrációjára.

5. Decentralizáció és regionalizmus

A fejlesztéspolitikai és végrehajtási döntések, valamint a fejlesztési források jelentős részét decentralizálni kell. Ennek érdekében fontos a régiók fejlesztéspolitikai szerepének és az ehhez szükséges kompetenciáiknak megerősítése, a regionális identitás erősítésének, a gazdasági és intézményi hálózatok létrejöttének ösztönzése, valamint hosszú távon a regionális demokrácia feltételeinek megteremtése. Ugyanakkor szükséges a kistérségi szint térség-szervezési és fejlesztési szerepének megerősítése is.

Középtávú országos területi célok 2013-ig

A régiókat dinamizáló fejlesztési pólusok megerősítése és a városhálózati kapcsolatrendszer fejlesztése

a. A fejlesztési pólusok gazdasági-társadalmi térszervező erejének erősítése érdekében a térségi – innovációs, gazdasági, kulturális – funkcióik fejlesztése, képessé téve őket a térségük dinamizálására az elérhetőségük és az együttműködési kapcsolataik erősítése révén. Valamennyi régióban cél a pólusoktól távol eső térségek dinamizálására képes nagyvárosok szerepének megerősítése, az intenzívebben kooperáló kiegyensúlyozott városhálózat megteremtése érdekében;

b. A régiók versenyképességének erősítése érdekében a fejlesztési pólusok és a nagyobb városok hálózatos együttműködésének, valamint a városok közti közlekedési útvonalak mentén elhelyezkedő fejlesztési tengelyek dinamikus fejlesztése. A pólusok az ország településhálózatába szervesen illeszkedve, a régióban lévő fejlesztési alközpontokkal alakítsák ki a funkcióik megosztására vonatkozó stratégiáikat és használják ki az együttműködésből származó előnyöket. Nyugat-Dunántúlon Győr első sorban Nagykanizsa, Sopron, Szombathely és Zalaegerszeg alközpontokkal alakítsa ki a munkamegosztást. A Közép-Dunántúl városhálózatának sajátos helyzetéből következően Székesfehérvár és Veszprém fejlesztési társközpontokként, Dunaújváros és Tatabánya alközpontok bevonásával szervezik meg a pólus szerepből adódó feladataikat. Észak-Magyarországon Miskolc Egerrel és Salgótarjánal, Észak-Alföldön Debrecen Nyíregyházával és Szolnokkal, Dél-Alföldön Szeged Békéscsabával, Hódmezővásárhellyel és Kecskeméttel együttműködve tölti be a pólus funkciókat. A Dél-Dunántúlon Pécs, mint fejlesztési pólus Kaposvárral és Szekszárdal, mint alközpontokkal működik együtt. A főváros esetében különösen fontos, hogy a fejlesztési tervek az agglomerációs övezet fejlesztésére vonatkozó elgondolásokkal és a régió stratégiájával együtt kerüljenek kidolgozásra. Az említett városokon túl a pólusok szükség szerint a régiók más városaival és a határokon túli nagyvárosokkal is szoros együttműködést alakítsanak ki a régiók versenyképességének javítása érdekében.

c. Együttműködő térségi városhálózatok ösztönzése, a városok közötti gazdasági, kulturális, közszolgáltatási együttműködések, funkciók megosztásának bővítésével, a városi központok és alközpontok térségükből való elérhetőségének javításával, és a város-vidék kapcsolatrendszer erősítésével;

d. A munkaerőpiacok térségi kiszélesítése érdekében a városhálózaton belüli napi munkába járást lehetővé tevő tömegközlekedési kapcsolatok megteremtése;

e. A fejlődést gátló nagyvárosi környezeti problémák felszámolása, a társadalmi feszültségekkel és fizikai leromlással érintett településrészek gondjainak megoldása, a fenntartható közlekedési rendszerek kialakítása, az agglomerációk fenntarthatóságának és települései intézményesített együttműködésének ösztönzése.

Az Országos Területfejlesztési Terv, vonatkozó fejezeteit megvizsgálva leszögezhető, hogy Lőrinci Integrált Városfejlesztési Stratégiájában szereplő célkitűzések illeszkednek annak célkitűzéseire. Tartalmazza az integrált gazdasági és városfejlesztést, az örökségvédelmi fejlesztéseket, közlekedési és infrastrukturális fejlesztéseket.

Észak-magyarországi Regionális Operatív Program összefüggései

A program 4.3 pontja Településfejlesztés Célkitűzések alatt az alábbiakat tartalmazza:

A helyi önkormányzatok település-rehabilitációra irányuló, a magánberuházásokat is mozgósító akcióinak célja:

- Új gazdasági, közösségi és szociális funkciók megjelenésének támogatása, valamint a meglévő funkciók megerősítése többségében hátrányos helyzetű csoportok, romák által lakott romló állapotú területeken, lakótelepeken a terület megújítása és a társadalmi kohézió erősítése érdekében. Ezen belül hangsúlyosan a régió területén lévő városok belső szlömösödő településrészeinek komplex rehabilitációja;
- Társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott kistérségekben a térszervező funkciókkal rendelkező települések attraktivitásának fokozása, valamint a vállalkozások üzleti infrastrukturális környezetének fejlesztése elsősorban a magánberuházások és a munkahelyteremtés ösztönzése érdekében;

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

- Új és meglévő gazdasági, közösségi funkciók támogatása, megerősítése a régió közép- és nagyvárosaiban, többek között a magasan képzett lakosság megtartása érdekében;
- Az elmaradott kistérségek szegregációjának megakadályozása, a kistelepülések népességmegtartó-képességének javítása, az aprófalvak funkcióváltásra, ill. újraneépülésre való előkészítése érdekében a falusi infrastruktúra fejlesztése;

Lőrinci integrált városfejlesztési stratégiája figyelembe veszi az Észak-Magyarországi Regionális Operatív program településfejlesztési célkitűzéseit.

Heves Megye Területfejlesztési Konceptiója és Stratégiai Programja

Települések, településrészek rehabilitációja

További feladat a települések leromlott állapotú településközpontjainak, településrészeinek rehabilitációjához pályázati forrásokkal támogatás biztosítása, hogy építészeti, kulturális értékeinket megőrizhessük, településeinket szebbé, vonzóbbá varázsoljuk, táji, tájképi jellegzetes értékeinket megőrizzük.

Műemléki épületek rekonstrukciója

Műemléki épületeink állagának megóvását rehabilitációval szükséges biztosítani. Törekedni kell történelmi emlékeink megőrzésére, bemutatására, eredeti vagy új funkcióval történő hasznosítására.

Települési arculatjavítás, zöldfelületek növelése

Támogatni kell a településeket saját környezetük fejlesztése érdekében a tiszta, virágos környezet kialakítására. Törekedni kell a zöldfelületek növelésére, folyamatos gondozására, parkok területének növelésére, temetők, sírkertek, sportpályák rendben tartására.

Lőrinci város integrált stratégiája két területen illeszkedik a Heves Megye Területfejlesztési Konceptiója és Stratégiai Programjához a műemléki épületek rekonstrukciója területén, melyben, mely esetben a városközpont műemléki védettségű Romai Katolikus templomának külső megújítása cél. A település arculatjavítási és zöldfelület fejlesztési tervei minden városrészben kiemelt célként jelenik meg.

Hatvan Térsége Többcélú Kistérségi Komplex Területfejlesztési Program

Hatvan Térsége Többcélú Kistérségi Komplex Területfejlesztési Program céljai:

Átfogó cél: Hatvan kistérség közigazgatási területén, együttműködve a gazdálkodókkal, civil szervezetekkel és a lakossággal, EU normatív közszolgáltatás, jövedelmező, környezettudatos ipari termelés, agrárgazdálkodás és idegenforgalmi szolgáltatások működtetése.

Fő cél: Hatvan Kistérség ipari, logisztikai, agrár és turisztikai erőforrásaira alapozott komplex fejlesztése, a települések és a többcélú társulás jövedelmező, gazdasági és közösségi a fejlesztés prioritásainak, operatív projektjeinek meghatározása, a fejlesztési program megvalósítása.

Részcélok:

1. Infrastruktúra felújítása és kiépítése

- Közúthálózat fejlesztése
- Belterületi utak felújítása, új utak tervezése, kiépítése
- Kerékpárút hálózat tervezése kiépítése
- Szennyvíz-, csatornahálózat kiépítése, csapadékvíz elvezetés
- Lakásépítés, lakópark kiépítése
- Közlekedésfejlesztés

2. Logisztikai és gazdaságsszervező program

- Ipari vállalkozások működési feltételeinek fejlesztése

- Élelmiszeripari fejlesztések
- Alternatív energia termelésének tervezése és megvalósítása
- Kistérségi informatikai és telekommunikációs hálózat tervezése, kiépítése
- Gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó humán erőforrás fejlesztés

3. Agrár és vidékfejlesztési program

- Zöldség, gyümölcs termékraktározás, feldolgozás, értékesítés feltételeinek megteremtése
- Alternatív energia alapanyagok hasznosítása
- Turisztikai és idegenforgalmi vendéglátó szolgáltatások fejlesztése
- Épített örökség, közösségi szolgáltató intézmények hasznosítása, fejlesztése, kiépítése
- e Térségmarketing

4. Térségi szolgáltató hálózat fejlesztése

- Közoktatás fejlesztése
- Szociális ellátó szolgálatok fejlesztése
- Gyermekejélési szolgáltatások fejlesztése
- Egészségügyi szolgáltatás fejlesztése
- Közösségi szolgáltató intézmények fejlesztése
- Hatvan Térsége Kistérségi Társulás Területfejlesztési Munkaszervezetének kialakítása

5. Településfejlesztési program

- Településközpontok rehabilitációja, kiépítése
- Közterületek, utcák parkosítása
- Betelepedési programokhoz kapcsolódó szolgáltatásbővítés
- Közlekedés- és közbiztonság fejlesztés
- Közigazgatási feladatok, szolgáltatások fejlesztése

A hatvani kistérség fejlesztési koncepciójának célrendszerét vizsgálva megállapítható, hogy Lőrinci integrált városfejlesztési stratégiájának kialakításakor, a kistérség általános és rész céljaival egyező fejlesztési stratégia és célok kerültek meghatározásra.

A különböző fejlesztési tervek vizsgálatából kitűnik, hogy célrendszerei egymásra épülve azonos fejlődési igényt határoznak meg. Lőrinci város kitűzött célrendszere és az abban található tervezett intézkedések illeszkednek a kitűzött célrendszerhez.

7.4.2. A stratégia belső összefüggései

7.4.2.1. A célok logikai összefüggései

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában meghatározott akcióterületi tervek egymással olyan összefüggő rendszert alkotnak, melyek lefedik a teljes település fejlesztésére irányuló stratégiai gondolkodást. Az egyes lehatárolt területek fejlesztési és/vagy probléma gócpontokhoz kötődnek, ahol azok az általános, jövőbemutató, a település jövőképét megalapozó akciók valósíthatók meg, amelyek a teljes település jövőbeni működését és fejlődését vihetik a stratégiában megkívánt irányba.

A stratégiai célok azonosítása során olyan város jövőbeli képe bontakozik ki, amely egyértelműen ki kívánja használni kedvező adottságait, potenciális lehetőségeit, el kívánja mélyíteni, és intézményes formába kívánja terelni azokat a sok esetben spontán folyamatokat, amelyek a várost jellemzik. A meghatározott célok a városfejlesztés tanulságai alapján humanizálni kívánja a város működését és rendszerét. A sajátos helyi identitás erősítésével, az életminőség javításával, és az ahhoz kapcsolódó fejlesztésekkel, a gazdaságfejlesztés

menedzselésével elsősorban a magas hozzáadott értékteremtés komplex megvalósítását kívánja szolgálni. A minőségi szolgáltatások kialakulása nemcsak a szűk városi lakókörnyezetben, hanem a kistérség egyes területeihez is kapcsolódva tölt be domináns szerepet.

Az egyes részcélok (az infrastruktúra fejlesztések, a differenciált gazdaságfejlesztés és az itt élők életminőségének javítása) külön-külön és együttesen is a minőség emelését szolgálja a teljes városi tér összefüggésében.

A stratégiai célok meghatározásakor három fő cél került kijelölésre. Ezek:

A vállalkozási szektor erősítése

A kistérségi alközponti közszolgáltatás erősítése

A lakó- és közösségi funkciók erősítése

A kitűzött célok kölcsönösen egymásra épülnek, kiegészítik, erősítik egymást.

A városrészi szintű célok koherens rendszerben, egymást erősítve járulnak hozzá a stratégia tematikus céljainak és átfogó céljának megvalósításához. A városrészek célrendszere – melyben részletesen elemzésre kerültek a közlekedés, a közszolgáltatások, a közellátás, az idegenforgalom, a foglalkoztatás és az oktatás, továbbá az egészségügy és az anti-szegregáció programja – szorosan egymásra épül, egymást - tekintettel a település méretére – kiegészítik.

A foglalkoztatás és a vállalkozások igényei alapján fejlődik az oktatás. A közlekedési feltételek, városképi és funkcionális fejlődések hatással vannak a vállalkozói szolgáltatói kör fejlődésére és viszont, hatással van a meginduló idegenforgalomra. Mint látható a közellátás valamint az idegenforgalom továbbá a közlekedés egymást kiegészítő célok. Az anti-szegregációs célok, az oktatás és a helyi foglalkoztatási célok szintén egymással koherens célok.

7.4.2.2. A stratégia megvalósíthatósága

A kialakított városfejlesztési stratégia megvalósításában több belső és külső és belső összefüggést kell elemezni, gazdasági, intézményi és egyéb háttérrel kell vizsgálni.

Vizsgálni kell mind a belső, mind pedig a külső erőforrásokat. Lőrinci Önkormányzatának legfőbb szabad fejlesztésre fordítható bevételi forrásai a helyi adóbevételek, ezek közül is elsősorban az iparűzési adó.

A rendelkezésre álló információk alapján, ha az iparűzési adó megszűnik, úgy valószínűsíthető, hogy helyébe egy új adófajta léphet, amely szintén a település gazdasági potenciáljával lesz arányos.

A város működési kiadásainak aránya a teljes kiadásaihoz képest növekvő tendenciát mutat. Ez a tény az állami támogatások folyamatos reálérték csökkenésével arányosan nő. Ez a folyamat prognosztizálja a tervezett fejlesztések, beavatkozások finanszírozási szükségleteinek esetleges forráshiányát.

Az önkormányzat évek óta tartalék forrásaiból folyamatosan fejleszti intézményeit és közterületeit. Ezen fejlesztési ütem felgyorsításához a városfejlesztési stratégiában megfogalmazott célok eléréséhez nélkülözhetetlen a külső források intenzívebb bevonása.

A külső források vizsgálatában két tényező vehető figyelembe. Egyrészt pályázati források, mely a 2007 -2013 közötti időszakban kiemelten nagy hangsúlyt kapnak, ezért a lehetőségek hatékony kiaknázáshoz célszerű, ha a külső források igénybevételére az önkormányzatnak javasolt önálló terv előkészítése. Ehhez kapcsolódóan forrásokat kell rendelni nem csak a forrás előkészítésre, de az azok elérését célzó tervezési feladatokra is, melyből levezetve a megfelelő előzetes költségkalkulációk biztosíthatók. De fel kell készülni arra, hogy a külső (pályázati, állami, stb.) támogatások, források folyamatos rendelkezésre állására mellett, a városnak célszerű a jelenlévő és a leendő potenciális partnerekkel való jó viszony kialakítása, amely források helyhez kötését és fejlesztésekhez való hozzájárulást érhet el. Segíteni és ösztönözni kell a vállalkozói szektor fejlesztéseit, melyek fejlődése szintén egyik kulcsa a stratégiában megfogalmazott célok elérésének.

7.4.2.3. A célok érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatásai

A városrész-fejlesztési célok egymással és a városi szintű célokkal összehangoltan és egymáshoz illeszkedve alakultak ki. A tervezett fejlesztések révén alapvetően nem változik az egyes városrészek meghatározó funkciója, a már meglévők megerősödnek. A funkcióval jelenleg nem igazán rendelkező területek középső városrész funkcióval való ellátását,

fejlesztését pedig úgy irányozza elő a stratégia, hogy az a szomszédos városrészek fejlődését is elősegítse.

Az egyes akcióterületi programokban tervezett fejlesztések - alkalmazkodva a helyi jellegzetességekhez - következetes rendszert alkotnak, figyelembe veszik az egyes városrészek eltérő adottságait, lehetőségeit, igényeit.

A közterületek közösségi célú fejlesztések nem csupán egy központi terület jobbítását célozzák, hanem kiterjednek a más alapfunkciójú területeken is, ezzel biztosítva a rekreáció, a szabadidő eltöltés új, az egész városra kiterjedő hatókörű helyszíneit. A közterület fejlesztések elősegítik a munkahelyteremtést, a jobb színvonalú, igényesebb munkahelyek létesítését, a meglévő munkahelyek átalakulását. A javuló környezeti feltételek új típusú szolgáltatások betelepülését is elősegítik, megteremtik újabb területi egységekben az idegenforgalom, beleértve a kistérségen belüli, egyes speciális szolgáltatásokra, lehetőségekre alapozott idegenforgalmi, tevékenységek beindításának, illetve fellendítésének feltételeit.

A közterület fejlesztések jól kapcsolódnak a városi gazdaságfejlesztési, vállalkozásösztönzési célokhoz. Lehetőséget teremt tevékenységek fizikai kereteit bővítő fejlesztési elképzelések háttérének. Ez a város környezeti állapotára is kedvező hatással van, ugyanakkor az új típusú, új minőségű tevékenységek elősegítik a környezettudatosság magasabb szintjét.

Mindezt jól szolgálják az egész városra kiterjedő, az alpinfrastruktúrát érintő tervezett fejlesztések, az új fejlesztésekből következő közlekedési és intézményi fejlesztések.

A városközponti területeken tervezett akciók a városi identitás elmélyítését, az egész városra, illetve térségére vonatkozó feladatok ellátását, a városi élet kereteinek, karakterének, a lakosság városi szintű közösségi tereinek kialakítását célozzák. A városban végzett munka minőségében megcélzott szint más típusú identitást, más területhasználatok, és a korábbtól eltérő, vagy eltérő intenzitású igényeket jelent.

A város arculatának a megteremtési kívánt új identitásnak megfelelően kell alakulnia, a városi közigazgatás és a közszolgáltatások működése során ezt az új típusú városi minőséget közvetítő arculatot kell bevezetni és alkalmazni. Az új identitás nem csak a közsféra működését hatja át a jövőben, hanem jelentősen megváltoztatja és kiteljesíti a partnerségi

kapcsolatokat úgy a közsféra és a magánsféra közötti partnerség, mint a magánsféra egyes elemein belüli partnerségek vonatkozásában.

7.4.3. A stratégia megvalósításának főbb kockázatai

A kockázati tényezők azonosításának célja az integrált városfejlesztési stratégia célkitűzéseit veszélyeztető fő kockázatok beazonosítása. A beazonosított negatív kockázatokkal szemben a következő stratégiát alkalmazzuk:

- Elkerülés
- Áthárítás
- Csökkentés

A pozitív események bekövetkezésének valószínűségét növelni kell.

Az integrált városfejlesztési stratégia megvalósítása kapcsán az alábbi kockázatok foglalhatók össze. Szeretnénk megjegyezni, hogy a kockázatok azonosítása, elemzése, kezelése egy iteratív folyamat, teljes életciklusban jelen van, résztvevői, az érintett kör változhat. Eszközei: Ötletroham, Delphi módszer, interjú, ok-okozati elemzés, SWOT analízis.

1. Általános kockázat beruházási típusú fejlesztéseknél a beruházási költségek pontatlan megítélése, illetve a közbeszerzések és a kivitelezés elhúzódása, amely az EU támogatás esetén a vonatkozó n+3 éves szabály tekintetében jelentős kockázati tényező. A kockázat elkerülése a mindenre kiterjedő, pontos költség-meghatározás útján és szakszerű projektmenedzseléssel csökkenthető.

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége *kicsi*

Hatása a projekt céljaira *közepes*

2. Kiemelt kockázat a partnerek hozzáállása a fejlesztési beruházások megvalósítása során. Gazdasági tevékenység folytatása lévén a piaci viszonyok örökös kockázati tényezőt jelentenek a vállalkozásoknak, így részben kiszámíthatatlan a hosszú távú együttműködés mikéntje. A kölcsönös előnyök ismeretében azonban mindkét fél a kockázat minimalizálására törekszik, megfelelő üzleti alapokra helyezett kapcsolatban. Ez a konzorciumi megállapodásban is megjelenik.

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége *kicsi*

Hatása a projekt céljaira *közepes*

3. Egyes projektek kapcsán a végrehajtást hátráltathatja az ingatlanon belüli tulajdonosi érdekek különbözősége. Ezt kiküszöbölendő, az önkormányzat már előzetesen tett intézkedéseket a magántulajdonosokkal, adásvétel, illetve kisajátítás

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége *kicsi*

Hatása a projekt céljaira *nagy*

4. A fejlesztések megvalósulása komplex ingatlanfejlesztési beavatkozásokat (telekrendezés, bontás) igényelnek. Ez műszaki eredetű problémák kockázatát rejti, amelyek megoldása a tervezettnél több időt vesz igénybe, vagy költségnövelő hatású lehet. Ennek a kockázatnak a kezelése előzetes szakági (földtani, statikai) felmérésekkel történhet, amely az engedélyes és kiviteli tervek során megoldást nyer.

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége *kicsi*

Hatása a projekt céljaira *közepes*

5. A fejlesztések megvalósítása szempontjából kiemelt jelentőségű a közbeszerzések során a megfelelő kivitelezők határidőn belüli kiválasztása.

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége *kicsi*

Hatása a projekt céljaira *nagy*

6. Jogszabályváltozásból eredő kockázatok. Jogszabályok és egyéb szabályok korlátozhatják a kívánt tevékenységek terjedelmét. A szabályozások nem megfelelő megkötéseket tartalmazhatnak. Hatásukat a törvényváltozások folyamatos figyelemmel kísérésével lehet csökkenteni.

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége *közepes*

Hatása a projekt céljaira *nagy*

7. Adminisztrációból eredő kockázatok. Az Európai Unió támogatásával megvalósuló projekteket szigorú előírásoknak megfelelően kell lebonyolítani. Az átláthatóság, nyomon

követhetőség az egyik legfontosabb alapelv. Az adatok feldolgozására, védelmére, a dokumentumok kezelésére iratkezelési szabályzatot kell készíteni, ezzel csökkentjük a adminisztrációs hibából eredő kockázatot.

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége *kicsi*

Hatása a projekt céljaira *nagy*

8. Erőforrásbecslés, finanszírozási, cash-flow kockázat. Csökkenő saját forrás a finanszírozást, a Cash-flow-t negatívan érinti. Az integrált városfejlesztési stratégia megvalósítása során az önkormányzatnak a saját forrásai mellett folyamatosan keresnie kell az egyéb finanszírozási lehetőséget (Európa uniós és hazai támogatás, külső partner bevonása, hitelek stb.) ezzel megosztja a kockázatot.

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége *kicsi*

Hatása a projekt céljaira *nagy*

9. A kivitelezés minőségéből eredő kockázat. A fejlesztés lebonyolítása során nagy tapasztalattal rendelkező műszaki ellenőr foglalkoztatásával tudja csökkenteni az esemény kockázatát.

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége *kicsi*

Hatása a projekt céljaira *nagy*

10. Vállalkozók kockázat vállalási hajlandósága.

Fontos a helyi vállalkozók megnyerése, mert ez tovább erősíti lakosság Lőrincihez kötődését. A régi és új helyi vállalkozóknak segítséget kell nyújtani a fenntartható működésben.

Ahhoz, hogy a helyi vállalkozások mellett megjelenjenek a tőkeerős befektetők is, az önkormányzatnak olyan környezetet kell biztosítani ahol, jól érzik magukat. Helyi adó kedvezmények, megfelelő képzettségű helyi szakemberek, jó infrastruktúrai ellátottság

biztosítása. Az új ipar, szolgáltatás megjelenése emelheti a helyi adóbevételeket, ami pozitív hatással van a további fejlesztésekre.

Vállalkozói kedv erősödése (pozitív hatás)

<i>A kockázat bekövetkezésének valószínűsége</i>	<i>közepes</i>
<i>Hatása a projekt céljaira</i>	<i>nagy</i>

Vállalkozói kedv csökkenése (negatív hatás)

<i>A kockázat bekövetkezésének valószínűsége</i>	<i>kicsi</i>
<i>Hatása a projekt céljaira</i>	<i>nagy</i>

11. Szabálytalanság elkövetéséből származó kockázatok. Jól szabályozott monitoring rendszert kell működtetni, hogy időben észleljük a hibákat és a megfelelő vizsgálat lefolytatása után ki tudjuk javítani a hibákat. A szabálytalansági eljárás megindítása negatívan befolyásolja az egész integrált városfejlesztési startégi megvalósíthatóságát, finanszírozhatóságát. A szabályok betartásáért felelős szakemberek folyamatos képzésével csökkenthető a kockázat.

<i>A kockázat bekövetkezésének valószínűsége</i>	<i>kicsi</i>
<i>Hatása a projekt céljaira</i>	<i>nagy</i>

12. A lakosság érdektelensége.

A projekt általános, hosszú távú célja a lakosság életkörülményeinek javítása.

Olyan közérdekű fejlesztéseket kell megvalósítani, amely összhangban van a lakosság igényével.

Városmarketing, disszemínáció során olyan kommunikációs stratégiai terv készítése, amely megvalósítása kiváltja a lakosság és célcsoport pozitív érzéseit, növeli az identitást.

<i>A kockázat bekövetkezésének valószínűsége</i>	<i>kicsi</i>
<i>Hatása a projekt céljaira</i>	<i>nagy</i>

13. Elemi kárból, katasztrófából eredő kockázat. Az elemi kár bekövetkezés hatásának csökkentése érdekében a kockázatot a biztosítóra ruházzuk át.

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége *kicsi*

Hatása a projekt céljaira *nagy*

14. Támogatási szabályok és a támogatás intenzitásának változása

A 2010-es kormányválasztások valószínűleg változnak a hazai elszámolással kapcsolatos szabályok. 2013-ban megváltozik az Európai Unió támogatási rendszere, új célokat és elvárásokat fogalmaz meg. A jogszabály változások előzetes egyeztetések eredményeinek folyamatos figyelésével lehet a hatásait csökkenteni.

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége *nagy*

Hatása a projekt céljaira *nagy*

15. Nemzetközi és országos gazdasági hatásokból eredő kockázat.

A gazdaság visszaesése negatívan érinti az egész város régió gazdaságát, társadalmát.

Gazdasági visszaesés önkormányzatra gyakorolt hatása.

Csökken a saját forrásra elkülöníthető összeg, nő a feladatellátási kötelezettsége. Folyamatosan keresnie kell a forráspótlás lehetőségeit például kötvény vagy részvény kibocsájtással.

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége *közepes*

Hatása a projekt céljaira *nagy*

Gazdasági visszaesés hatása a fejlesztésben résztvevő vállalkozókra.

A gazdaság negatív hatásainak következtében előfordulhat, hogy likviditási gondjaik keletkeznek. Az önkormányzat segítséget nyújthat a fejlesztés sikeres megvalósítása érdekében, kedvezményes hittel lehetőségeket vehet igénybe. Amennyiben nem tudja

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

folytatni részvételét a projektben, az uniós szabályoknak megfelelően kell eljárni a visszafizetés elkerülése érdekében.

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége közepes

Hatása a projekt céljaira nagy

Gazdasági visszaesés várható hatása az egyházak működésére.

Várhatóan a gazdasági szabályok változása miatt átmenetileg csökken az egyházak normatív támogatásai, de az egyéb bevételei is csökkenhetnek.

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége közepes

Hatása a projekt céljaira nagy

Kockázatok azonosítása

Kockázat megnevezése	Valószínűség (1-7)	Hatás (1-7)	A kockázat kezelésének módja	Projekt/tevékenység amire a kockázat vonatkozik
Általános megvalósítás	2	4	A kockázat elkerülése a mindenre kiterjedő, pontos költség-meghatározás útján és szakszerű projektmenedzseléssel csökkenthető.	Teljes projekt
A partnerek hozzájárulása a fejlesztési beruházások	2	4	Az önkormányzat átvállalja a beruházási értéket, az üzemeltetésbe új	Gazdasági szolgáltatások fejlesztése

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

megvalósításához			partnert von be	
Ingtatlanviszonyok rendezetlensége	3	5	Kisajátítási eljárás keretében ingatlanszerzés	Fejlesztendő közterületek
Előkészítettség	2	3	Megfelelő tervezői és kivitelezői kör kiválasztása	Egész projekt
Közbeszerzés	3	6	Gondos, körültekintő közbeszerzési tanácsadó kiválasztása	közbeszerzések
jogszabályok és egyéb szabályok változása	3	6	A jogszabályoknak megfelelően változtatni a projekt tervet	az egész fejlesztés és utókövetés alatt törvényesség, elszámolások
Adminisztrációból eredő kockázatok	2	6	iratkezelési szabályzat	Adminisztráció, projekt előre haladási jelentés
Erőforrásbecslés, Finanszírozás, Cash Flow kockázat	2	6	likvid forrás bevonása	Erőforrás menedzsment
kivitelezésekből származó kockázat	2	6	megfelelő műszaki ellenőr alkalmazása, aki folyamatosan figyelemmel kíséri a minőségi munkát.	Műszaki kivitelező
vállalkozók kockázat vállalási hajlandósága	3	4	kedvező befektetési környezet	A fejlesztés egész ideje alatti partner kapcsolat
Szabálytalanság kezelése	2	7	monitoring rendszer alkalmazása (hibaészlelése, vizsgálat lefolytatása, hiba javítása, jelentés, készítés)	az egész projekt végrehajtás idején, utókövetési szakaszban is az előírások betartása, felelősség
A lakosság	3	7	disszemináció során kommunikációs	Partnerség az egész fejlesztés és fenntartás

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

érdektelensége			stratégiai terv készítése a pozitív érzések, identitás növelése, a lakosság folyamatos tájékoztatása, civil szervezetek	alatt
Elemi kárból, katasztrófából eredő kockázat	2	6	Biztosítások kötése, projekt terv	Biztosítás, a fejlesztés egész ideje alatt
klímaváltozás	2	2	megújuló energiahasznosítás	Időjárás, az egész fejlesztés ideje alatt
Támogatások és intenzitásuk változása	3	6	folyamatos befektető barát környezet biztosítása.	A támogathatóság, finanszírozhatóság az egész fejlesztés ideje alatt
Nemzetközi és országos gazdasági hatásokból eredő kockázat	5	6	befektetés ösztönzés, önkormányzati belső forrásokkal a kieső finanszírozási hiány biztosítása	Gazdasági környezet az egész fejlesztés ideje alatt

Kockázatok

Bekövetkezés hatása a stratégiai célra	Bekövetkezés valószínűsége		
	kicsi	közepes	nagy
kicsi	Klímaváltozás	Kistérségi vállalkozások	Gazdasági válság okozta struktúra

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

		versenyképességének emelkedése	változás
közepes	A partnerek hozzájárulása a fejlesztési beruházások megvalósításához,	Ingatlanviszonyok rendezetlensége, jogszabályok és egyéb szabályok változása, Támogatások és intenzitásuk csökkenése	Előregedő társadalom Pályázati források elapadása
nagy	A beruházási költségek pontatlansága Tulajdonosi érdekek különbözősége Előkészítettség Szabálytalanságok kezelése Elemi kárból, katasztrófából eredő kockázat Vállalkozói kedv csökkenése A lakosság érdektelenség kivitelezésekből származó	Közbeszerzés Jogszabályok és egyéb szabályok változása (pl. ÁFA) A lakosság érdektelensége Vállalkozói kedv változása Gazdasági visszaesés önkormányzatra gyakorolt hatása Gazdasági visszaesés hatása a fejlesztésben részvevő vállalkozókra Gazdasági visszaesés hatása az egyházak működésére	Nemzetközi és országos gazdasági hatásokból eredő kockázat Támogatási szabályok és a támogatás intenzitásának változása

	kockázat		
--	----------	--	--

7.5. A megvalósítás eszközei

7.5.1. A célok elérését szolgáló nem beruházási jellegű önkormányzati feladatok

A nem fejlesztési jellegű beavatkozások olyan elemeket tartalmaznak, amelyek elősegítik a fejlesztési célok elérését, azonban nem műszaki, hanem adminisztrációs-partnerségi jellegűek, és biztosítják a különböző projektek támogatottságát, és mobilizálják a lakossági és vállalkozói erőforrásokat.

Lőrinci belvárosi területein az alábbi nem műszaki fejlesztési jellegű tevékenységek végrehajtásáról kell gondoskodni:

- A települési szabályozási terv felülvizsgálata

A szabályozási terv a városfejlesztés kiemelt dokumentuma, alkalmazásával az elmúlt időszakban a városközpont arculatát és szerkezetét negatívan befolyásoló építészeti elemek kerültek a városközpontba. A szabályozási terv felülvizsgálata több szempontból is kívánatos; a felülvizsgálat az alábbi elemeket kell tartalmazza: A Szabadság tér, az Árpád utca arculatának egységes kialakítása érdekében színdinamikai vizsgálatok után a homlokzatszínezést, a portálok, a lépcsők az akadálymentesítést is szem előtt tartó kialakításának szabályozása

A felülvizsgálat során törekedni kell olyan szabályozás kialakítására, amelyek kitérnek a meglévő térfalak kiegészítésére, város szövetében keletkezett sebek kezelésére.

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

A szabályozási terv felülvizsgálatánál a környezetvédelmi szempontokra kiemelt figyelmet kell fordítani: műemlékek, műemléki környezet, védendő faegyedek, fasorok, zöldfelületek, zaj és hulladékgazdálkodás, különösen a szelektív gyűjtés bevezetése.

- Települési környezetvédelmi program felújítása, a szelektív hulladékgyűjtési rendszer kialakítása

Lőrincin jelenleg nincs a városi környezetvédelmi fejlesztéseket, beruházásokat rendszerben tárgyaló program, ez különösen a hulladékgazdálkodás, ezen belül a szelektív gyűjtés esetében jelent problémákat; szelektív gyűjtés a városban nem működik, tervek a konkrét beavatkozásokra nincsenek. A környezetvédelmi program számba veszi az épített és természeti környezet problémáit és ütemezett javaslatokkal él a problémák kezelésére, kifejezetten az önkormányzati feladatköröket tárgyalva. A környezetvédelmi program dokumentuma és a tervezési folyamat hasznos segítséget adhat a városnak a városközpont műemlékeivel, közttereivel, középületeivel kapcsolatban.

- Imázs építés, városmarketing

Lőrinci jelenleg a „mentális térképen” jóval messzebb helyezkedik el a központi fekvésű településektől, mint azt valódi adottságai indokolják. Bár elérhetősége nem kedvezőtlen, a működőtöké beruházások a várost elkerülik, a mátrai és a Heves-Nógrádi térség turizmusában nem játszik kiemelten fontos szerepet. Az imázs építés, a városmarketing feladata, hogy a beruházók és a térségbe látogatók számára a város adottságai, eredményei és törekvései világosan megjelenjenek, és ezzel megteremtődjenek a feltételek Lőrinci fokozottabb szerepvállalására a tágabb térség társadalmi-gazdasági életében.

A feladatok részletesen:

A városmarketing háttérének kidolgozása, városi üzenetek megfogalmazása. Új városmarketing anyag készítése, különös tekintettel a rehabilitáció céljaira, várt eredményeire, a befektetési és turisztikai lehetőségekre

A városi honlap megújítása a városmarketing szempontjainak megfelelően. A helyi társadalom mobilizálása

A Lőrinci lakosság kötődésének erősítése különösen a rehabilitációs célokat figyelembe véve fontos, hiszen a rehabilitáció egyik közvetett célja éppen a lakosság helyben tartása, a helyi társadalom mind szélesebb körű bevonása a városi életbe. Különösen a közterületek, parkok, stb. bővülése, minőségi javulása a használat, a spontán és szervezett közösségi élet érdekében történik. A megújult létesítmények helyes használata alapvető követelmény, amely a fenntartási költségeket is csökkenti. A helyi társadalom és mobilizálásának és az eredmények fenntartásának eszközei:

A már hagyománnyá vált városi rendezvények színvonalának emelése, új elemekkel való bővítése a rehabilitációs eredmények hasznosításával: pl. új főtér

- kültéri előadások szervezése

A városi értékek bemutatása - marketing; a városi tv eszközrendszerének fejlesztése különös tekintettel a rehabilitációban felmerülő tájékoztatási, információs feladatokra

Oktatási- nevelési programok elindítása a helyi iskolákban - a Lőrinci és térsége hagyományainak, történetének beemelése a városi iskolák tanrendjébe; várostörténeti vetélkedő rendszeres szervezése.

A nem beruházási jellegű városrehabilitációs célú tevékenységeken kívül tervezett tevékenységek meghatározása

Városmarketing megindítása Tartalom:

- Városmarketing stratégia kialakítása: célcsoportok, üzenetek, kommunikációs csatornák megválasztása, kampányok feladatainak kidolgozása
- Városmarketinget támogató anyagok elkészítése
- Városmarketing kampányok lefolytatása
- A helyi társadalom és vállalkozások mobilizálása

7.5.2. Az integrált stratégia megvalósításával kapcsolatos szervezeti elvárások

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

Az önkormányzatok, így Lőrinci város működése az új elvárások rendszerében akkor lehet sikeres, ha az irányítás hatékonyan működik, ha a működését hatékonyabbá (egyszerűbbé és átláthatóbbá) teszi.

Ez a szükséges feltétele annak, hogy Lőrinci városa az őt érő megújítási és fejlesztési kihívásoknak megfelelő hatékonysággal és a támogatási források megszűnése utáni időben is fenntarthatóan megfelelhessen, azaz tartós urbanizáció feltételei biztosítottak legyenek.

Lőrinci város önkormányzata létrehozott egy Kft. Lőrinci Város Kft., melynek feladata a városfejlesztés feladatainak ellátása, nyomon követése, fenntartás biztosítása.

Nagyobb volumenű feladatoknál, hozzáértő külső projekt menedzsment bevonásával végzi el feladatait.

A projektmenedzsment bemutatása

Jelenleg az Önkormányzat önálló projektirodát nem tart fenn, a fejlesztések megvalósításához szükséges pályázatok elkészítésében és a projektek menedzselésében, ellenőrzésében egy állandó, műszakilag – gazdaságilag – pénzügyileg – jogilag képzett 5 fős csapat vesz részt. Az ő munkájukat segítik a képviselőtestület állandó bizottságai és a felkért tanácsadó cégek.

Az önkormányzat munkatársai beruházás-előkészítésben, projektfejlesztésben, -menedzselésben és -megvalósításban jelentős gyakorlatra tettek szert az elmúlt 15 évben: az önkormányzat infrastrukturális, illetve intézményi és szolgáltatás-fejlesztései mellett a közműhálózatának fejlesztése is elsősorban pályázati forrásokból valósult meg.

A projektmenedzsment a város fejlődését, két eszközzel tudja direkt módon befolyásolni:

1. Jó tervvel, tervezéssel, amely alkalmazkodik a kereslet elvárásaihoz, mintegy felismerve a spontán folyamatokat stimulálja azok létrejöttét.
2. Infrastruktúrák fejlesztésével.

Eredmények, hatások

A beavatkozások munkaerőpiacra gyakorló hatása jóval inkább közvetettnek mondható. A vonzó településkép, a rendezett közterületek és funkcionálisan megkomponált városkép

vonzerőt jelent az üzleti és turisztikai céllal ide érkező látogatók és befektetők számára. A fejlesztések hatásaként a városban a kereskedelmi, szolgáltató és turisztikai vállalkozások életképessége javul, és több lakos számára kiegészítő vagy fő megélhetési forrást biztosítanak.

A településkép vonzó volta és a központi - műszakilag is megalapozott - funkciók magas minősége pozitívan hat a befektetővonzásra, azaz közvetve a munkahelyteremtésre is. Természetszerűleg ez a szempont másodlagosnak mondható, az egyéb szigorúan gazdaságossági döntési szempontokkal szemben, mégis amikor a befektetők meghozzák végső döntésüket a település esztétikai sajátosságai jelentős mértékben befolyásolják annak eredményét. Elmondható tehát, hogy a város-rehabilitációs tevékenység közvetve a befektetői kedvre is kihat, kedvező esetben hozzájárulva a helyi foglalkoztatottság növekedéséhez

Önkormányzati hatások:

A településközpont rehabilitáció túlnyomórészt az önkormányzat által üzemeltetett, illetve kezelt közterületeket, és közfunkciót betöltő objektumokat érint, ezért a fejlesztéseknek közvetlen, vagy közvetett módon számos következményük van a város gazdálkodására nézve. A projekt megvalósulásával az önkormányzati költségvetésben új bevételek és költségmegtakarítások jelennek meg, de ezzel párhuzamosan új kiadási tételek is jelentkeznek.

A városközpont rehabilitáció eredményeként közvetlenül megjelenő bevételek a felújított közintézmények fenntartási költségeinek csökkenéséhez kötődnek. A projekt keretében az önkormányzati fenntartású intézmény, így a Közösségi Ház kulturális-közösségi funkciójú megújítására kerül sor, melynek következtében energia megtakarításra, s ezen keresztül az üzemeltetési költségek lefaragására van lehetőség.

A közintézmények fenntartási költségeinek csökkenése mellett azonban megemelkednek a zöldfelületek fenntartásának költségei. A beruházással jelentős területen jönnek létre igényes zöldfelületek, melyek rendszeres gondozása és karbantartása új eszközök beszerzését és jelentős élőmunka felhasználását teszik szükségessé, új terheket róva ezzel az önkormányzati költségvetésre.

Az önkormányzat pénzügyi helyzetét közvetetten befolyásoló hatások révén felmerülő járulékos hasznok közül a város és térsége befektetővonzó képességének javulásából származó bevételeket kell elsőként megemlíteni. A városközpont megújulása vonzóbbá teszi a befektetők és turisztikai céllal ide érkezők számára Lőrincit, amely a beruházói érdeklődés megnövekedésében és a megvalósuló beruházásokhoz kapcsolódóan új munkahelyek létrejöttében is kifejeződik. Az akcióterület központi részének (Szabadság tér) komplex megújulása pozitív hatással lesz az akcióterület más részein tervezett, elsősorban magántőkére alapozott fejlesztésre is.

A projekt közvetlen és közvetett módon is pozitívan hat a városközpont ingatlanpiaci viszonyaira, különös tekintettel a rehabilitált területen található ingatlanokra. Ez egyfelől megnöveli az önkormányzati tulajdonú ingatlanok értékét, másfelől viszont megdrágítja a későbbiek folyamán az önkormányzat ingatlanvásárlásait.

A projekt keretében megvalósuló fejlesztések összességükben a lakosság életminősége javulásának irányába hatnak. A javuló életminőség a város népességmegtartó erejének javulását vonja maga után, ami mérsékli az elvándorlás mértékét, s ezzel hozzájárul a közintézmények gazdaságos működéséhez szükséges optimális kapacitáskihasználtság biztosításához.

Magánszférát érintő hatások

A beruházás hasznaiból legnagyobb mértékben a városközpont rehabilitáció által érintett területen tevékenykedő vállalkozások profitálhatnak, akiknek piaci pozíciójuk és sikerességük - a folytatott tevékenység jellegének függvényében - kisebb-nagyobb mértékű javulását lehet előre vetíteni. A fejlesztés pozitív gazdasági hatásai és a vállalkozói aktivitás megélénkülése elsősorban a kiskereskedelem területén fog jelentkezni. Az ingatlanok iránti kereslet megnövekedése és az ebből adódó értéknövekedés természetesen a városközpont és környezetének valamennyi ingatlanját érinti, így a lakóingatlanokat, s a vállalkozások telephelyeit is.

A fentieket összegezve kijelenthető, hogy ugyan a beruházás kapcsán az externális bevételek mellett externális költségek is felmerülnek, azok mértéke mind a közszféra, mind pedig a magánszféra tekintetében jelentősen elmaradnak a hasznok mértéke mögött. A projekt megvalósításával, a multiplikátor és szinergikus hatások révén, össztársadalmi szinten

megjelenő externális hasznok tehát biztosítják hosszú távon az önkormányzat által finanszírozott saját erő megtérülését.

A Polgármesteri Hivatal szervezeti felépítése, kompetens személyei, ügyosztályai

Polgármester – Víg Zoltán

Alpolgármester – Peterke Zoltán

Alpolgármester – Sárosi Károly

Jegyző – Princz Ádám

Szervezési Iroda – Víg Zoltánné Varga Krisztina

- Testületi ügyek
- Bizottsági ügyek
- Szervezési ügyek
- Választási ügyek
- Civil szervezetekkel való kapcsolattartás
- Pályázatok
- Nemzetközi kapcsolatok
- Kommunikáció
- Sajtó

Feladata: Végrehajtja a testületi határozatokat és rendeleteket, valamint a vonatkozó jogszabályokat.

Pénzügyi Iroda – Molnárné Kis Tímea

- Számlázás
- Adó ügyek
- Pénzügyi elszámolások
- Pénztár
- Könyvelések
- Főkönyvelések

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

Feladata: Előkészíti az önkormányzat pénzügyeivel, beruházásaival, az intézmények irányításával kapcsolatos döntéseket, együttműködve a társigazgatóságokkal.

Hatósági Iroda – Érsekné Mosóczi Mária

- Családi események
- Rendszeres szociális segély
- Lakás fenntartás
- Birtokvédelem
- Lakásügyek
- Szabálysértések

Feladata: Lőrinci közigazgatási területén ellátja a hatósági bizonyítványok, valamint igazolványok (okmányok) kiadásával kapcsolatos feladatokat, végzi a népességnyilvántartással, a hagyatéki leltározással és az anyakönyvezéssel kapcsolatos feladatokat, eljár szabálysértési és birtokháborítási ügyekben és ellátja a honvédelmi és tűzrendészeti igazgatással kapcsolatos feladatokat. Ellátja a központi adójogszabályokban és a helyi önkormányzati rendeletekben szabályozott adók, adók módjára behajtandó köztartozások megállapításával, nyilvántartásával, beszedésével, kezelésével, ellenőrzésével és méltányossági kérelmek elbírálásával kapcsolatos feladatokat.

Településüzemeltetési iroda – Elek Lajos

- Intézményekkel kapcsolatos ügyek
- Környezetvédelemmel kapcsolatos ügyek
- Úthálózattal kapcsolatos ügyek
- Energia és közműfejlesztés
- Behajtási engedélyek, közterület foglalás
- Közterület felügyelet

Feladata: a városüzemeltetéssel és városfejlesztéssel kapcsolatos feladatok végrehajtásának szervezése, irányítása, továbbá az önkormányzat beruházásainak, felújításainak előkészítése, szervezése, lebonyolítása (lebonyolíttatása) és megvalósulásának figyelemmel kísérése,

műszaki ellenőrzése. A városfejlesztési, városrendezési kérdésekben együttműködés a főépítésszel és a hatósággal.

Városfejlesztési tevékenységek irányítása az önkormányzat szervezetében: A kitörési pontok alapján tudatos várostervezés indult és napjainkig is koherens a helyi várospolitiká az akkor meghatározott fejlődési irányokhoz képest, amelyek a következők:

- Összehangolt, kiszámítható fejlődés, városmarketing.
- A város infrastruktúrájának fejlesztése.
- Turizmusfejlesztés.
- Oktatás-nevelés fejlesztése.
- Egészségügy és szociális ellátás biztosítása és javítása.
- Sportolási lehetőségek bővítése, meglévő lehetőségek fejlesztése.
- Ifjúságvédelem – egészséges életmódra nevelés.
- Környezetvédelem hatékonyságának növelése.
- Energiagazdálkodás.
- Kulturális és közművelődési értékek megőrzése.
- Közbiztonság javítása.

Mindezek alapján a város fejlesztését meghatározó legfontosabb tényezők, a városfejlesztést strukturáló irányvonalak kerülnek meghatározásra.

7.5.3. Településközi koordináció mechanizmusai

A HATVANI KISTÉRSÉG FEJLESZTÉSI CÉLJAI

A Hatvani Kistérség fejlesztési céljai három fő irányba mutatnak

1. az önkormányzati-kistérségi feladatok hatékony és ügyfélbarát ellátása
2. munkahelyteremtő és foglalkoztatást javító fejlesztések generálása, támogatása, ösztönzése
3. életminőséget alapvetően meghatározó (köz) szolgáltatások fejlesztése, egyéb fejlesztési célok

A kistérség elsődleges, általános fejlesztési céljai:

A kistérség egy főre eső GDP-jének növelése, a kistérség gazdasági és szociális fejlettségének növelése

A kistérség belső kohéziójának, integrációjának erősítése

A kistérség településeinek egy főre eső GDP-je között meglévő különbségek csökkentése

A kistérségben élők életminőségének javítása

A kistérség tartós és fenntartható fejlődésének hosszútávra történő biztosítása

A kistérség regionális kapcsolatainak erősítése,

A kistérség régiók-közi híd szerepének erősítése

A demográfiai helyzet javítása

Az önkormányzati és a kistérségi feladatokat érintő fejlesztési célok:

A kistérségi és a települési önkormányzati feladatellátás hatékony és célszerű összehangolása,

Az önkormányzati szolgáltatások fejlesztése

A közszolgáltatások minőségének javítása

A közszolgálati, igazgatási feladatok ügyfélközpontú ellátása

A foglalkoztatással kapcsolatos fejlesztési célok:

Munkahelyteremtő beruházások ösztönzése

A már működő vállalkozások működési feltételeinek javítása

Innovációs, KKF+I és logisztikai központ kialakítása

A kedvező vállalászási feltételek kialakulását támogató információs hálózat kialakítása és működtetése

Mezőgazdasági termelés jövedelemtermelő képességének növelése,

Egyéb kiemelt fejlesztési célok:

Kistérségi egészségügyi ellátás fejlesztése

A kistérségi települések közötti közlekedési feltételek javítása

Oktatási rendszeren kívüli képzések fejlesztése, hatékonyabbá tétele

Településfejlesztés, rehabilitáció

A fejlesztések megvalósítása során kiemelt tekintettel leszünk a környezetvédelmi, az esélyegyenlőségi szempontokra.

Az egyes területek fejlesztése, projektek esetenként több fejlesztési cél elérését szolgálják, illetve közvetlenül céloznak meg általános fejlesztési célokat.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia településközi egyeztetése a kistérség szintjén történt meg. Egyrészt a fő fejlesztési irányvonalak és prioritások meghatározása is a kistérség fejlesztési dokumentumaiból lett levezetve, másrészt a város bizonyos akcióterületeinek a fejlesztése a kistérség fejlődését is szolgálja. A városközpont funkcióbővítése és a város ipari területeinek rehabilitációja, illetve a szegregátumok felszámolása a kistérség érdeke is, így támogatása biztosított kell, hogy legyen. Fontos, hogy az IVS-ben foglaltak megvalósulásáról

a kistérség mindenkori vezetése tájékoztatva legyen, illetve a lőrinci városrehabilitációt illetően a megvalósítás folyamán is folyamatos legyen az egyeztetés a város és a kistérség között. Ez főként azért is fontos, mert a Központi városrészben tervezett fejlesztések között a kistérségi központ felújítása is szerepel, melynek szerepe a város határain túlmutat.

A partnerségi intézkedések között elkészített közvélemény-kutatás során a fókusz csoportos mérésbe be lett vonva a kistérség is a Városi és Kistérségi Fejlesztő Iroda révén.

Lőrinci város kiemelten figyel a kistérség fejlesztési céljaira.

Pl.:

Közútfejlesztés:

Rákóczi út felújítására pályázott az önkormányzat (ÉMOP-2009-3.1.2/B jelű pályázat)

Kerékpárút hálózat fejlesztése (ÉMOP-2009-5.1.3 jelű pályázat)

Turisztikai fejlesztés:

Lőrinci város ingatlanfejlesztési tervei között szerepel, hogy a jelenleg nem használt általános iskolát, wellness szállodának alakítaná át, mely a tó mellett helyezkedik el.

Településfejlesztés, rehabilitáció, közműfejlesztés:

Funkcióbővítő pályázat keretein belül áramvezetékét szeretne föld alá helyezni az önkormányzat. Ez a fejlesztés mind biztonsági, mind esztétikai szempontból is teljesen ideális lenne a kistérség céljainak megfelelően.

7.5.4. Ingatlanguzálkodási koncepció elkészítése

7.5.4.1. Stratégiai célok, fejlesztési koncepció

A helyi önkormányzatok gazdálkodásának anyagi alapját a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény által az állam tulajdonából az önkormányzatoknak juttatott vagyon biztosította. A törvény erejénél fogva, az állam tulajdonából az önkormányzatok tulajdonába kerültek többek között az önkormányzat közigazgatási területén levő ingatlanok, erdők és vizek törvényben meghatározott köre. A tanácsok által alapított és a tanácsok felügyelete alatt álló közüzemi célra alapított állami gazdálkodó szervezetek, továbbá a költségvetési üzemek vagyona és az e szervezetekből átalakuló gazdasági társaságokban az államot megillető vagyonrész. A lakossági szükségleteket kielégítő közművek építményei,

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

vonalas létesítményei, berendezései a település belterületi határán belül, a tanácsok kezelésében, illetőleg tulajdonosi irányítása alatt álló oktatási, kulturális, egészségügyi, szociális, sport és egyéb intézmények vagyona, a tanácsi, illetőleg a tanácsi ingatlankezelő szervek kezelésében levő állami bérlakások, a középületek és a hozzájuk tartozó földek, a tanács valamennyi pénzvagyona, értékpapírja és más vagyoni joga.

Ugyancsak az önkormányzatok tulajdonába kerültek a tanács és szervei, valamint intézményei kezelésében levő állami ingatlanok, erdők, vizek, - kivéve a védett természetvédelmi területeket és a műemlékileg védett épületeket, építményeket, területeket - pénz és értékpapírok. Ez a vagyon a rendeltetése szerint forgalomképtelennek, korlátozottan forgalomképtelennek vagy forgalomképesnek minősül.

A városban megalakított Lőrinci Város Kft, mely 100%-os tulajdona az önkormányzatnak.

A 100%-os önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság a fejlesztés és rehabilitáció terén a hazai és európai tapasztalatok szerint egyaránt hatékony eszköznek bizonyul. A rendszer működésének lényege, hogy a társaság magánvállalkozásokra jellemző rugalmassággal dolgozik, másrészt tevékenysége az önkormányzat részére teljesen „átlátható”.

Az adott projektben képződő bevételek (amelyek alapvetően a társaság által megvalósított értékesítésekből, üzemeltetésekből származnak) visszaforgatásra kerülnek a további feladatok megvalósítására, így csökkentik – vagy akár nélkülözhetővé teszik – a költségvetésben erre a célra beállított/beállítandó összeget.

A városfejlesztés több éves folyamata során jelentős összegű infrastrukturális beruházások valósulnak meg. Ez már önmagában is ösztönzőleg hat a helyi építési vállalkozások tevékenységére, hiszen ezeket a munkákat a fejlesztő társaság megbízása alapján ők végzik el. Az igazi gazdaságélénkítő hatás azonban azáltal jelentkezik, hogy a városfejlesztési/rehabilitációs projektek nyomán különböző ingatlanfejlesztések, építési beruházások megvalósítására nyílik lehetőség, amelyek összességükben az infrastrukturális beruházások sokszorosát érhetik el, megrendelést biztosítva a helyi építőipari vállalkozásoknak egyben új munkahelyeket teremtve.

A városfejlesztési koncepció által megfogalmazott legfontosabb stratégiai célok között hangsúlyosan szerepel, hogy Lőrinci, egy megfelelő életminőséget; ellátást, egészséges, rendezett, igényes települési környezetet és erős humán infrastruktúrát biztosító „lakható város” legyen, mellyel lakói azonosulhatnak, ugyanakkor olyan város legyen, amely megfelelő vonzást gyakorol, a befektetőkre és idegenforgalomra is.

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

Ezen belül is kiemelt feladat a Belváros karakterének megőrzése, tömbrehabilitációs tevékenység folytatása, a belváros központ jellegű funkcióinak erősítése. A belvárosban műemlékvédelmi épületek van. A Szent Mihály Templom, Városi könyvtár, Tornyai Schosseberger-kastély (a mai Március 15. Gimnázium és Szakképző Iskola), és a Szabadság park műemlékvédelmi terület. A stratégiai célok között szerepel továbbá a lakásfeltételek javítása és az önkormányzati intézmények rekonstrukciója, korszerűsítése.

Lőrinci stratégiai céljai között szerepel, hogy a helyi tudásalapú gazdaság erősítésére törekszik, mely mindenkor kihasználja tradíciójából és térségi helyzetéből adódó lehetőségeket, a meglévő és fejlesztendő területi és infrastruktúra adottságokat, a rendelkezésre álló humán erőforrásokat.

Lőrinci város megfogalmazott jövőképe megvalósítása elképzelhetetlen a város gazdaságának fejlődése nélkül. A város megújításához szükség van az idegenforgalmi ágazat és a kapcsolódó kulturális tevékenységek, az ezeket létrehozó, szervező és fenntartó intézmények megújulására, amely során a kiszolgáló infrastruktúrák korszerűsítésének feladatával, egyenértékű hangsúllyal kell, megjelenjen az ezen infrastruktúrák minőségét, koncepcióját és használati módját megalapozó szemlélet megújulásának is.

Az önkormányzat terveit között az intézményfejlesztés, illetve új, régiós kisugárással rendelkező kulturális létesítmények kialakítása is szerepel (pl. multifunkcionális sportcsarnok, közösségi célú sportlétesítmények építése). Ennek elérés érdekében a város több jelentős beruházást is tervez.

A városfejlesztési megújulás fontos eleme a partnerség építése, a város aktív promóciójának megteremtése. A partnerség a jelenleg is a városban működő intézmények, gazdasági szereplőkkel való szorosabb, koordinált együttműködést, közös arculat és identitás megteremtését, valamint új szereplők, új funkciók, új gazdasági erőforrások megszólítását, a város megújításába való bekapcsolását jelenti.

A város középtávú céljainak eléréséhez a tulajdonában lévő területeket és eszközöket célszerűen hasznosítja. A város vagyongazdálkodásának alapvető célja, hogy az önkormányzati vagyon növekedjen, vagyonvesztés ne következzen be. A belváros arculatának rendezéséhez a város az akcióterületi programokban meghatározott fejlesztéseket tűzte ki céljaként.

7.5.4.2. Ingatlanállomány és ingatlangazdálkodás

Az ingatlanok felsorolása a Lőrinci Városi Polgármesteri Hivatal nyilvántartásában.

Forgalomképtelen épületek:

- Városháza
- Községi Ház
- Polgármesteri Hivatal garázs

Korlátozottan forgalomképes épületek:

- Selypi kultúrház
- Orvosi rendelő Selyp
- ME Szennyvíztisztító
- Temető ravatalozó
- Selypi sportpálya ép.
- Zeneiskola
- Tájház II.
- Tájház
- Gyermekorvosi rendelő, háziorvosi rendelő
- Épület (Szabadság tér 3/a)
- Könyvtár
- ME iskola épülete
- ME 31-es épület
- ME 21-es épület
- Műhely (Árpád út 69.)
- ME Orvosi rendelő (ME 29-es épület)
- ME sportlét. faház
- ME sportlét. kőépület
- Szociális Ellátó-, és Gyermekjóléti Intézet kezelésében:
 - ME Idősek Otthona
 - Alapszolgáltatási Központ
 - Védőnői Tanácsadó
- Hunyadi Mátyás Általános Iskola kezelésében
 - Általános Iskola, Lőrinci
 - Általános Iskola, Selyp
- Március 15. Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

- „A” Iskolaépület (Selyp Kastélykert)
- „B” Iskolaépület (Selyp Kastélykert)
- „C” Iskolaépület (Selyp Kastélykert)
- „D” Iskolaépület (Selyp Kastélykert)
- Napsugár Óvoda kezelésében:
 - az Óvoda három telephelye (Lőrinci, Selyp, ME)

Forgalomképes épület:

- Március 15. Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium kezelésében:
 - Petőfibányai Tanműhely

Önkormányzati lakások:

- Szabadság tér 20.
- Jegenyesor 1.
- Temesvári u. 9.
- Erőmű tér 21/3
- Erőmű tér 29.
- Erőmű tér 31. Apartman
- Erőmű tér 31/1/1.
- Erőmű tér 31/1/2.
- Erőmű tér 31/1/3.
- Erőmű tér 31/1/4.
- Erőmű tér 31/1/5.
- Erőmű tér 31/1/6.
- Erőmű tér 31/1/7.
- Erőmű tér 31/1/8.
- Erőmű tér 31/1/9.

Kimutatás az Önkormányzat ingatlan vagyonáról az épületek tekintetében:

- PM Hivatal önállóan gazdálkodó intézményei:
 - Március 15. Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium
 - Hunyadi Mátyás Általános Iskola
 - Napsugár Óvoda

- Szociális Ellátó-, és Gyermekjóléti Intézet

Az ingatlangazdálkodás bevételei, fejlesztései

Az önkormányzat 2007. évi bevételei:

Lakbérből befolyt összeg: 2.897.387 Ft
Bérleti díjből befolyt összeg: 5.776.003 Ft
Értékesítésből befolyt összeg: 41.445.581 Ft
Egyéb (pl. közműdíj): 9.236.288 Ft

2007. évi fejlesztések:

Erőmű 21. és 31. épület lakáskialakítások.

2008. Bevételek

Lakbérből befolyt összeg: 2.808.817 Ft
Bérleti díjből befolyt összeg: 3.318.786 Ft
Értékesítésből befolyt összeg: 770.748 Ft
Egyéb (pl. közműdíj): 7.389.273 Ft

2008. Fejlesztés

Nyugdíjas Klub vizes helységeinek felújítása.

A város önkormányzatának 2007. évi összes bevétele	59.355.259 Ft volt.
Az összes fejlesztés ugyanebben az évben	27.394.016 Ft.
A város önkormányzatának 2008. évi összes bevétele	14.287.624 Ft volt.
Az összes fejlesztés ugyanebben az évben	1.442.622 Ft.

A kiadások-bevételek elemzése

A fenti adatokból egyértelműen kiderül, hogy Lőrinci Város Önkormányzata az elmúlt két évben nyereséges működtetést folytatott.

Nagyobb beruházások

A 2007. évben uniós forrásokra benyújtott pályázataink közül az Irányító Hatóság 2008. évben a Lőrinci Gyermekotthon és a HMÖ Idősek Otthona Vámosgyörk intézményeink akadálymentesítésére ítelt meg 10 illetve 20 millió Ft támogatást, melynek igénybevételére a támogatási szerződés megkötését, a közbeszerzési eljárás lefolytatását követően 2009. évben kerül sor. A település vezetése reméli, hogy év közben előirányzatba tudja venni a Március 15. Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium rekonstrukciójára az első fordulóban már megítélt 236 millió Ft támogatást is. Az év során változatlanul arra szeretnénk törekedni, hogy minden lehetséges és ésszerű pályázati formán részt vegyünk intézményeink dologi- tárgyi feltételei javítása, az anyag- energia felhasználás mérséklése, az önkormányzati vagyoni értékének megőrzése, bővítése, a gazdasági programban meghatározott fejlesztési célkitűzések teljesítése érdekében.

Idősek otthona

A könyvtár felújítása több ütemben történt, mely a külső és belső funkciójában és építészeti értékeiben való helyreállítást és kialakítást szolgálta.

A ravatalozó felújítása kapcsán, az épület kegyeleti elvárásoknak megfelelő kialakítása történt meg.

A selypi általános iskola felújítása alatt az épület új, hőszigetelő nyílászárókat kapott, a gáz kazánokat cserélték ki, valamint a külső homlokzat újravakolása, és színezése történt. A külső homlokzat felújítása, színezése a városkép javítását szolgálja.

A jelenlegi Védőnői-tanácsadói épület a régi magtár épülete helyére épült fel, korszerű megoldásokkal.

Védőnői-tanácsadói épület.

A selypi sarok felújítása alatt a meglévő csapadék elvezető csatornarendszer felújítása, tisztítása történt. Útpadka rendezése, parkosítás, kettő db buszmegálló kiépítése, valamint 25 személygépjármű részére parkoló kiépítése történt meg.

Selypi sarok felújítása.

A közterület fejlesztési programok keretében az Aradi utca, a Marx utca, a Mátra út és a Meggyfa út aszfaltozási munkái készültek el 2006-ban, illetve az Árpád úton a belső szervízút kiépítése történt meg. 2007-ben a Gyár utca burkolat felújítását végeztük el. A 2009-es évben a Mikszáth, a Kossuth és a Bem utca aszfaltozási, helyreállítási munkái készültek el. Ezek a beruházások a településen élők közlekedési feltételeinek javítását célozták elsődlegesen a lakóingatlanok biztonságos és kulturált megközelítését biztosítva.

2007-ben az óvoda homlokzat felújítása történt meg, mely a városközpont arculati képének javulásához járult hozzá.

2007-ben a közlekedésfejlesztésben saját beruházás keretében a Szabadság téren, az orvosi rendelők, gyógyszertár, polgármesteri hivatal, templom megközelítését szolgáló parkolók kerültek kialakításra. 2008-ban a Szabadság téri parkolók építése folytatódott, több ütemben, március 17-től augusztus 6-ig.

7.5.4.3. Ingatlanguzálkodási Terv

A Lőrincin található önkormányzati ingatlanokat és a stratégiában megfogalmazott kiemelt közterületi fejlesztéseket csoportosítva rehabilitációs akciók határolhatók le, amelyek

lehetőséget adnak egy ütemezett fejlesztésre, illetve kontextust, vezérfonalat adnak az egyedi ingatlanokra vonatkozó fejlesztési, hasznosítási javaslatoknak.

Az ingatlangazdálkodási terv tartalmazza, hogy az önkormányzat a fejlesztési területhez kapcsolódó ingatlantulajdonát milyen módon kívánja hasznosítani, melyek a rehabilitációba bevonható vagyon, illetve melyek azok a vagyontárgyak, amit tulajdonban és kezelésben kíván tartani.

A használaton kívüli általános iskolában, wellness szállodát terveznek közel a tóhoz, ami szintén az önkormányzat tulajdonát képezi. A Könyvtár melletti kb. 6000 m² területet is szeretnék hasznosítani, ide multifunkcionális sportcsarnok, közösségi célú sportlétesítmények építését, sportcsarnok fejlesztését tervezték.

A tervezett sportcsarnok helye.

800 m²-es bevásárló épület, melynek második szintjén, 13 lakás kerül kialakításra, amit az önkormányzat 100%-os önerőből valósít meg. Az épület aljában presszó, virágbolt, ajándékbolt, gyógyszertár lesz. Az épület mellett nagy zöld területet tervezünk, melynek jelentős részét játszótér foglalja majd el. A város ingatlanfejlesztési terve között szerepel a családok segítése. Ezzel a fejlesztéssel azt érik el, hogy míg a szülők vásárolnak, a gyerekek nyugodtan játszhatnak minden veszélytől védett, jól felszerelt, modern játszótéren. A szülők pihenésére szolgál egy másik tér, melyen sakk asztalok, padok, asztalok lesznek elhelyezve. A térre zenélő szökőkutat tervezünk, ahol testvérvárosainkról helyezünk el, egy kő emléktáblát.

A tervezett épület helye.

A Mátravidéki cukorgyár 1998-ban szűnt meg. A terület jelenleg egy vállalkozóé, akivel az önkormányzat területszerzési tárgyalásokat folytat. Ezen a területen, mely ipari övezetbe tartozik, szintén ipart szeretne fejleszteni az önkormányzat, ezzel sok új munkahelyet teremtve.

A cukorgyári tó

33 ha ipari terület fejlesztése Államkincstártól történő megvásárlás után. A terület a 21-es főút mellett helyezkedik el. Közművel, úttal ellátva. A területen csatorna nincs, de kb. 500 m-es szakaszon kellene a csatornába csatlakozni. Az önkormányzat 100%-os tulajdonában lévő Lőrinci Város Kft., üzemeltetné áramszolgáltatóként, erre az ipari területre tervezett erőművet.

Selypi sportpálya erősen felújítandó állapotban van. Ennek a felújítása.

Selypi sportpálya. (főzőverseny)

A város önkormányzata, a Városi könyvtár melletti területre, fellépő színpadot tervez megépíteni.

A színpad a néptánc csoportoktól kezdve a sportversenyeken elért díjak átadásáig minden rendezvénynek fix színpadi helyet biztosítana.

7.6. Partnerség

A város fejlesztésének egyes állomásai igénylik a széles körű egyeztetéseket, az együttműködést, mindez egy követelmény is az IVS-sel kapcsolatban. A partnerekkel való kapcsolattartás túl kell, hogy mutasson a tervezés szakaszán, a megvalósításhoz is széles társadalmi egyeztetésre van szükség. Lőrinci Integrált Városfejlesztési Stratégiájának kidolgozása során fontos törekvés volt a különböző szereplőkkel történő egyeztetés, mivel a partnerségnek a magántőke beáramlásában, a lakosság és a civil szervezetek érdekeinek képviselésében és az IVS elfogadásában fontos szerepe van.

Az városfejlesztési stratégiájának kidolgozása során a következő partnerségi csoportok lettek meghatározva:

- lakosság,
- civilszervezetek,
- helyi vállalkozások,
- önkormányzat különböző szakterületeinek munkatársai,
- egyház,
- KKK
- Lőrinci város Kft.

Az önkormányzat szakterületeinek munkatársaival a kapcsolattartás folyamatos, hiszen az IVS kidolgozásához segítségük elengedhetetlen volt. A szakmai koncepciókat, terveket, valamint az önkormányzati adatbázisban rendelkezésre álló adatokat biztosították, mindemellett véleményezték és a jövőben folyamatosan véleményezik az anyagot. Több alkalommal került sor önkormányzati egyeztetésekre, illetve az egyes szakterületek képviselőivel egyéni konzultációkra, az IVS készítése során az önkormányzat kapcsolattartó munkatársakat jelölt ki, akikkel a napi szinte folytak konzultációk.

Fontos része a partnerségnek a nyilvánosság bevonása is. Ez többféle formában valósult meg, így befektetőkkel való egyeztetés, városvezetési szintű tárgyalások, illetve ezekkel párhuzamosan három (városrészenként) közmeghallgatás is zajlott a lakosok részére.

A közmeghallgatás eredményeiből kitűnik, hogy a város hosszú és középtávú céljait a megkérdezettek az Integrált Városfejlesztési Stratégiában lefektetett célrendszerhez hasonlóan képzelik el. Mivel fontos, hogy a gazdaság helyi képviselői és a lakosság által elvárt feladatok és célmegjelölések megjelenjenek a város stratégiájában, így az IVS-be a közmeghallgatás eredménye beépítésre került a rövid és középtávú célok közé.

Az IVS elkészítését segítő, a lakosság, valamint a vállalkozások városfejlesztéssel kapcsolatos elvárásait felmérő kutatás a célok és a legégetőbb feladatok feltárásán túl kitért a város szerkezetének elemzésére, az alközpontok lakosság általi lehatárolására, a város egyes területeinek elérhetőségére vonatkozóan. A különböző gazdasági szereplőkkel készített mélyinterjúk, és a város irányításában, életében aktívan résztvevő személyek körében végzett fókuszcsoporthoz tartozó felmérés során kapott válaszok nagyban összecsengenek a lakosság által adott válaszokkal, illetve az IVS-ben megfogalmazottakkal.

A városrehabilitáció és az egyes városrészek fejlesztése során a nyilvánosság biztosítása a közmeghallgatás során feltárt és a különböző csoportok által javasolt módszerekkel fog történni, így elérhető a nyilvánosság hatékony biztosítása.

Fontos volt a vállalkozásokkal is a kapcsolattartás, mivel így friss információhoz juthatott a város az általuk lehetségesen végezhető fejlesztésekről, továbbá a vállalkozások is értesülhettek a város által tervezett városrehabilitáció egyes elemeiről.

7.7. Az IVS eredményeinek nyomon követése és az IVS rendszeres felülvizsgálata, aktualizálása

A stratégiai célok megvalósulásának nyomon követése a projekt menedzsmentnek, az önkormányzat képviselőtestületének, kapcsolódó bizottságainak, a Lőrinci Város Kft.-nek, közös tevékenysége révén, szoros együttműködésében valósul meg, a városfejlesztésben érintett vállalkozói és civil szervezetek, valamint a lakosság rendszeres tájékoztatása mellett. Az Integrált Városfejlesztési Stratégiához kapcsolódó monitoring a megvalósítás során kettős értelemben valósul meg:

- Egyfelől az elérendő célokhoz kötődő, reálfolyamatot mérő, objektív eredmény- és hatásindikátorok alapján.

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

- Másfelől szükséges a célrendszert összességében is vizsgálni, valamint az egyes célokhoz rendelt beavatkozások kölcsönhatását, hatékonyság

Az IVS végrehajtásáról és eredményeiről az önkormányzat évenként beszámol a város Képviselőtestülete számára.

A beszámoló tartalmazza:

- a stratégia keretein belül megvalósuló projektek és azok végrehajtásának rövid áttekintését,
- a stratégia keretein belül megvalósuló projektek finanszírozási információit (projekt költségvetése, források összetétele).
- városrészenként, akcióterületenként és tematikus célonkénti áttekintést a stratégia végrehajtásának kezdete óta megvalósult fejlesztésekről és azok eredményeiről,
- a stratégia indikátorrendszere alapján mért előrehaladást,

Elemzi és előrejelzi az ingatlanpiac alakulását, a gazdasági folyamatokat és kilátásokat, összegzi a fejlesztési és nem fejlesztési jellegű tevékenységek előre haladását, a környezeti hatásokat, valamint az együttműködések és a partnerség aktuális helyzetét.

A stratégia végrehajtásának és eredményeinek nyomon követését a célok mellé rendelt indikátorok, valamint a megvalósításra kerülő projektek támogatási szerződéseiben rögzített indikátorok biztosítják. A hatékony monitoring rendszer jellemzője a stratégiához kapcsolódó beavatkozások és tartalmi összefüggések figyelése. Emellett szükséges az egyes beavatkozásokhoz kapcsolódó adattartalmak definiálása, időszakos összegyűjtése, rendszerezése és elemzése. A képviselőtestület az éves beszámolót véleményezés és közös egyeztetés után határozatban fogadja el minden év decemberében. A határozat tartalmaz minden lényeges önkormányzati és társasági feladatot az integrált városfejlesztés következő évi, illetve további fenntarthatóságához kapcsolódóan.

Az éves beszámoló összefoglalóját az önkormányzat honlapján hozzáférhetővé, nyilvánossá teszi a település lakossága számára is.

Az Önkormányzat az évenkénti városgyűlésen rendszeres napirendi pontként szóban is tájékoztatja a lakosságot az IVS-ben foglalt célok megvalósításának előrehaladásáról. A

Lőrinci Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája

projektek előrehaladásával kapcsolatban a lakosság alkalmankénti tájékoztatása (pl. részcélok megvalósulása, bejárások, átadások) helyi médián keresztül is megvalósul.